

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 28. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Dobrodo« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

Rešitev zapleta v Iranu možna le s pogajanjem

Ves napredni svet je gledal z nekajšnjo simpatijo boj iranskega ljudstva proti šahovski diktaturi, proti njegovi vsemogočini in oholnosti, ki jo je razpela po vseh mejah mreže daleč preko transkih meja in ustrahovala študente in druge demokrate, ki so živeli v tujini. Nihče ni imel dvomov, da ima iransko ljudstvo pravico razpolagati s svojimi naravnimi bogastvi, predvsem s petrolejem, ki so ga leta in leta črpale tuje, predvsem ameriške petrolejske družbe, dohodki pa so se stekali v žep maloštevilnih bogatašev s šahom Rezo Pahlavijem na čelu. Iran je bil v zadnjem desetletju pravi rudnik za številna tuja podjetja, ki so uvažala v državo tujo tehnologijo, gradila ceste, čistilnice, jeklarne, pristanišča in seveda pri tem imela ogromne koristi.

V iranski revoluciji nas je vedno bolj motilo enolono stalno sklicevanje na vero, na islam, ki je lahko najbolj demokratična veroizpoved na svetu, ostaja pa vedno nekaj neracionalnega in neracionalnost seveda ni najbolj primerna za vodenje države. In prav racionalnost pogrešamo v ukrepih ajatulahomeinija in njegovih sodelavcev, ki so pahnili nerazvit, vendar počasi razvijajoči se Iran, naj v srednji vek in ga spremeni v državo, kjer je osnovni zakon to, kar je napisano v koranu. Ne da bi se spuščali v pripombe na notranji ureditvi Homeinijevega Irana, saj mora imeti vsako ljudstvo pravico, da si samo izbere družbeno ureditev in samo odloča o svoji usodi, je treba le ugotoviti, da so zadnji dogodki v Iranu sprožili krizo svetovnih razsežnosti in torej privedejo, ne samo zaradi uprašanja razpoložljivosti ali pomanjkanja petroleja, ves svet. Zakaj območje Perzijskega zaliva je postalo v zadnjem času nevarno žarišče mednarodne napetosti, sod smodnika (gre pravzaprav za zastarelo prispevke, pravilneje bi bilo reči, da je postalo atomsko bomba), na katerem sedimo vsi, pa čeprav smo oddaljeni od Perzijskega zaliva več tisoč kilometrov.

Na zasledbo ameriškega veleposlanstva v Teheranu so Združene države Amerike, kot je bilo pričakovati, reagirale zelo ostro. Ne samo, da so takoj poslale na območje Perzijskega zaliva stoje močeno brodnice, temveč so se takrat poslužile tudi gospodarskega orožja: prepovedale so uvoz iranskega petroleja v Združene države in zamrzile iranske vloge v ameriških bankah, kar je imelo kot takojšnjo posledico izjavo predsednika iranske vlade Bahi-Sadra, da Teheran ne bo plačal svojih dolgov v tujini in zahtevalo od držav, ki se kupujejo petroleja v Iranu, kot npr. Japonska, da nafto plačajo ne več v dolarjih, ki so od vedno bili edina plačilna valuta v tovrstnih poslih, temveč v markah.

In tako se je vsa zadeva od doostanskega zapleta med Iranom in Združenimi državami razvija izročitve šaha Pahlavija in njegovega ogromnega zaklada, ki ga je z leti nakopičil v Švici, ZDA in drugod ter zaradi talcev v ameriskem veleposlanstvu v Teheranu, razširila na širše področje mednarodnih gospodarskih odnosov. Med Iranom in ZDA je v ospredju vprašanje petroleja, glavnega in trenutno nedostopnega energetskega vira, na katerem stoni industrijski razvoj modernega sveta. Že po arabsko-izraelski krizi, ko so se arabske države prilepili petrolejske države, je postalo jasno, da je čas, ko je bil petrolej cenena surovina, končan za vselej. Države proizvajalke nafte ne morejo več prodajati petroleja, svojega največjega bogastva, po smešno nizkih cenah, kot bi hotele zahodne države, ki so za svoj razvoj potrebne vedno več energije. Tu se odpira vse izredno zapleteno vprašanje novih gospodarskih odnosov.

IVAN FISCHER

GOVOR STANETA DOLANCA V TREBNJEM NA DOLENJSKEM

Kritika odklonov v gospodarstvu in vmešavanja Cerkve v politiko

Subjektivne odgovornosti za nezadovoljivo rast proizvodnje in za težave v preskrbi - V samoupravnem sistemu verniki ne potrebujejo posrednika

LJUBLJANA — V Sloveniji so te dni, pred praznikom republike, odprli številne nove proizvodne obrate. Ob teh priložnostih so bili tudi slovesni govori, med katerimi vzbujajo največ pozornosti govor člana predsedstva CK ZKJ Staneta Dolanca ob otvoritvi novih proizvodnih obratov podjetja »Trimo« v Trebnjem na Dolenjskem. Podrobno je namreč ocenil trenutni gospodarski položaj in pa odnose družbe z Cerkvijo.

Ko je govoril o prvem, je izpodbijal tezo nekaterih, ki so dolgo gledali na razvoj samoupravnega družbenega in ekonomskega sistema v Jugoslaviji kot na poskus, ki je sicer zanimiv, v katerega prihodnost in uspeh pa je treba dvomiti. Bliskoviti razvoj Jugoslavije je sam po sebi dokaz, da dvomi niso upravičeni. Res pa je, da je proizvodnost dela še vedno na nizki ravni, vendar ne zaradi nerazvite tehnologije in organizacije dela, temveč zaradi pogosto nemoralnega odnosa po delovnih dolžnostih. Gre za izostanke z dela, za disciplino na delovnem mestu — in tu se začne odgovornost vseh, komunistov in vseh samoupravljalcev.

Ta vprašanja se v ostri luči kažejo tudi pri vprašanju preskrbe v zadnjem času. Za slabo preskrbo so predvsem odgovorne trgovinske mreže in proizvajalci s tega področja ter malomarnost nekaterih samoupravnih ter upravnih organov, zlasti občin in mest. Kako je mogoče, da se je položaj lahko spremenil že po nekaj dneh, potem ko se so stvari lotili tisti, ki so zanje resnično odgovorni? Stane Dolanc je v odgovoru na to vprašanje povedal, da gre za nesposobnost posameznikov, da bi se dvignili nad osebne interese in skrb za človeka.

Zveza komunistov ostro obsodja pojave oportunitizma, neumnosti in neodgovornosti teh posameznikov, hkrati pa ne bo dovolila nikomur, da bi poskušal s kritikami te težave napadati temeljne pridobitve jugoslovanske revolucije.

Zatem je govoril o napadnih nekaterih klerikalnih skupin na jugoslovansko družbo. Citiral je verski časopis »Družina«, ki je v eni izmed zadnjih števil prekalil religiozni, zaradi katerega izhaja in zaradi katerega ima svoje mesto v slovenskem družbenem življenju. S tem, ko so avtorji razpravljali o političnem sistemu in vlogi vernika, so se izključili iz demokratične fronte ljudi, ki gradijo socializem, saj so zastavljali vprašanja, ki niso cerkvena ali religiozna, temveč zadevajo vsjo skupnost in so stvar skupne odgovornosti.

Nikdar in nikoli ne bomo dovolili, da bi versko svobodo, ki je

Cossiga prevzel tudi zunanje ministrstvo

RIM — Zaradi bolezni ministra Malfattija, je predsednik republike Pertini podelil včerajčasne pristojnosti tudi za vprašanja zunanje politike ministrskemu predsedniku Cossigi.

MED GOSPODARSKIMI UKREPI IN PROGLASI

IRAN SVARI ISLAMSKE DRŽAVE PRED AMERIŠKO «NEVARNOSTJO»

Islamski študenti napovedali proces proti ameriškim talcem ZDA dokončno opustile vojaški poseg za rešitev te afere?

TEHERAN — Tri tedne po zasledbi ameriškega veleposlanstva v iranskem glavnem mestu s strani večje skupine islamskih študentov ter po izbruhu politično-gospodarske vojne med ZDA in Iranom, se sedaj ves svet zaskrbljeno sprašuje, kam bo privedla in katere posledice bo zahtevala ta mednarodna afera. V zadnjih, zelo napetih, dneh se stvari očito niso obrnile na bolj nasprotno položaj se je še bolj zaostri, ker je protiameriško vzdušje zajelo tudi druge islamske države ter splošno arabske države, ki so že itak dolga leta nasprotnice Washingtona. Včeraj je namreč prišla vesti, da so hudi protiameriški incidenti izbruhnili tudi v Indiji in to v nekaterih predelih, kjer živijo večina muslimani, tudi v Pakistanu pa je položaj po razdejanju ambasade ZDA še vedno zelo napet.

Najvišje iranske oblasti in predvsem ajatulah Homeini nadaljujejo z žolčnimi protiameriškimi progami islamskim državam, iransko gospodarstvo pa se dan za dnem nahaja v vse težji krizi, za katero v tej situaciji res ni videti pravega izhoda. Islamski študenti pa so trdno namenjeni prirediti javno sodno obravnavo proti ameriškim »vohunom«, talcem v zasednem veleposlanstvu. Kot je izjavil njihov glasnik, pa v ta namen pričakujejo samo Homeinijev ukaz.

Tudi v ZDA pa ni zabeleži bistvenih novosti in kaže, da se je protiransko vzdušje v državi nekoliko poglobilo in da tudi javno mnenje sedaj nasprotuje vsakemu načrtu o »vojaški rešitvi« tega vprašanja. Carter in vsi ugledni predstavniki ZDA so mnenja, da bi predstavljal morebitni vojaški udar v Iranu nevarnost za svetovni mir, kar pa gotovo ne pomeni, da Washington ne bo nadaljeval ostrega pritiska na Homeinija in njegove najmočnejše sodelavce. Začetna zaskrbljenost ameriških in tudi evropskih finančnih krogov glede dejstva, da Iran ne misli poravnati svojih dolgov v tujini, se je včeraj nekoliko poglobila, saj je vsota »zmrzjenega« denarja v ZDA višja od dolgov Teherana. Kljub temu pa ima Bela hiša na razpolago drugo »gospodarsko« orožje proti Iranu, to je, da prekinje izvoz živil v to državo. Z druge strani pa bi lahko Homeini o stro pritisk na arabske države, proizvajalke nafte, da zmanjšajo uvoz petroleja v nekatere države zahodne Evrope. Podobni ukrepi in protikupele pa bi očito samo še bolj zaostri položaj in odnose med Zahodom in islamskimi državami, rešitev krize je torej treba iskati v razsodnosti in v prepiranju, da bi nadaljnja zaostritost položaja predstavljala nevarnost za mir v svetu. (st)

men pričakujejo samo Homeinijev ukaz.

Tudi v ZDA pa ni zabeleži bistvenih novosti in kaže, da se je protiransko vzdušje v državi nekoliko poglobilo in da tudi javno mnenje sedaj nasprotuje vsakemu načrtu o »vojaški rešitvi« tega vprašanja. Carter in vsi ugledni predstavniki ZDA so mnenja, da bi predstavljal morebitni vojaški udar v Iranu nevarnost za svetovni mir, kar pa gotovo ne pomeni, da Washington ne bo nadaljeval ostrega pritiska na Homeinija in njegove najmočnejše sodelavce. Začetna zaskrbljenost ameriških in tudi evropskih finančnih krogov glede dejstva, da Iran ne misli poravnati svojih dolgov v tujini, se je včeraj nekoliko poglobila, saj je vsota »zmrzjenega« denarja v ZDA višja od dolgov Teherana. Kljub temu pa ima Bela hiša na razpolago drugo »gospodarsko« orožje proti Iranu, to je, da prekinje izvoz živil v to državo. Z druge strani pa bi lahko Homeini o stro pritisk na arabske države, proizvajalke nafte, da zmanjšajo uvoz petroleja v nekatere države zahodne Evrope. Podobni ukrepi in protikupele pa bi očito samo še bolj zaostri položaj in odnose med Zahodom in islamskimi državami, rešitev krize je torej treba iskati v razsodnosti in v prepiranju, da bi nadaljnja zaostritost položaja predstavljala nevarnost za mir v svetu. (st)

Zopet atentat proti vojašnici Lamarmora

TURIN — Neznanci so včeraj zjutraj iz avtomobila vrgli ročno bombo proti oklopnemu vozilu karabinerjev, ki dan in noč strážijo bivšo vojašnico Lamarmora, kjer bo v kratkem prizvini proces proti »zgodbinskemu jedru« rdečih brigad. Atentatorji so nato tudi streljali s puškami proti karabinerjem, med katerimi pa ni bil nihče ranjen. To je že drugi atentat proti bivši vojašnici, pred dnevi so namreč teroristi rdečih brigad izstrelili proti poslopju raketo, ki je povzročila le materialno škodo.

JURE PENGOV

Prpriave za ustanovitev policijskega sindikata

RIM — Na vsedržavnem svetu policijskega sindikata, je general Felsani napovedal, da se bo 3. februarja 1980 začelo včlanjevanje v enotni sindikat osebja javne varnosti, ki bo pristopil k zvezi CGIL-CISL-UIL. S tem člani varnostnih sil ne mislijo izzivati vlade (ki je pripravila zakonski osnutek, ki je v nasprotju s stališči sindikatov in v nekaterih delih celo protustaven), ampak doželi celotno odgovornost in smisel za demokracijo.

Potres v Iranu in v Kolumbiji

BOGOTA — Močan potres je prejšnjo noč prizadel Kolumbijo ter po neuradnih vestih povzročil nad 400 mrtvih in približno 600 ranjenih poleg ogromne materialne škode. To so pa žal samo začasni podatki, saj reševalne enote niso še dosegle najbolj prizadetih krajev. Močan potresni sunek pa so včeraj občutili tudi v severnem Iranu, ni pa vesti o morebitnih žrtvah ali pa o materialni škodi.

Nacionalno vprašanje v konkretnih pogojih

Intervju z dr. Karlom Šiškovcem o njegovem posegu na posvetovanju o temi »Nacionalno vprašanje v jugoslovanski teoriji in praksi - Doprinos Edvarda Kardelja« v Banja Luki

Mlada banjaluška univerza je prve dni novembra t.l. v sodelovanju z mariborsko ter z marksiističnimi centri CK ZK Slovenije, CK ZK Bosne in Hercegovine, banjaluške in mariborske univerze priredila posvetovanje »Nacionalno vprašanje v jugoslovanski teoriji in praksi - Doprinos Edvarda Kardelja«. Na zborovanju je bilo preko 150 znanstvenih delavcev iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin. Udeleženci so imeli na razpolago približno 60 pisanih prispevkov, ki so obravnavali področje in teritorialne aspekte nacionalnega vprašanja v Jugoslaviji. Zato je zborovanje potekalo na podlagi razprav o še prej razmnoženih prispevkih, kar je omogočilo skoraj 50 diskusijskih pogovorov. Diskutanti so na zborovanju ugotovili, da je bila tema zelo široka in je bilo zato težko pričakovati, da bi prišlo do večjega sočasnja misli in do preverjanja različnih stvarnosti vsakega narodnega in narodnostnega vprašanja posebej. Vsekar pa so vnaprej razmnoženi prispevki in razprava razgrnila široko obzorje problemov, ki se še vedno postavljajo v jugoslovanski teoriji in praksi. Zaradi kompleksnosti vprašanja in prevelike širine nakazanih problemov so zborovalci prišli do zaključka, da mora biti srečanje v Banja Luki začetek bolj sistematiznega preučevanja, kar bi se lahko zgodilo, če bi se podobna srečanja nadaljevala v prihodnjih letih s točneje določeno tematiko in vsakič v drugem kraju.

Na zborovanje v Banja Luki sta bila povabljeni kot gosti s pravico do besede tudi direktorja Slovenskega znanstvenega inštituta iz Celovca dr. Avgustina Malle in Slovenskega raziskovalnega inštituta iz Trsta dr. Karel Šiškovci.

Zato smo dr. K. Šiškovci zastavili nekaj vprašanj, na katere nam je takole odgovoril:

Vpr.: Dr. Šiškovci, prisotni ste bili v Banja Luki na zborovanju o nacionalnem vprašanju v jugoslovanski teoriji in praksi ter o doprinosu E. Kardelja. Ali ste se aktivno udeležili zborovanja?

Odg.: Že pred zborovanjem sem poslal v Banja Luko svoj prispevek, ki nosi naslov »Narodno-manjšinsko (narodnostno) vprašanje kot specifični aspekt nacionalnega vprašanja«. Prireditelji so moj prispevek prevedli v srbohrvaščino in je bil na razpolago udeležencem razprave. V Banja Luki pa sem že prvi dan nastopil v razpravi, da bi v glavnih potezah pojasnil, kako si zamišljam etape rešitve narodnomanišinskega vprašanja, predvsem pa da bi opozoril na izhajanje iz konkretnega položaja, iz konkretnih časovnih in prostorskih prilik. Dejal bi, da sem hotele privedel, ki so mi omogočili razpravljanje nekaterih vidov narodnomanišinskega vprašanja v prilikah, ki niso jugoslovanske, predvsem pa v prilikah, ki so gluhe za resnejšo razpravo o manjšinskih vprašanjih. Konkretno sem orisal položaj slovenske narodnostne skupnosti v Italiji, poudaril nekoliko misli v zvezi z nekaterimi zelo negativnimi pojavi v tej zvezi in se naslonil na teze E. Kardelja, ki je vedno poudarjal, da je vprašanje boja za uresničevanje narodnostnih pravic ne le odvisno od narodnostne skupnosti, pač pa predvsem od dolžnosti zatiranje večine v vseh njenih razrednih in demokratičnih odtenkih, da pomaga manjšini pri pridobivanju in poglabljanju teh pravic. Poleg tega sem poudaril načelo samoodločbe v konkretnih sedanjih časovnih in prostorskih razmer, kar pomeni priznati narodnosti svojstvo subjektiva, ki naj ne se s sporazumevanjem vsestranskega razvoja v širši družbi, v kateri živi kot manjšina, in s stalno krepitvijo odnosa z matico, kar je prvi pogoj za ohranitev njene originalne identitete.

Vpr.: Kako je zborovanje sprejelo vaša izjavljanja?

OB 25. OBLETNICI SMRTI BENEŠKEGA NARODNEGA BUDITELJA

Spomenik Ivanu Trinku v Čedadu in pomenljiva svečanost v Špetru

Pozdravni nagovori predsednika deželne sveta Collija, videmskega nadškofa msgr. Battistija in slavnostni govor prof. Marina Qualize - Kulturni program z nastopom pevskih zborov iz Ukeve, Ljes, Barnasa in Nove Gorice

Ob pravkar odkritem spomeniku Ivanu Trinku v Čedadu

ČEDAD — 25. obletnico smrti svojega duhovnega in političnega voditelja ter narodnega buditelja Ivana Trinka so benški Slovenci počastili včeraj popoldne v Čedadu z odkritjem Trinkovega doprsnega kipa pred obnovljenim poslopjem kulturnega društva »Ivan Trinko«, in v Špetru s svečano proslavo v prostorih tamkajšnje srednje šole. Bil je to dogodek, ki bo ostal pomenljivo zapisan v zgodovini narodnostnega in političnega življenja naših rojakov v videmski pokrajini kot še eno jasno pričevanje visoke stopnje osveščenosti in borbene odločnosti benških rojakov samih in v boju za narodnostne in družbene pravice, obenem pa tudi solidarnosti, ki so je deležni tako v demokratičnih vrstah večinskega naroda in videmske visoke cerkvene hierarhije kot pri tržaških, gorjskih in matičnih Slovencih.

Poleg velikega števila domačinov iz benških vasi so se vabili benških rojakov na to slovesnost odzvali med drugimi predsednik deželne sveta Mario Colli, deželna svetovalec Barocetti in Stoka, poslanec KPI Colombo, videmski pokrajinski svetovalec Pavel Petričič, čedadski župan Giovanni Del Basso in nekateri župani benških občin, videmski nadškof msgr. Alfredo Battisti in benški slovenski duhovniki, predsednik Slovenske kulturne - gospodarske zveze Boris Race z nekaterimi člani izvršnega odbora, predsednik in tajnik teritorialnega odbora SKGZ za videmsko pokrajino Viljem Černo in Ferruccio Ciavara, predsednik komisije za manjšin vprašanja pri SZDL Slovenije Jože Hartman, predsednik medobčinske konference SZDL za severnoprimorsko regijo Vlado Uršič, predstavniki Kluba bivših primorskih študentov, zastopstvo slovenske nižje srednje šole »Ivan Trinko« iz Gorice, številno zastopstvo učiteljev in otrok slovenske osnovne šole »Ivan Trinko« iz Ricmanj pri Trstu ter mnogi drugi. Brozovje pozdrave so poslali predsednik deželne odbora Antonio Comelli, socialistični poslanec Loris Fortuna in predsednik deželne odbora ANPI Federico Vincenti.

Slovesnost pred poslopjem kulturnega društva »Ivan Trinko« v Čedadu je začel dolgoletni bivši predsednik društva Izidor Predan. V kratkem nagovoru je poudaril, da je odkritje spomenika Ivanu Trinku v Čedadu pomemben dan za benške Slovence, ki so se hoteli tudi na ta način odločiti vsemu velikiemu sinu ob 25-letnici njegove smrti obenem s ponovno zaobljubo, da bodo benški Slovenci zvesto hodili po poti, ki jo je začrtal buditelj in videc msgr. Trinko, ki je zapel: Oj, da, zasijaj svet nam gore bajne / vstani sonce zmagaj nam srajne / prikaži skoraj žarko nam se lice / poganeje pravice.

Trinkov nečak Valentin Trinko je nato odkril bronasti doprski kip, delo goriskega mojstra Negovana Nemca, čedadski župan Giovanni Del Basso pa je izrekel nekaj misli o liku in pomenu Ivana Trinka. K spomeniku so položili venec predstavnikov Kluba bivših gorjskih študentov, otroci šole iz Ricmanj cvetje, Gorški oktet iz Nove Gorice pa je zapel Zdravico.

Drugi del svečanosti se je odvijal v prostorih srednje šole v Špetru, kjer je bila udeležba dočim večja, saj je bil dvorana, okrašena z dvojezičnimi Trinkovim veržom »Ljudstvo moje drago, tebi sem živel«, nabito polno.

Uvodni pesmi »Bodi zdrava domovina« in izvedbi Goriskega okteta in podzvrzu gostem je sledil, ob dvojezičnem nagovodu na govor v slovensčini župana sovo-

svetovno vojno, ko se je na podlagi dela presežka vrednosti privatno ustvaril sklad, ki je finančiral nekatere naše šolske in kulturne dejavnosti. Zaradi drugačnega položaja nam je onemogočeno »privatni« finančni sklad, še bolj pa jami, ker načina pomena je gospodarski in socialni razvoj manjšine v mehih birokratsko državnega tržnega mehanizma. To pa v bistvu pomeni onemogočiti harmoničen razvoj manjšine na gospodarskem področju in nadaljevali asimilacijo na vseh področjih preko določenih socialnih in političnih automatizmov, ki privedejo končno do jezikovne in kulturne asimilacije, še prej pa do psihološke izgube lastne identitete na področju individualnosti in skupnosti.

Vpr.: Ali se je o tem govorilo tudi na zborovanju?

Odg.: Ne v zvezi z našo narodnostjo vendar pa precej jasno v zvezi z narodi in narodnostmi v Jugoslaviji, saj so referentni in diskusijni izhajali iz Kardeljevih tez, da je reševanje nacionalnega vprašanja stalen proces preverjanja, da je kompleksno in da je subjektivizacija naroda in narodnosti odvisna od odpravljanja vseh gospodarskih, socialnih, političnih, kulturnih, jezikovnih in drugih morebitnih spon.

Svečanost je dopolnil pester kulturni program, ki so ga izvajali mešani pevski zbori »Planinka« iz Ukeve in Kanalski dolini pod vodstvom Maria Garupca, mešani zbor »Rečani« iz Ljes pod vodstvom Antonia Qualize, Gorški oktet iz Nove Gorice in mešani mladinski pevski zbor »Pod lipa« iz Barnasa pod vodstvom Lipo Specogne.

(sk)

PO DOGODKIH V DEVINSKO-NABREŽINSKEM OBČINSKEM SVETU

KPI in PSI pozivata demokratične sile naj ponovno pregledajo svoja stališča

SSK pojasnjuje svoje zadržanje na zadnji občinski seji

Kakšni so odmevi v devinsko-nabrežinski občini in v tržaški javnosti sploh na dogodke, ki smo jim bili priča na zadnji občinski seji, ko so svetovalci KD, SSK, MSI in PSDI zavrnili odobrovanje sklepa o pomembnih proračunskih spremembah ter o imenovanju tehnikov za izdelavo variante splošnega regulacijskega načrta, za izdelavo področnega načrta ljudskih gradenj ter za pripravo socio-ekonomske študije o kraških vseh. S tem v zvezi sta se včeraj sestali predstavniki sekcij KPI in PSI iz devinsko-nabrežinske občine ter ob prisotnosti članov pokrajinskih federacij izrazili popolno zaupanje v pravi pri njenem nehalnem delu. V tiskovnem poročilu, ki sta ga ob tem izdali, je rečeno, da je položaj, ki je nastal po odklonitvi omenjenih odborovih sklepov, zelo preč, ker se na ta način lahko zgodijo, da ne bo mogoče izvesti številnih že načrtovanih del. Nevarnost je tudi, da ne bo mogoče vnesti v urbanistične načrte vseh tistih pravnikov, ki so jih v vseh teh letih smatrali za potrebne. Predstavniki obeh strank sta zato sklenili, da pozoveta tovaršice, ki so soude-

leženi pri upravljanju občine, da poglobijo vse možnosti in ponovno proučijo pobude, ki jih prebivalstvo upravičeno zahteva.

Obe stranki nadalje pozivata tiste demokratične stranke, ki so v preteklosti imele v občinskem svetu konstruktiven odnos do uprave, da ponovno pregledajo svoja stališča. KPI in PSI sta vsekakor pripravljena na srečanje s temi silami in izražata željo, da bi čimprej prišlo do sporazuma, ki bi odprlo možnost za učinkovitejšo reševanje potreb prebivalstva.

V zvezi z omenjenimi dogodki je včeraj izdala obsežno tiskovno poročilo tudi svetovalska skupina SSK. Znano je, da je med drugim rečeno v poročilu, da od zadnjih občinskih volitev do danes sedanji manjšinski občinski odbor lahko redno deluje le zaradi zadržanja SSK, ki je v vseh teh letih s svojim glasovanjem omogočilo odobritev občinskih proračunov. SSK je tako ravnala, čeprav bi v rednih razmerah, sprčo samovoljnega in večkrat celo nedemokratskega ravnanja občinskega odbora, morala korenito spremeniti svoje stališče do uprave. V poročilu je nadalje re-

čeno, da je SSK že z resolucijo iz dne 26. maja lani zahtevala spremembo regulacijskega načrta z znižanjem naseljenosti v okolici, ki je rešitvijo prečega vprašanja naravnega razvoja gornjega predela občine. SSK je tudi zahtevala prisotnost slovenskega izvedenca med urbanisti, ki bi morali sestaviti predlog o spremembi regulacijskega načrta. Ta zahteva pa ni bila sprejeta, pravi poročilo, saj je slovenski izvedenec pri glasovanju prejel le glasove SSK. Sklep o imenovanju dveh italijanskih izvedencev (iz vrst KPI in PSI) ni pokrajinski nadzorni odbor, ki mu predseduje Del Tutto (PSI), odobril, za kar SSK ni in ne more biti odgovorna.

SSK nadalje ugotavlja, da je občinski odbor smatral za potrebno, da zgornji sklep tehnično izpopolni in ga odobri po nujnostnem postopku v imenu občinskega sveta, čeprav bi bilo naravno, da bi o tem ponovno razpravljali občinski svet. Pri izoblikovanju novega sklepa SSK ni sodelovala, ker je nihče ni vprašal niti za mnenje. Od tu zadržanje SSK na zadnji seji.

V zvezi s predlogom odbora, naj občinski svet odstopi »Zadnji 2000« novih 3.000 kv. m zemljišča, SSK v svojem poročilu opozarja, da je po sklepu z dne 29. decembra lani v neposredni bližini tega zemljišča že na razpolago kar 14.000 kv. m zemljišča, ki se lahko izkoristi izključno za ljudske gradnje, saj je občinski svet tudi in zlasti na pobudo zadnjega določil zemljišče v tej nameni. Na zadnji seji ni občinski odbor znal ali hotel pojasniti, zakaj je opustil postopek za dejansko prisvojitve tega zemljišča. To je bil osnovni razlog, zaradi katerega SSK ni podprla odobrovanja predloga. SSK zato v svojem poročilu odločno odklanja kakršnokoli natočevanje in poudarja, da bo njeno ravnanje tudi v prihodnje dosledno v skladu s splošnimi koristmi domačega prebivalstva.

Odbornik Seri (LpT) pred sodnike zaradi obrekovanja po tisku

Občinski odbornik Alfieri Seri se bo moral v četrtek, 29. novembra, zagovarjati pred tržaškimi sodniki. Predstavniki »Liste za Trst, ki je tudi odgovornik urednik melonarskega tednika »La voce libera«, je zatožil sodišču mišjski župan Wilfried Bordon zaradi obrekovanja po tisku v nepodpisanih člankih.

USPEŠNA AKCIJA TRŽAŠKIH ORGANOV PREGONA

V kovčku z dvojnim dnom odkrili četrtr kilograma turškega heroína

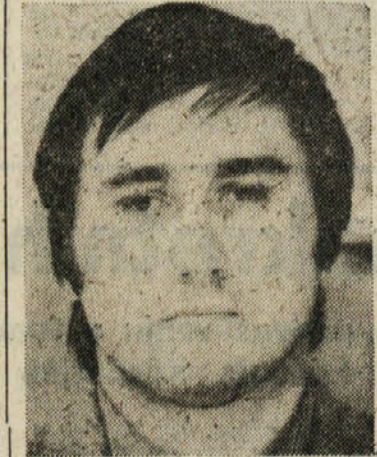
Aretirana razpečevalca iz Milana, ki sta nameravala v našem mestu prodati mamilo - Vrednost zaplenjenega heroína presega 50 milijonov lir

Dva nevarna razpečevalca težkih mamil iz Milana sta v četrtek padla v roke tržaških organov pregona po uspešni akciji, ki so jo skupno izvedli agenti Criminalpolja, le-

tečega oddelka in finančne straže. 35-letni Sergio Rizzo in 25-letni Enzo Natalini sta nameravala prodati v Trstu četrtr kilograma heroína, predno pa jima je »posel« uspel, so

Enzo Natalini

Sergio Rizzo

V PETEK NA POBUDO TRŽAŠKE TRGOVINSKE ZBORNICE

Pokrajinska konferenca o varčevanju z energijo

Na sporedu trije referati - Vprašanje zimskega ogrevanja

Tržaška trgovinska zbornica priredi s sodelovanjem deželne avtonomne konference za gredbeno industrijo prihodnji petek, 30. novembra, pokrajinsko konferenco. Zazela se bo ob 16.30 v veliki dvorani zbornice (Ul. Einaudi 2). Govor bo predvsem o varčevanju z energijo pri zimskem ogrevanju v tržaški pokrajini.

Na sporedu bodo štiri referati. Prvi bo spregovoril dr. Giorgi kot predstavnik glavnega ravnateljstva za energetske vire na ministrstvu za industrijo. Dotaknil se bo ustreznega normativna, tako na primer zakona 373/1976 (o štednji energije pri gretju posameznih poslopij), odloka predsednika republike 1052/1977 (o izvajanju omenjenih norm) in zakonskega odloka 438/1979 (pravilnik

o delovanju ogrevalnih naprav v določenih vrstah poslopij).

Drugo poročilo bo imel dr. inž. Arcangelj v zastopstvu vsedravnega združenja gradbenikov (ANCE), in sicer o usklajevanju načrtovanja stanovanjskih gradenj z njihovim uresničevanjem, seveda, kolikor zahteva energetska varčevanje. Sledil bo poseg izvedenca družbe Montedison Lionella o tehnično-ekonomskih problemih izkoriščanja nepremičniškega premoženja glede na vprašanje termičnih izolacij, nazadnje pa bo na vrsti poročilo dr. inž. Zezza, glavnega tajnika sredstva CIR, o energetski štednji pri uporabi ogrevalnih naprav.

Zaključke konference bo povzel predstavnik deželne uprave.

V TOREK V IZOLI

Svečanost ob 35-letnici smrti partizanske borke Vojke Šmuc iz Trsta

V torek, 27. t.m., bo poteklo 35 let od smrti tržaške mladinke in prekomorske partizanske borke Vojke Šmuc, na bojnem polju pri Kninu v Dalmaciji. Osnovna šola v Izoli, ki nosi njeno ime, bo to obletnico počastila na sam dan njene smrti. V dopoldanskih urah bo nastopala slovesnost za šolsko mladino, popoldne ob 17. uri pa bo, prav tako v šolskih prostorih, javna komemoracijska svečanost, povezana s praznovanjem državnega praznika 29. novembra in pa z odprtjem širjenega in temeljitno prenovljenega šolskega poslopja, v katerem prejema pouk 1200 slovenskih otrok. Ob tej priložnosti bodo v šolskih prostorih odprli tudi razstavo o prekomorskih partizanskih enotah in razstavo gradiva, ki spominja na Vojko.

Popoldanske svečanosti se bodo udeležili poleg predstavnikov krajevnega društvenega življenja in gostov iz Ljubljane, Trsta in drugih, nekdanji vojni partizanski soborci III. prekomorske brigade, politični konfiranci, ki so delili vojno usodo pred vstopom v partizanske vrste, kakor tudi njeni nekdanji prijatelji in znanci iz mladih tržaških let, ki so še posebej vabljivi.

● Uradni Generalnega konzulata SFRJ Jugoslavije v Trstu bodo v dne 29. in 30. novembra 1979 zaradi priprave državnega praznika.

OB VČERAŠNJEM SKLEPU DEŽELNEGA ODBORA

Kako je s podporami dežele raznim kulturnim ustanovam

Slovenskemu stalnemu gledališču so dodelili 45 milijonov lir

Deželna uprava priznava dragocene kulturne vloge, ki jo v deželni merili izvajajo razne kulturne ustanove in združenja. Tako nekako je rečeno v tiskovnem poročilu, ki so ga izdali po včerajšnji seji deželnega odbora. To priznanje pa so deželni upravni organi potrdili v vsakoletno porazdelitvi denarnih sredstev, ki jih za kulturne dejavnosti predvideva pred šestimi leti sprejeti zakon. Za letošnje leto znaša skupna vsota deželne finančne podpore skoraj milijardo lir. Levji delež gre avtonomi ustanovi opernega gledališča »Giuseppe Verdi« iz Trsta — skupno 335 milijonov lir. Stalnemu gledališču Furlanije — Julijske krajine bodo dodelili 130 milijonov lir, furlanskemu filološkemu društvu »G. I. Ascoli« 92 milijonov lir, Centru za kulturne pobude iz Pordenona 60 milijonov lir in Institutu za italijansko kulturna središča iz Gorice 38 milijonov lir. V seznamu je tudi Slovensko stalno gledališče, kateremu so nakazali 45 milijonov lir.

Kakšni so kriteriji porazdeljevanja sredstev, ni povsem jasno. Na celoten sistem upravljanja sredstev v kulturne namene, kakršnega so

ustvarili naši deželni upravitelji v svoji dolgoletni upravno - politični praksi, so bile izrečene številne poglobljene kritike, zlasti s strani levice, vendar se ta sistem kljub vsemu ni bistveno spremenil. Seznamu šestice tako imenovanih zaslužnejših ustanov in zato vrednejših večje podpore, sledijo namreč seznamu drugih kulturnih organizacij iz vseh krajev dežele, ki bodo prav tako prejtele določene podpore, od Deželnega gledališkega odbora ERT iz Trsta do raznih pevskih zborov, kot so Illesberg iz Trsta, Sant'Ignazio iz Gorice, CAI iz Ceneda, ter do tržaškega esperantističnega združenja. Navedbi ni lahko še vrsto drugih, ne izsledimo pa, vsaj ne iz tiskovnega poročila dežele, nobene slovenske organizacije, kar še enkrat potrjuje, da kakšne mere deželni upravni organi vrednotijo kulturno vlogo naše narodnostne skupnosti.

Glede odnosa do naše osrednje kulturne ustanove, to je Slovenskega stalnega gledališča, pa smo imeli priložnost zgornjo spregovoriti že v včerajšnji številki, ko smo poročali o nezadovoljnih odklonih stališč vlade, ki je enostavno porila vse

prejšnje obljube in odrekla našemu gledališču prepotrebno podporo. Lahko si ob vsem tem predstavljamo, kako bo lahko naša gledališka ustanova reševala svoj hud finančni položaj z že itak skromnim deželnim prispevkom, ki ostaja poleg vsega samo prispevek na papirju dokler ne bo dežela tega denarja tudi konkretno odšla. In iz prakse vemo, da tudi s tem, upoštevajoč, da v tem birokratskem sistemu krepko škripa, ne gre od danes do jutri.

Razna obvestila

SPD Igo Gruden vabi na silvestrovanje vse člane in prijatelje. Igral bo priznani ansambel. Rezervacije pri Nivenku Grudnu in Stanku Devetaku.

ZZI iz zgornje občine prireja jutri, 26. t.m., ob 20.30 v prostorih PD Rdeča zvezda v Saležu javno razpravo o zakonskem osnutku proti spolnemu nasilju. Osnutek bo ob razložitvi novinarka Breda Pahor. Vljudno vabljeni.

PD »SLAVEC«

se iskreno zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k uspehu prve razstave in pokušnje novega vina.

SD Zarja izreka svojemu trenerju Vojku, tajniku Mirjani in svojem iskreno sožalje ob smrti dragega nove Franciške Umeke vd. Krizmančič.

EMA SEDMAK (ŽGAJNERJEVA)

Sporočamo žalostno vest, da nas je v 89. letu starosti za vedno zapustila naša draga mama in nona

Pogreb bo jutri, 26. t.m., ob 14.30 iz hiše žalosti na domače pokopališče.

Zalujoči hčerke Slava, Vida in Darina ter sin Marjo z družinami

Križ, 25. novembra 1979

V TEKOČEM LETU

Spodbudni rezultati železarne družbe Italsider pod Škednjem

Letos je začela obratovati nova električna peč - Vodstvo obrata si prizadeva za čisto okolje - Edinstvena proizvodnja v državi

Ob prvi obletnici, odkar je prišel v Trst, je ravnatelj siderurškega kompleksa pod Škednjem dr. Roberto Sacerdote sklical tiskovno konferenco, da bi obvestil novinarje o rezultatih, ki jih je obrat Italsider v našem mestu dosegel v zadnjem letu. Tržaška železarina, ki so jo v zadnjih 15 letih popolnoma rekonstruirali, zapazuje danes 1.800 delavcev in upajo, da jih bodo v prihodnjih letih zaposlili še več, saj je obrat v nenehnem razvoju: se lahko tudi v vsedravnem merilu ponaša s »edinstveno proizvodnjo«. Letos bo proizvodnja litega železa dosegla 500 tisoč ton; proizvodnja ingotov pa 160 tisoč ton. Po nekajletni krizi je torej

proizvodnja v vzponu, tudi zato, ker je švedenski obrat domača edina v sklopu družbe Italsider, ki proizvaja tako kakovostno lito železo.

Na včerajšnji tiskovni konferenci se je dr. Sacerdote zaustavil tudi ob vsedravnih proizvodnih jekla in ob tem ugotovil, da Italija uvažava več jekla kot pa ga izvažava kar seveda zelo vpliva na trgovino s tujnimi državami. Da bi se stanje popravilo, morajo postati italijanske železarne spet konkurenčne s tistimi iz drugih evropskih držav, to pa se da doseči z rekonstrukcijo in modernizacijo obstoječih struktur. Prav v tem smislu si prizadevata tudi v tržaškem Italsideru, prve rezultate pa so lahko novinarji videli že včeraj, ko so jih odgovorni pri švedenskem obratu spremljali pri ogledu le-tega. Tako smo lahko videli novo električno peč, ki je začela obratovati junija letos, s kapaciteto 35 ton in proizvajala lito železo posebne vrste. Posebno važnost ima brez dvoma tudi nova naprava za čiščenje vode, ki prihaja iz koksovih peči in ki je prej onesnaževala morje. Sedaj se ta voda po opravljenem kemijsko-fizikalnem procesu steka v morje očiščena vseh škodljivih organskih usedlin, kar je velika pridobitev za celotno tržaško prebivalstvo. Kot je poudaril dr. Sacerdote, so bila vsa ta dela potrebna tudi zato, da bi zaposlenim omogočili boljše delovne pogoje. Rečeno je bilo tudi, da bo v okviru rekonstrukcije obratov družbe Italsider tržaška železarina edina v Italiji proizvajala lito železo in že sedaj pokriva približno polovico celotne državne proizvodnje. Tudi kar zadeva proizvodnjo ingotov je Italsider pod Škednjem v ospredju in to celo v evropskem merilu.

Popoldne so v etnografskem muzeju »Šchedenski muzej« odprli tudi razstavo »Delevarstvo in Škednja«, ki prikazuje delovanje tržaškega obrata skozi vso njegovo zgodovino. Odprtja razstave se je udeležil tu-

di kustos muzeja jeseniške železarne arh. Miloš Maglič, ki je orisal nastanek in razvoj švedenske železarne, svojo pozornost pa je osredotočil predvsem na prvo desetletje tega stoletja.

● Danes ob 16. uri na sedežu opne sekcije KPI, Ulica Nazionale 188/1 bo javna manifestacija ob priliki 62. obletnici oktobrske revolucije. Obenem bo tudi pričetek kampanje za vnanjevanje v KPI za leto 1980. Spregovoril bo novi pokrajinski tajnik KPI tov. Claudio Tonel.

V torek v časnikarskem krožku

Okrogla miza o odnosu Italijanov do slovenske kulture

Italijanska ustanova za poznavanje slovenskega jezika in kulture bo 27. t.m. ob 18. uri predstavila v novinarskem krožku, Korzo Italia 12, tedaj slovenske in vrsto pobud kulturnega značaja za študijsko leto 1979-80. Ob tej priložnosti organizira ustanova tudi javno okroglo mizo o odnosu med Italijani in jezikom in kulturo tržaških Slovencev. Uvodni referat bo imel prof. Jože Pijavec s tržaške univerze.

ZAHVALA

Ob prekinitvi moje operacije se je v krvi banki zgledalo mnogo prijateljev, vaščanov s Proseka in Kontovela, znancev in drugih krvodajalcev. Dragocena je bila akcija radioamaterjev, Primorskega dnevnika, Il Piccola ter tržaškega radia.

Velika nam je bila pomoč dr. Rafka Dolharja.

Vsem najlepša hvala!

Ob tej priložnosti darujem po 50.000 lir za: Združenje prijateljev srca, Skupnost družina Opčine, za sklad »Mitja Čuka« ter za združenje krvodajalcev v Trstu.

Mira Štoka

NA NIŽJIH IN VIŠJIH SREDNJIH ŠOLAH

VOLITVE STARŠEV V RAZREDNE SVETE

Volilšča bodo odprta danes od 8. do 20. ure

Na naših nižjih in višjih srednjih šolah bodo danes starši dijakov volili svoje predstavnike v razredne svete. Na nižjih srednjih šolah bodo izvoljeni v razredne svete po

Sporočilo generalnega konzula SFRJ

Generalni konzul SFRJ Jugoslavije v Trstu Stefan Cigoj obvešča, da letos odpade tradicionalni sprejem ob Dnevnu republike. Pristojni organi so namreč sredstva, ki so običajno rezervirana za take namene, solidarnostno sklenili usmeriti v čimprejšnjo obnovo potresnega območja v Črni gori.

štirje starši, na višjih srednjih šolah pa bosta zastopala starše v razrednih svetih po dva njihova predstavnika. Mandatna doba vseh izvoljenih bo trajala leto dni.

Volitve se bodo začele ob 8. uri ter se bodo zaključile ob 20. ura. Potekale bodo seveda na šolah, ki jih obiskujejo dijaki. Tudi na teh volitvah je predvsem važna udeležba staršev in pripranih smo, da se bodo starši dijakov tudi tokrat množično odzvali volitvam ter še enkrat dokazali, da jim je pri srcu usoda naše šole.

Kot smo že pred dnevi poročali, so bile volitve predstavnikov dijakov na višjih srednjih šolah, po rešitvi, ki jo je izglasovala poslanska zbornica, preložene na soboto, 23. februarja 1980.

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sočustvovanja ob izgubi našega dragega očeta, brata, deda in pradede

EDMUNDA KOŠUTE

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so na katerikoli način počastili njegov spomin.

SVOJCI

Križ, Gorica, 25. novembra 1979

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage

PAVLINE SLAVEC vd. PRAŠEL

se iskreno zahvaljujemo duhovnikom Grmeku in Miklavcu, godbi iz Brega, moškemu pevskemu zboru Valentin Vodnik, darovalcem svetla in vsem, ki so jo pospremili na zadnji poti.

SVOJCI

Dolina, Lonjer, Domjo, Adelaide, 25. novembra 1979

25. 11. 1978

Ob prvi obletnici smrti naše drage mame

PINE JURKIČ vd. KOVAČIČ

se je spominjajo

sin Pepi z ženo Albino, hči Nella ter vnukinja Marina in Loredana

Trst, 25. novembra 1979

25. 11. 1979

25. 11. 1975 25. 11. 1979

Ob 4. obletnici smrti naše drage žene, mame in none

LJUDMILE KRALJ por. CARLI

se je z žalostjo spominjajo mož in svojci.

Trebče, 25. novembra 1979

V ponedeljek je na medicinski fakulteti tržaške univerze z odliko diplomiral

EDI KRIZMAN

Novemu doktorju čestitajo svojci in prijatelji

Na medicinski fakulteti v Trstu je z odliko diplomiral za doktorja medicine

EDI KRIZMAN

Čestitkam na prijatelji in Opčin. Čestitkam se pridružuje SD Polot.

PRED REFORMO INVALIDSKIH POKOJNIN

Bolehni zavarovanci naj vložijo prošnjo za invalidsko pokojnino do konca novembra

Po vladnem zakonskem osnutku bodo vsem tistim, ki bodo vložili prošnjo po 1. decembru, računali invalidske pokojnine po novih principih

Ze dobri dve leti se v Italiji vtrajno govori o možnosti korenite reforme celotnega pokojninskega in zavarovalnega sistema. Ker so marširale, posebno v južnih predelih države, dodeljevali invalidske pokojnine s precejšnjo lahkoto kot bi bil INPS neke vrste dobrodelna ustanova, se je zavarovalni zavod znašel v takem položaju, da je celotni sistem na robu infarkta. Zato je prevladalo mnenje, da je treba najprej izvesti reformo na področju invalidskih pokojnin. Dne 31. oktobra je ministrski svet odobril osnutek reformnega zakona, pri čemer je apliciral vrsto omejevalnih kriterijev in načel za dodeljevanje invalidskih pokojnin. Kot predvideva člen 9 omenjenega zakonskega osnutka, bodo nove norme veljale za tiste prošnje za invalidsko upokojitve, ki jih bodo zavarovanci predložili po prvem decembru 1979. Seveda v kolikor bo parlament o vseh omenjenih osnutkih, Zakonski osnutek vsebuje več novosti, ki se bistveno razlikujejo od dosedanjih principov. V prvi vrsti bodo pri proučevanju pogojev za upokojitve ocenjevali delovno sposobnost ne pa sposobnost do služke, kar pomeni, da ne bodo več upoštevali socialno-ekonomskih stanj, ki je bil deležen pokojnik, čeprav se ohranil več kot eno tretjino delovne sposobnosti. Novi zakon bo uvedel tudi dve vrsti pokojnine zaradi bolezni in sicer redno invalidsko pokojnino in pa po pokojnino zaradi nesposobnosti. Poleg tega so predvideni še strožji kriteriji v zvezi s plačevanjem prostovoljnih prispevkov, saj se bodo vsi tisti, katerim bo INPS izstavil dovoljenje za plačevanje prostovoljnih prispevkov po 31. decembru 1979, lahko poslužili omenjenih zavarovalnih obdobje le za odmero višine pokojnine ne pa za zadostitev upravnim pogojem za upokojitve.

Na pogledno si shematično navedene novosti:

1. Invalidska pokojnina: dobil jo bo tisti zavarovavec, katerega delovna sposobnost v njegovi običajni dejavnosti se bo zmanjšala na manj kot eno tretjino kot po medicinski telesni ali umski napake in to tudi v primeru, da je bolezen obstajala še preden je bil do zvezi zavarovan, vendar pa se je stanje nato še poslabšalo ali so se napake čim bolj razširile. Ne glede na to, da novost je ta, da pokojnino država ne bo integrirala v minimalni znesek, kar pomeni, da bodo na primer kmetje, obrtniki in t. i. novci dobili kvečjemu deset ali tisoč lir mesečno namesto sedanjih 102.300 lir. Veljavnost teh pokojnin bo največ tri leta in jih bodo enoletno podaljšali, če bo došlo na oseba ponovila prošnjo.

2. Pokojnina zaradi nesposobnosti: nesposoben za delo je tisti za zavarovane, ki je stoodstoten invalid ali je trajno nezmožen za kakršnokoli dejavnost. Pokojninski znesek bo v bistvu seštevek efektive odmere pokojnine na osnovi prejemkov in posebne doklade, ki bo dejansko nekaj novega. Povsem nesposobnim podrejenim delavcem pri splošnem obveznem zavarovanju bodo namreč v skupno pokojninsko dobo pristeli še toliko let kolikor jim jih manjka do 60. leta starosti. Skupna doba pa ne bo nikakor mogla presegati 40 let. Ta princip, ki predstavlja za podrejen delavce važno pridobitev, se bo apliciral tudi samostojnim delavcem (kmetje, obrtniki in trgovci), vendar pa bodo njihove pokojnine kljub pristitju določenega števila let večinsoma nižje od minimalne. Tako pokojnine zaradi invalidnosti, kot tiste zaradi nesposobnosti, ne bodo v nobenem primeru priznali po 65. letu starosti zavarovancev.

3. Mesečni dodatek za postrežno nesposobnost: uveljavil pokojnin zaradi stoodstotne nesposobnosti bodo deležni posebne mesečne dodatka.

4. Posebna invalidska pokojnina: pravico do posebne invalidske pokojnine bodo imeli zavarovanci, od prvega dneva zavarovanja, če bo invalidnost ali nesposobnost posledica povzročila poslovna dejavnost.

5. Revizija pokojnin: v vsakem trenutku bo možna revizija prej omenjenih pokojnin, v kolikor se bo izboljšalo zdravstveno stanje, oziroma delovna sposobnost upokojenca.

6. Zavarovalni pogoji: kandidat za invalidsko pokojnino bo moral uveljavljati tri leta zavarovanja v zadnjih petih letih, z izjemo tistih, ki bodo vložili prošnjo leta 1979 ali 1980 (zadostovalo bo eno leto) in leta 1981 (potrebni bosta dve leti).

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da se bodo na splošno zožile kriterije dodeljevanja invalidskih pokojnin. Žito polagamo na srce vsem tistim bolehnim zavarovancem, ki menijo, da zadostajo pogojem za invalidsko upokojitve, da vložijo prošnjo na INPS še v teku tega meseca, ker bo v tem primeru INPS apliciral še stare kriterije. Interesenti se lahko obrnejo na katerikoli patronat, vse usluge pa jim nudi tudi Patronat Kmečke zveze INAC.

3. Mesečni dodatek za postrežno nesposobnost: uveljavil pokojnin zaradi stoodstotne nesposobnosti bodo deležni posebne mesečne dodatka.

4. Posebna invalidska pokojnina: pravico do posebne invalidske pokojnine bodo imeli zavarovanci, od prvega dneva zavarovanja, če bo invalidnost ali nesposobnost posledica povzročila poslovna dejavnost.

5. Revizija pokojnin: v vsakem trenutku bo možna revizija prej omenjenih pokojnin, v kolikor se bo izboljšalo zdravstveno stanje, oziroma delovna sposobnost upokojenca.

6. Zavarovalni pogoji: kandidat za invalidsko pokojnino bo moral uveljavljati tri leta zavarovanja v zadnjih petih letih, z izjemo tistih, ki bodo vložili prošnjo leta 1979 ali 1980 (zadostovalo bo eno leto) in leta 1981 (potrebni bosta dve leti).

Iz zgornjih podatkov je razvidno, da se bodo na splošno zožile kriterije dodeljevanja invalidskih pokojnin. Žito polagamo na srce vsem tistim bolehnim zavarovancem, ki menijo, da zadostajo pogojem za invalidsko upokojitve, da vložijo prošnjo na INPS še v teku tega meseca, ker bo v tem primeru INPS apliciral še stare kriterije. Interesenti se lahko obrnejo na katerikoli patronat, vse usluge pa jim nudi tudi Patronat Kmečke zveze INAC.

Novo, bogato življenje, nemerno boljše zdravstvena služba, vse to je privedlo do tega, da je po precejšnji življenjski dobi krepko podaljšala. Toda dolgo življenje ni vedno srečno življenje, še zlasti, če se spremeni v življenjske zlate, ki jih je doživel Andreja Starca, ki je sicer dočkal že 80 let, pa mu jih ni bilo ničesar pripisati. Vsi, ki so svez in čil, polni življenjske sile in volje. Vedno vesel in nasmejan in, kar je glavno, se ne čuti 80-letnika, čeprav jih bo dopolnil jutri, kajti rojen je bil 26. novembra 1899 na Kovelu kot prvi sin treh otrok Jožeta in Matije Starca. Ljudsko šolo je obiskoval in uspešno do končal na Proseku. Nato je moral takoj na delo, da pomaga družini. Ni bil še star 16 let, ko so ga leta 1915 poklicali v vojsko in poslali v razne kraje Avstrije. Dva meseca prej so vpo klicali pod orožje tudi njegovega očeta, ki se ni več vrnil. Andrej je v prvi svetovni vojni več let prežal z vlakom municijo iz Nemčije v Bosno in druge kraje starega avstrijskega cesarstva. Sreča v nesreči, zbolel je na želodcu, ter so ga poslali v bolnišnico v Trst, kjer ga je operiral znani pokojni kirurg dr. Oliani. Na okrevanje ga so poslali na Dunaj k zdravniku Wiedmannu, ki je očetu opazil nani. Ob koncu vojne se je srečno vrnil domov in se spet spoprijel z delom, da pomaga družini.

Po delu je zvečer obiskoval tečaj na trgovski šoli v mestu in jih z uspehom dokončal.

V mladih letih se je nekaj časa udeleževal tudi v domačem prostovolnem društvu »Danica«, ki je v pevskem zboru, kot tudi v dramski skupini. Leta 1927 se je dokončno preselil v mesto, na Greto, dve leti pozneje pa se oženil z Marijo Dillizza iz Rojana, ki mu je v zakonu povila dve hčerki, od katerih ena živi v Kanadi, druga pa v Rojanu. Andrej je bil najprej zaposlen kot uradnik v raznih tvrdkah. Leta 1924, pa je dobil stalno službo pri Javnih skladiščih. Za časa NOB je po svojih močeh, kjerkoli je mogel, pomagal za našo stvar.

Cestitkam svojcev in prijateljev se pridružuje tudi naš dnevnik, katerega je slavljenec zvesti čitatelj, in mu želi še mnogih veselih in zdravih let.

Včeraj, 26. novembra 1979, ob 19. uri v SRENSKI HIŠI V BORŠTU

Razpravljalo se bo o prihodnjem delovanju zadrzne torklje v Boljuncu. Zaradi važnosti sestanka priporočamo udeležbo.

Predsednik Dušan Kodrič

KMETJSKA ZADRUGA V TRSTU zadr. z. o. z. TRST vabi

vse pridelovalce oljk na sestanku, ki bo

jutri, 26. novembra 1979, ob 19. uri v SRENSKI HIŠI V BORŠTU

Razpravljalo se bo o prihodnjem delovanju zadrzne torklje v Boljuncu. Zaradi važnosti sestanka priporočamo udeležbo.

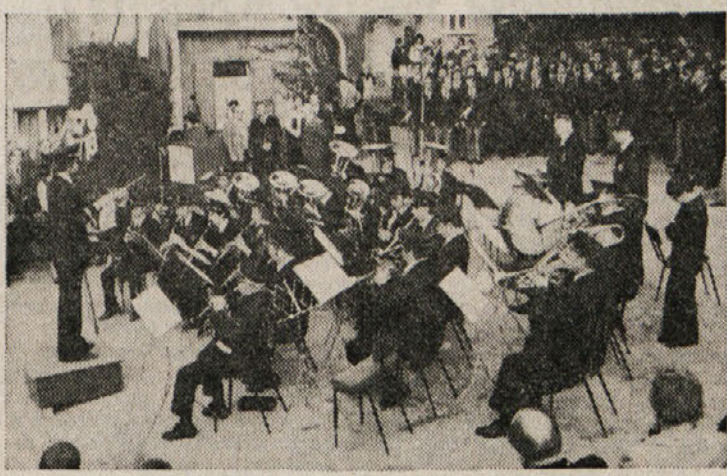
Predsednik Dušan Kodrič

KMETJSKA ZADRUGA V TRSTU zadr. z. o. z. TRST vabi

vse pridelovalce oljk na sestanku, ki bo

jutri, 26. novembra 1979, ob 19. uri v SRENSKI HIŠI V BORŠTU

Danes v Boljuncu skupni koncert godb na pihala Breg in Ricmanje

Danes popoldne bo v občinskem gledališču France Prešeren v Boljuncu skupen koncert godbe na pihala »Breg« in godbe na pihala »Ricmanj«. Koncert organizirata PD Valentin Vodnik iz Doline in PD Slavec iz Ricmanja. Namen koncerta je dvojen: širiti med ljudmi, posebno mlajšimi, zanimanje za tovrstno glasbo in poudariti bogato dejavnost naših pihalnih ansambljev, ki pa nastopajo vedno bolj pogosto in na odjemem. Koncert v zaprtem prostoru pa nudi drugičen, boljši užitek. V foyeru gledališča pa priredi PD France Prešeren fotografsko razstavo Mimo objektiv. Razstava bo do konca leta potevala po breških vaseh. Uspešen krst pa je doživela prejšnja sobota v dolinski Torli. Organizatorji vabijo prijatelje glasbe in fotografije, da se prvega jesenskega koncerta polnoštevilno udeležijo, obenem pa si ogledajo umetniške izdelke priznanih domačih fotografov. Na sliki: godbi iz Doline in Ricmanja med proslavo 100-letnice zgodovinskega tabora v Dolini, 22. oktobra lani.

Čestitke

Danes praznuje rojstni dan VERA KOSUTA. Ob tej priliki ji želimo mogoč, sin Ljubo in hči Luciana z družinoma obilo sreče in zadovoljstva v nadaljnjem življenju.

Jutri praznuje 86. rojstni dan PEPA BANDEJ iz Komna. Mnogo sreče in zdravlja ji želijo hčerke Mara, Anica, Olga, Ivica in sin Slavko z družinami.

Danes praznuje ANDREJ LOREN. Zl. svoj 74. rojstni dan. Čestitaje mu žena Justa in sin Riko in Zvonko z družinami.

Danes praznuje svoj rojstni dan v Trebach VIKTORIJA CARLI. Vse najboljše ji želi hči Nada z družino.

Jutri praznuje MARTINA KARLI 5. rojstni dan. Vse najboljše ji želijo Igor, Zdenka in mali Andrej.

Včeraj zlo praznovala 60. obletnico poroke ANTON in PIERINA SULČIČ. Obilo zdravlja jima želim hčer Mira in Rina z družinami in nevesta Dragica z družino.

Danes praznuje 46. obletnico poroke MARIJA in ANGEL KRALJIČ iz Prebenega. Čestitaje jima sinova Milan in Oskar, hčeri Marija in Bruna ter osem vnukov jima kliče na mnoga leta.

Luki Luki ti, tvoj sedmi rojstni dan si praznoval te dni, brez tortice brez svečk, le grenke solze v tvojih mladih so oči, ko očka svojga vidiš na bolniški postelji ležat. A kmalu bo napelil dan, ko očka tvoj bo prišel spet v domov in zdrav, vesel, bo lepe slovenske pesmi s tabo pel. Zdravja in šolskega uspeha ti želimo vsi. V. C.

LEKARNE V OKOLICI

Boljunc: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225-141; Božje polje: Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sestlan: tel. 209-197; Zavlj: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

V predprazničnih in prazničnih dneh dneva in nočna služba deluje nepretrgoma do 7. ure dneva po prazniku. To velja za zavarovance INAM, INADEL, ENPAS. Dnevni poziv na telefonski številki 63-441, nočni pa na številki 732-627.

BARI 50 57 81 49 20
CAGLIARI 35 56 44 64 41
FIRENCE 84 23 19 18 60
GENOVA 42 6 49 87 66
MILAN 51 19 36 18 56
NEAPELJ 6 15 68 47 11
PALERMO 77 14 36 19 74
RIM 61 29 11 10 3
TURIN 56 83 21 68 43
BENETKE 72 5 22 27 61

PELLICCERIA CERVO priporočena trgovina za vaše nakupe elegantni modeli najboljše kakovosti NASITKI vseh vrst. Bogata izbira!

TRST, Viale XX. settembre 16 Tel. 796301

Gledališča

Danes, 25. t. m., ob 16. uri (konc ob 18.30) »red druga nedelja«, Flaubertov »Candidato al Parlamento«, V glavni vlogi Tino Buzzelli. Zgodnja predstava.

Na razpolago je še nekaj abonmajev za delavce in študente pri osrednji blagajni.

V torek, 27. novembra, bo v Rossettiju premiera drame Antona Cehova »Utrva« v izvedbi gledališkega ansambla Emilije - Romagne. V glavnih vlogah nastopajo Gabriele Lavia, ki je delo tudi režiral, Valentina Fortunato, Renato De Carmine, Ottavia Piccolo, Tino Bianchi in drugi. Sceno je pripravil Pierluigi Pizzi, glasbo pa Giorgio Carnini.

AVDITORIJ
Danes ob 16. uri predstava: »Le famose mionette di Vittorio Podrecca«. Mladina 1.500 lir, abonenti 2.000 lir.

V okviru pobud gledališča Verdi se bo prihodnji teden v gledališču Avditorija začel cikel baletnih predstav. Verdivjev balet bo tudi letos vodil koreograf Alfredo Köllner, ki je pripravil predstavo, namenjeno predvsem mladini. Vodilni vlogi bosta imela solista Susanna Proja in Tuccio Rigano. Predstava bo trajala približno eno uro, prvi cikel pa bo od torek, 27. novembra, do sobote, 1. decembra, z začetkom ob 11.30.

Sole, ki bi žele prisostvovati predstavam, naj to sporočijo tiskovnemu uradu gledališča Verdi (tel. 62931), ki bo poslal brezplačna vabila.

Koncerti

Za tržaško koncertno društvo bo jutri, 26. novembra, v gledališču Rossetti koncert komornega orkestra iz Salzburga, dirigent in solist bo Sander Vegh.

Kino

La Cappella Underground Zaprtro. Nazionale 10.30 »Heidi a scuola«. Ariston 16.00-22.00 »La merlettaia«. Isabelle Huppert. Režija: Claude Goretta. Barvni film.

Ritz 16.00-22.15 »I viaggiatori della sera«. U. Tognazzi, O. Vannoni. Prepropevan mladini pod 14. letom. Eden 16.00-22.15 »Dracula«. Frank Langella, Lawrence Olivier.

Excelsior 15.30 »Sindrome cinese«. Jane Fonda.

Grattacielo 16.00-22.15 »Le rose di Danzica«. Franco Nero, Helmut Berger. Barvni film.

Fenice 16.00 »Manhattan«. Woody Allen. Črno-beli film za vsakogar. Mignon 15.30 »Lawrence d'Arabia«. Filodrammatico 15.30-22.00 »Le porno domne del mondo di notte«. Prepropevan mladini pod 18. letom.

Cristallo 15.30 »Uno sceriffo extraterrestre«. Bud Spencer.

Moderno 15.30 »Moonraker« - operacija spazija. Roger Moore. Aurora 16.00 »Tiro incrociato«. C. Bronson.

Capitol 16.00 »Marito in prova«. Vittorio Veneto 15.00 »Il vizietto«. Ugo Tognazzi, Michel Serrault. Barvni film.

Aldebaran 15.00-21.30. Jutri, v ponedeljek, ob 18.00-21.30, »Renaldo & Clara«. Bob Dylan, Joan Baez. Volta (Milje) 15.00 »Pari e dispari«. Terence Hill, Bud Spencer.

PD LONJER - KATINARA SD ADRIA priredita v sredo 28. t.m., ob 20.30 v društvenih prostorih v Lonjerju predavanje

»DANASNI POLITIČNI TRENUTEK IN 25 LET SKGZ« Predaval bo član IO SKGZ BOGO SAMSA. Vabljeni

PRAZNIČNI TOREK ob 29. novembru, tjevu Socialistične federativne republike Jugoslavije

Slovesne besede: BORIS RACE Koncert LJUBLJANSKEGA BAROČNEGA TRIA

Klemen Ramovš: kljunasta flauta Alojz Mordelj: viola da gamba Maks Strmčnik: virginal

Sporod bo trio izvajal na kopijah originalnih baročnih glasbil, obsegal pa bo skladbe FRESCO BALDIA, POŠA, DIEU PARTA in LOEILLET DE GANTA.

PD VALENTIN VODNIK PD SLAVEC Gledališče France Prešeren v Boljuncu

1. JESENSKI KONCERT Godba na pihala BREG Godba na pihala iz Ricmanj V foyeru gledališča priredi PD F. Prešeren fotografsko razstavo - MIMO OBJEKTIVA DANES, 25. novembra, ob 17.30. Vabljeni!

Sekcija KPI občina DOLINA vabi na PRAZNIK VČLANJEVANJA in na PROSLAVO OKTOBRSE REVOLUCIJE

Ki bi v SOBOTO, 1. decembra, ob 20.30 v gledališču »F. PREŠEREN« v BOLJUNCU

S celovečernim koncertom nastopi TPPZ pod vodstvom Oskarja Kjudra. Slavnostna govornika C. TONEL, novoizvoljeni tajnik tržaške federacije in M. BUDIN - predsednik kraške gorske skupnosti. Vabljeni!

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE V TRSTU KULTURNI DOM

Vsevolod Mejerhold in Jurij Bondi

ALINUR MLADINSKA IGRA V DVEH DELIH Režija MARIO URSIČ

Premiera: v torek, 27. novembra, ob 15. uri

Etbin Kristan

KATO VRANKOVIČ IGRA V TREH DEJANJIH

V torek, 27. novembra, ob 19. uri

GOSTOVANJE SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA IZ CELJA

Ivan Cankar

LEPA VIDA Režija: MILE KORUN

V sredo, 28. novembra, ob 16.00 ABONMA RED H in RED I V četrtek, 29. novembra, ob 20.30 ABONMA RED D in RED E V petek, 30. novembra, ob 20.30 ABONMA RED A

V soboto, 1. decembra, ob 20.30 ABONMA RED B in RED F V nedeljo, 2. decembra, ob 16.00 ABONMA RED C in RED G

Ker ima SLG iz Celja malo dni na razpolago za gostovanje v Trstu, smo bili prisiljeni združiti abonmaje. Obačamo se na cenjene abonente (redov B, C, F in G) s prošnjo, da dvignejo nove številke sedežev v Kulturnem domu od srede, 28. novembra, od 10.30 do 12.30 (vsak delavnik) ali eno uro pred pričetkom predstav. Prosimo za razumevanje.

MLADINSKI DOM iz BOLJUNCA prireja v nedeljo, 2. decembra 1979, ob 17. uri v gledališču »France Prešeren« v Boljuncu

KONCERT ANSAMBLA TAIMS

Kot posebni gostje bodo nastopili PEVSKI KVINTET GORENJC

iz Naklega pri Kranju, ki slavijo letos 15-letnico delovanja ter MARJAN in MARKO iz Trsta, ki bosta poskrbela za dobro voljo. PRISRČNO VABLJENI!

V BAZOVICI ULICA IGO GRUDEN 48

»CVETLICE MARA« Velika izbira lončnic - aranžiranje cvetja za razne prilikoosti - pogrebni venci.

SE PRIPROCAMO!

KMEČKA - OBRNTNA HRANILNICA IN POSOJILNICA V NABREŽINI

ZADRUGA Z NEOMEJENIM JAMSTVOM

VSEM NOVOPOROČENCEM ter DRUŽINAM

ZA NJIHOVE POTREBE OB VESELIH IN ZALOSTNIH PRILOZNOSTIH,

nudimo posojila po znižani obrestni meri

Obiščite nas ali pa telefonirajte nam na št. 200-186 za nadaljnja pojasnila

TALBOT VAM PREDSTAVLJA

MODELE ZA LETO 1980

Nov 1510 - Horizon - Sunbeam - Bagheera - Ranch - 1100 - 2000 cc

PRI NAS POSKUSITE IN IZBERITE VAM NAJJUSTRENEJSI MODEL TAKOJSNJA DOBAVA

ZASTOPNIK TALBOT - SIMCA - MATRA - SUNBEAM DUPLICA GIOVANNI Viale Ippodromo 2/2 - TRST - Telefon 76-34-87

TALBOT

OB 35-LETNICI JUNAŠKE SMRTI NA BOJNEM POLJU PRI KNINU

Spomenu partizanske borke Vojke Šmucove ljubke deklice, ki je imela srce junaka

Vojka kot prekomorska partizanka

V torek, 27. t.m., poteka 35 let od smrti tržaške borke Vojke Šmuc na bojni poljani pri Kninu. Padla je kot sanitetni referent bataljona Tretje prekomorske brigade, kateri se je priključila ob njenem nastanku v Gravini pri Barju potem ko je zapustila Terranova v pokrajini Potenza, kjer je prestajala 5-letno konfinacijo.

Njen spomin bodo v torek v okviru državnega praznika počastili šola v Izoli, ki nosi njeno ime, njeni vrstniki in sorodniki z osrednjo proslavo, ki bo v dopoldanskih urah za šolsko mladino, popoldne pa za širšo javnost.

Med imeni, ki bodo ostala preživeli borcem tretje prekomorske brigade za vedno neizbrisno v spominu, je na častnem mestu ime nepozabne Vojke Šmuc. Vojka se je rodila 9. septembra 1923 v Logatcu. Leta 1927 so se njeni starši preselili v Trst, kjer je, oče imel mnogo let trgovino jastri.

Ker so bile v času fašizma, u-

kinjene vse slovenske šole, je Vojka z uspehom dokončala italijansko dveletno trgovsko šolo ter se posebno odlikovala v znanju jezikov. Že od mladih let je razumela in občutila krivico, ki se je godila primorskim Slovincem in se je kot 14-letna deklica vključila v takratno ilegalno skupino slovenskih mladincev v Trstu. Vestno in marljivo je sodelo-

vala povsod pri takratnem ilegalnem delu in poznala smo jo kot marljivo sodelavko ilegalnega mladinskega časopisa «Iskra», ki so ga večkrat omenjali na zločinskem procesu fašističnega posebnega sodišča leta 1941 v Trstu, ki so obsodili na smrt Pin-ka Tomažiča in druge štiri tovariše. Seveda ji zaradi njenega delovanja ni izostal leta 1940 zapor in pozneje internacija v Italiji v Forenzi (Lucania). Tu ji je kljub nadležnemu nadzorstvu policije uspelo dobiti zvezo s slovenskimi mladinci, ki so bili v kazenskih vojaških enotah «bataglioni specialis». Ko so prišli policisti zaveži na sled, so Vojko premestili v Terranova, kjer je dočakala leta 1943 prihod zavezniške vojske.

Njena vrnitev in pogum sta jo privedla v zavezniško bolnišni-

co v Grumi, kjer so se zdravili tudi ranjeni partizani, ki so jih z letali in ladjami prevajali z Jugoslavije v Italijo. Tu se je v kratkem času usposobila za odlično medicinsko pomočnico in je bila nekaj časa cenjena instruktorka v operacijski sobi.

Toda tudi to se je zdelo delu ni Vojki premalo. Dobila je stik z jugoslovanskimi zbirnimi taboriščema v Gravini in Carbonari, kjer so se zbirale prekomorske brigade prostovoljcev za narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije. V Gravini je bil tudi medicinec Babič iz Gorice, ki je povabil Vojko decembra 1943 v Gravino na obisk, da ji predstavi znanca iz Trsta.

Veselo sva se nasmejala, ko naju je Babič predstavil: «Tovariša Vojka Šmuc in tovariš Danilo.» «Saj to je naš Čin — Čaj!» je veselo vzkliknila Vojka. «Niti vedela nisem, da se imenuje Danilo.» Moram dodati, da sva se z Vojko nekajkrat srečala v Trstu v ilegali pred aretacijami in sem bil, kot nekateri drugi tovariši, znan pod drugim imenom.

Od srečanja v Gravini sem se pobliže seznanil z ljubo deklico, ki je imela srce junaka. V kasnejšem marširnem pripravljavanju in organiziranju tretje prekomorske brigade nisem nekaj časa vedel, kje je takrat Vojka bila, zato je bilo v Carbonari nemajhno moje prijetno iznenadenje, ko je nepričakovano v taborišču veselo vzkliknila za mano: «Kam drviš, Čin-Čaj! Ali nimaš sekunde časa za znanec?»

Sledilo je prisrčno rokovanje in pripovedovanje. Novo zadovoljstvo je zavladalo, ko sva z Vojko zvedela, da bova odšel med starešinami štaba tretjega bataljona Tretje prekomorske brigade, ki je bil sestavljen iz primorskih Slovincov.

Naglo so napredovale priprave za odhod v Jugoslavijo. Borci so s pesmijo sprejemali orožje ter z navdušenimi obrazi strumno korakali v četah iz skladišč orožja in vojaške opreme, ki so jo nam priskrbeli zavezniki.

Napovedan je bil zbor in pregled brigade pred odhodom čez Jadransko morje. Dne 2. marca 1944 pozno popoldne je stala postrojena na dvorišču Tretja prekomorska brigada. Med stareši-

nami tretjega bataljona je vzhvala stala kot mlada borka vojske prostovoljcev tudi Vojka.

Se mi je v spominu tisto popoldne, ko sem kakor starejši brat sestrici pripasal neizkušeni borki Vojki samokres ter ji razlagal kako bo morala z njim ravnati. Brez vznemirjenja je pazljivo poslušala ter bila kmalu nato med prvimi na določenem mestu, kot bi se ji mudilo zakriti dejstvo, da je prvič prišla za smrtonosno orožje. Tudi kasneje na vojni čez morje ni pokazala ne skrbi ne strahu, ko mi je hudomušno naročila na angleški bojni ladji, ki je peljala naš bataljon na otok Vis: «Morar mi je posodil višec posteljo, da bom lahko zadremala, če pa nas Nemci potopijo, prosim, da me pri- deš zbuditi, preden bodo plavale sardine okrog mene.» Tudi med napornimi vojaškimi vježbami je večkrat prišla do izraza njena mladostna razigranost, ki pa je ni nikoli motila pri zahtevnem delu.

Vojka je v kratkem času prehitela vse vrstnice in postala najodličnejši bataljonski sanitetni referent v brigadi. Vsi sorodniki Vojke v prvi bojni vrsti, si je od komandanta večkrat izposlovala dovoljenje, da je šla obiskat bolničarke in borce na prednjem bojnem položaju. Tako je tudi 27. novembra 1944 odšla, da obišče na borbenem mestu tovarišice in tovariše Tretje čete, ki jim je poveljeval Rajko Mohorič iz Sežane. Kruta usoda je hotela, da je prav v navzočnosti Vojke so- vržna krogla razila Rakja v ramo. Ko se je Vojka sklonila nad ranjenim komandirjem, je tudi njo zadela v glavo smrtonosna strelčka, da je s povojem v ro-

ki omahnila mrtva na ranjenega tovariša.

Preskromne so besede za opis tega dejanja, ki tako zgovorno priča o zvestobi in junaštvu. Med nami, ki smo z Vojko nešteto gledali smrti in obraz, je bilo vse redkobesedno in preprosto, a vendar neizbrisno. Mlada borka Vojka je pred petindevetimi leti korakala v naših bojnih vrstah in danes je v spominu preživelih sorodnikov med našimi slavnimi junaki. V spominu borcev živi še vedno vedra in mlada, kot je bila takrat, ko je v bitki pri Kninu v Dalmaciji za vedno omahnila na polju smrti in slave.

Ko smo v maju leta 1945, po tolikih bitkah dokončali bojno pot v Tržiču, nam je veselje zmage gnalo ugotovitev, da je vojna v hri terjala od nas preveliko šte- vilno mladostno žetev. Prestrelali smo naše čete in bataljone in računali so bili težki. Skoro tretjina borcev je izgubila življenje in bila ranjena na bojni poti, dolgi preko 6.300 kilometrov skozi Dalmacijo, Hercegovino, Liko in Hrvatsko Primorje.

Toda čas gre svojo pot. Rane so se celile, maščevanje in sovraštvo sta se ublažila in polagoma so se borci vrnili na svoje domove, ponosni da so sodelovali v e- litni enici, ki je mnogo prispevala k osvoboditvi domovine.

To, kar je nam, sorodnikom Vojke, v veliko zadoščenje, sta mladostna slovenska beseda in pesem, ki bosta iz sedanjosti v bodočnost še dolgo odmevali v šoli v Izoli, ki je poimenovana po Vojki Šmuc in kjer so ji hvalni tovariši postavili spomenik.

Nashe skupne želje so se uresničile: ob slovenskem morju so slovenske šole, svobodni sta slovenska pesem in beseda prav tam, kjer ju je z nami Vojka želela.

Zato nam gre danes misel s hvalno otonostjo daleč v Dalmacijo na pokopališče vasice Lukarji, kjer spi večni sen naša nepozabna Vojka. V duhu se vračamo k neštetim sorodnikom, ki so žrtvovali tse, da nam bi bilo življenje boljše. Med njimi je Vojka. Ponosni smo, da smo jo imeli med nami v dneh trpljenja in slave.

Danes, po petindevetih letih, naj te skromne besede pritožijo, da nam je naša Vojka ostala neizbrisno v spominu.

DANILO BENČINA

IZ VOJKINIH PISEM IZ KONFINACIJE V FORENZI IN TERRANOVU DI POLLINO

Vojka Šmuc je bila (skupno s sestro Tatjano in drugimi tržaškimi slovenskimi dekletimi) prvič aretirana 5. septembra 1940 in zaprta v ženskih zaporih pri Jezuitih v Trstu. Izpustili so jo 25. januarja 1941 in postavili pod policijsko nadzorstvo. Takrat ji je bilo komaj nekaj več kot 17 let. Ponovno so jo (skupno s sestro) aretirali 20. januarja 1942. Medtem ko so sestro konec maja istega leta izpustili, je bila Vojka obsojena na 5 let konfinacije in so jo konec julija 1942 v spremstvu dveh karabinerjev odpeljali v Forenzo v Lucaniji. Zadnje pismo iz zapora pri Jezuitih je poslala družini 10.6.1942, prvo naslednje je bilo že iz Forenze.

Iz njene dokaj obilne korespondence zapišemo iz konfinacije najprej v Forenzi in nato v Terranovu (pokrajina Potenza), smu izbrali za današnje priliko nekaj zanimivih odlomkov. Nekaj pism, ki jih je poslala v Trst «pod roko» je v slovenskimi, večina pa v italijanskimi z žigom cenzurnih oblasti. Iz vseh žari močno boleče toda ponosno izpričano domotožje, vesel in tudi hudomušen vojski značaj, predvsem pa jasna zavest lastne usode in velika zrelost za tako mlado dekle.

Draga mama in papa

Se enkrat najlepša hvala za rdečo jopico, katere je res prelepa za te južne in umazane kraje. Zelo mi je žal, da niste kaj več sporočili potom vojaka, ker ste imeli prav lepo priložnost povedati kaj več kakor v pismih, kjer je nemogoče povedati vse kar bi se hotelo... Danica mi redno piše, včasih imam jaz tudi priložnost poslati kakšno pismo pod roko in takrat pišem tudi drugim. Tukaj sem se že dobro privadila, imela sem celo prav simpatično družbo, s katero sem delala spretnosti, izlete peš, na konju, z vozom in parkrat tudi s kolesom. Zdaj vsi začnejo odhajati, ker se začnejo šole in tako bo življenje postalo bolj dolgočasno...

Oblasti so tukaj z nami zelo prijazne in se res ne moremo pritoževati kaj imamo dosti prostosti, medtem ko, kolikor nam je znano, so v drugih krajih konfiniranci in interniranci dosti bolj strogo opazovani in se morajo držati točno predpisov in paragrafov. Težko me je zadela vest o kazni, ki sta jo dobila Zora in Boris in drugi, predstavljam si, da je Gigi (Arbanas) dobil 8 let in da sta Oskar in Leo Kovacič dobila 30 let. Sicer pa trdno upam in sem prepričana, da nihče ne bo sedel dolgo v zaporu.

Moja hišna gospodinja se pripravlja na veličasten obed, ko boste prišli sem. Prosim, da bi mi še poslali slovensko - italijanski besednjak (morata biti dva v predalu v jedilnici) in če je mogoče še tiste slovenske literarne knjige (Erne) — Levstik in druge, ki so ali v predstobi ali v mojem predalu v naši spalnici. Najlepša vam hvala za kožuh... Poljubim vse.

(Iz pisma z dne 6. oktobra 1942 iz Forenze)

Fotografije so me neizmer- no razveselile, nešteto krat sem zadržala vanje in tako se milijon- tič podoživljala vse tisto, kar je že preteklost, za katero pa vem, da se bo vrnila za vse nas še polnopravna in še lepša. Se spominjaš dni pred enim letom, ko sem bila še doma? Žarko mi piše in se mu ne zdi mogoče, da sta že pretekli dve leti kar smo se vrnile iz zapora in smo se spet videli, mi, srečni. Meni pa se tisti čas zdi stoletja daleč in skoraj že bolj daleč čas, ko sem drugič zapu- stila naš dom. Hrepenenje po pre- teklem (obup nikoli!), ki mi pri- haja v nekaterih trenutkih, je ne- kaj tako bolečepa, da mi daje občutek žalosti, ki se ji je težko izmakniti. Tako se prepričam tam čustvom, ki me po eni strani ore- čujejo, da sem jih živel in ža- lostijo, ker taki ne bomo nikoli več. Pretekli čas je tisti, ki ti daje moč, da prenašaš sedanjost z mislijo na boljšo prihodnost. Preteklost je realnost, bodočnost je še vsa v kraljestvu fantazije. In prav realnost preteklosti je ti- sta, katere sem vesela, da sem jo živel in ki mi daje moč, ki da-

je ljudem misliti, da sta mi tuja občutljivost in srce. Verjemi mi, nisem obupana, ne zagrenjena in potra, najbrž je le domotožje ti- sto, ki tako pogosto napada mir mojega srca...

(Iz pisma z dne 15.12.1942 iz Forenze)

Predraga moja mamica in papa Res nima smisla kvariti si zdravje za mojo usodo. Menda ne- ki pregovor pravi tako ali vsaj ne- kaj sličnega — «Vsak leži tako, kakor si je postlal». Ko vam take žalostne misli ne dajo miru, po- mislite na tiste, ki dosti, oh koliko bolj od mene, trpijo v slabših kra- jih, in boste hitro pomirjeni. Jaz imam vedno pred očmi usodo dru- gih, dragih prijateljev in tako se ne čutim in ne smem pritoževati nad mojo...

Kot sem vam že pisala sem napravila prošnjo za domov. Te

«...mišliti, da sta mi tuja občutljivost in srce. Verjemi mi, nisem obupana, ne zagrenjena in potra, najbrž je le domotožje ti- sto, ki tako pogosto napada mir mojega srca...»

Odlomek iz Vojkinega pisma iz konfinacije

dni so že prišle informacije iz Ri- ma, za katere so tukajšnje oblasti dale prav dober odgovor. Sedaj je treba videti kaj je tržaška que- stura odgovorila in za to zadnje- se pa res bojim, da nič dobrega, ker me imajo preveč v simpa- tiji...

Približno 10 kilometrov od naše vasi se nahaja sedaj tabor 250 vojakov «Battaglione spe- ciale» — vsi so Slovenci. Skoraj vsak večer pride kdo v vas tako da vsaj lahko vidim kak slovenski obraz in slišim slovensko besedo in pesem, ker prepevajo naše pes- mi kar po vasi. Ljudje mislijo, da je to nek čuden dialekt. Mno- gi od njih že vedo, da sem jaz neka Slovenka in tu konfirirana, ali nič več kot «dobar dan» si ne rečemo, ker ne bi hotela imeti kake sitnosti. Ali to mi je že do- stič v tolažbo, da jih vsaj vidim.

Ko gredo zvečer nazaj v tabor in pridejo mimo mojega stanovanja, pa nalašč kakšno zapojejo in ta- ko, če sem že v postelji, mi od- meva v ušesih naša slovenska pe- sem. In to je res krasno tako da- leč od domovine...

Kaj pa z vojno, nič ne pi- šete ali mislite, da se bo kaj kmalu končala. Z gospodom Polla- kom vedno debatirava (namreč on

govori in jaz poslušam) o seda- njem položaju in prišla sva do za- ključka, da če se ne konča pri- hodnjo pomlad ali poletje, bo še dolgo trajala. Da bi morala po- stati stara tu v južni Italiji in v tej umazani vasi, me pa res pre- več ne mika. Bomo že videli, ka- ko se bo končalo...

Kaj pa novega pri vas? Uso- da Nežice, Tanje in Marice je že zapetena?

(Iz pisma iz Forenze decem- bra 1942).

Draga sestra...

Zdaj ti pa povem kakšne pi- rbe delajo tu za božič. Vsebu- jejo med, orehe, čokolado, jajca, mandeljne, kostonje, smokve in zdaj pride najlepše — pol ocvrte čebule in dva ali tri spombrje. Po- misli! In to so imeli pogum po- sluditi meni in se še čuditi, ko sem vlnudno rekla, da več kot tisti

(Iz pisma z dne 21.2.1943 iz Ter- ranove)

Predraga sestra,

Skoraj bi si želela, da bi v Tr- stu pogostjeje deževalo, če ti dež navdušuje pisma, tako prijazna in draga kot je to, ki sem ga preje- la danes? V spominu si mi oživila kraje, ki jih omenjaš. Pohorje in Jakovce, tako različna med se- boj in vendar enako draga, zdaj v spominu še lepša. Okolico, vsaj tisto pri Jakovcih, sem že skoraj pozabila? Iz dolgega časa sem ho- tela zažgati čepico ali vsaj tvoje čevlje. Se pač vidi, da takrat ni- sem bila manj norica, kot bi la- ho bila zdaj. Toda vse se bo po- vrnilo. Tudi Pohorje, Sr. Lenart, Bled. Se spominš jezera? Vrnili se bomo in se sprejeli po Trstu. Ljubi v veselje družbi brez žalostnih spominov ali vsaj bolj brez skr- bi...

Kmalu bo leto, kar vas ne vidim in v tem letu vam ni uspe- lo, da bi me vsaj enkrat obiskali. Niste nikoli pomislili, kaj pomeni biti z eno leto sama v tujih kra- jih in včasih med sovražno razpo- loženimi ljudmi. Se sreča, da sem se znala in se znam braniti sama. In sreča je tudi, da se povsod naj- dejo prijatelji, čeprav je tudi te- treba najti...

(Iz cenzuriranega pisma z dne 16.6.1943 iz Terranova).

Predragi

...že dva tedna ne prihaja no- bena pošta in smo brez novic. Zdaj vsi živimo v pričakovanju. Mamini sosaščani Franc odpotuje te dni, kdo ve, če ne pride čas tudi za nas... Če sem čakala le- to in pol, bom pač še malo, zakaj bi si še bolj kvarila živce...

Torej upam kmalu nasvidenje. (Iz pisma z dne 17.8.1943 iz Ter- ranove).

Predraga Tatjana

...še so torej ljudje, ki si de- lajo iluzije, da bom z novimi od- redkami prišla domov. Tudi jaz sem si sprva tako predstavljala, zlasti po tistih senzacionalnih do- godkih. Toda moje iluzije so traja- le le malo časa. Očenjujejo «pro in contra» sem prišla do zaključ- ka, da zame ne bo nič in bolj se čas odmika, bolj sem v to prepi- čana. Moj povratek domov je od- ložen v nedogled in bojim se, da se ne bomo videli tako kmalu kot mogoče upate. Dogodki, ki zorijo, to prepričujejo...

(Iz pisma z dne 27.8.1943 iz Ter- ranove).

Pismo, ki ga vsebuje gornji ci- tat, je bilo predposlednje Vojkino pismo iz Terranova. Sestra Tatja- na je po posredovanju Italijanske-

ga Rdečega križa preko Medna- rodnega Rdečega križa v Švici na- slovila 4. aprila 1944 na družino Capraro (h kateri je hotela igrat na klavir) v Terranovu di Pollino (pokr. Potenza) pismeno vpraša- nje: «Bodite tako ljubezni in spo- ročite nam kaj o Vojki. Če po- trebuje pomoči ji, prosimo, poma- gajte. Vaš sin Franco (bil je vo- jak v Trstu, op. ur.) je odpoto- val iz Trsta v Arezzo».

Z datumom 10. junija 1944 je družina Caprara odgovorila na i- stem vprašanju Rdečega križa, ki pa je prišel v Trst šele 2. avgu- sta oziroma 9. septembra 1944, ta- kole:

«Vojka se je v začetku oktobra preselila v Bari. Od nje nimamo vesti od marca, ker se je prese- lila na neznano področje skupno s svojimi rojaki in Hrvati. Hvala za skrb, Franco».

«Neznano področje» je tedaj bila že Dalmacija in dalmatinski oto- ki, kamor je Vojka odpotovala s Tretjo prekomorsko brigado, ki se je formirala v Južni Italiji.

Kmalu bo leto, kar vas ne vidim in v tem letu vam ni uspe- lo, da bi me vsaj enkrat obiskali. Niste nikoli pomislili, kaj pomeni biti z eno leto sama v tujih kra- jih in včasih med sovražno razpo- loženimi ljudmi. Se sreča, da sem se znala in se znam braniti sama. In sreča je tudi, da se povsod naj- dejo prijatelji, čeprav je tudi te- treba najti...

(Iz cenzuriranega pisma z dne 16.6.1943 iz Terranova).

Predragi

...že dva tedna ne prihaja no- bena pošta in smo brez novic. Zdaj vsi živimo v pričakovanju. Mamini sosaščani Franc odpotuje te dni, kdo ve, če ne pride čas tudi za nas... Če sem čakala le- to in pol, bom pač še malo, zakaj bi si še bolj kvarila živce...

Torej upam kmalu nasvidenje. (Iz pisma z dne 17.8.1943 iz Ter- ranove).

Predraga Tatjana

...še so torej ljudje, ki si de- lajo iluzije, da bom z novimi od- redkami prišla domov. Tudi jaz sem si sprva tako predstavljala, zlasti po tistih senzacionalnih do- godkih. Toda moje iluzije so traja- le le malo časa. Očenjujejo «pro in contra» sem prišla do zaključ- ka, da zame ne bo nič in bolj se čas odmika, bolj sem v to prepi- čana. Moj povratek domov je od- ložen v nedogled in bojim se, da se ne bomo videli tako kmalu kot mogoče upate. Dogodki, ki zorijo, to prepričujejo...

(Iz pisma z dne 27.8.1943 iz Ter- ranove).

Pismo, ki ga vsebuje gornji ci- tat, je bilo predposlednje Vojkino pismo iz Terranova. Sestra Tatja- na je po posredovanju Italijanske-

Ljubljana
Kopitarjeva 2

MOČ ZA NAŠE DANAŠNJE
ŽIVLJENJE RASTE
IZ NAŠE REVOLUCIONARNE
PRETEKLOSTI

Knjiga

Bitka, kakor življenje dolga

je živa, zapisana pripoved o raz-
voju delavskega gibanja pri nas, o

bojih, zmagah, porazih in trpljenju naših ljudi med narodnoosvobodilno borbo. Zasleduje utripanje našega življenja, da bi ljudi, predvsem mlade, opozarjala na sile, ki to življenje oplajajo.

Pričevanja 164 avtorjev dopolnjuje preko 800 slik, svojvrstnih dokumentov, nastalih v naši revolucionarni preteklosti.

NAROČILNICA (za naročnike v Jugoslaviji) — PD
Nepreklicno naročam knjigo BITKA, KAKOR ŽIVLJENJE DOLGA
736 str. platno, 550,00 ND (4 obroki)

Prilome in ime: _____
Rojen(a): _____
Naslov: _____
Zaposlen: _____
Reg. št. os. izk.: _____

Datum: _____ Podpis: _____

Knjigo lahko dobite tudi v **Tržaški knjigarni** - Ul. sv. Frančiška 20, Trst

Pankobna vas Forenza v Lucaniji, kjer je Vojka preživljala prvi del konfinacije

V ENEM IZMED NAJSTAREJŠIH SLOVENSKIH ZDRAVILIŠČ

Mineralna voda iz Rogaške Slatine ima edinstvene zdravilne učinke

Tudi Terme Čatež na Dolenjskem se ponašajo z učinkovitim zdravljenjem predvsem revmatičnih bolezni - Pred kratkim odprli nov gostinski objekt

denih tleh. Po vsem svetu znane so zbirke Dolenjskega muzeja pričajo, da je bilo današnje mestno območje je naseljeno že približno leta 1.000 pred našim šteketjem. Tekla so ribe, letja, tako kot večno zelena in rdeča bogata reka Krka. Uroda prinašala mestom vzpome in padce. V 16. stoletju je šlo skoro Novo mesto do 15 tisoč tovorov najrazličnejšega blaga letno. Turkom, ki so prišli iz celotnega Dunaja, se Novoga mesta ni posrečilo zavzeti. Valvazor je zapisal v »Slavi vojvodine Kranjske«, da je bilo Novo mesto v 17. stoletju kljub burnim ostankom nekdanjega blaginjskega stanja še vedno zelo Ljubljano najimenojše na Kranjskem.

Atomska termalna voda: 33-37 stopinj C. Indikacije: vnetje pri revmatičnih boleznih, bolezni ožilja, stanja po poškodbah, nevrološke bolezni, nevrovegetativne disregulacije, ginekološke bolezni, endokrinološke bolezni in motnje, kronična kožna obolenja.

Pot je nato popeljala proti
Gornji Radgani, kjer smo si ogledali
tudi znamenito šampanjsko klet.
Od tu gre potem znamenito penecé
vino »radganska penina«
Jugoslaviji in prepričali smo se, da
je to vino zdravo, saj mu odgovor-
ni kleti namenjajo velike pozor-
nosti. Pot je nato vodila do Ra-
dencev in Moravskih Toplic od tod
pa v Mursko Soboto, ki pa se go-
vovo ne more pohvaliti z veliko go-
stinsko ponudbo. V znameniti
motel »Carda«
tipične prekmurske
jedi v pravih, originalnih ambien-
ti. Še skok do Ljutomeru in obisk
velike kleti, pa ogled kasaških ko-
njev, ki so doživeli veliko uspehov
tako v Jugoslaviji kot v tujini in
že nas je pot vodila proti Dolen-
ski, oziroma Ptuj, izjemno pomemb-
ni in starodavni slovenskem re-
disču. Mesto Ptuj predstavlja s svo-
jo arhitekturo, kulturno zgodovinski-
mi spomeniki, praznovredno turi-
stično zanimivost in s tem privlača

Na svetu je veliko toplih in hladnih zdravilnih vrelcev. Seveda so precej razlikujejo eden od drugega predvsem glede na stopnjo toplot in na količino rudnin ter ogljikove kisline. Zdravilne vrelce so izkoriščali že stari Rimljani, najprej za umivanje telesa, pozneje pa so v toplih kopelih iskali zdravje. Nato so se nekatera zdravilišča »specializirana« za zdravljenje različnih bolezni. Pri tem je povsem razumljivo, da je bilo prirodno zdravilo – vrelec. V toplih in hladnih kopelih so zdravili predvsem rev-

matične bolezni, medtem ko so v pitjem vode zdravili prebavne motnje in bolezni srca in ožilja.

Zivimo v stoletju, ki zahteva hitro tempo življenja. Pojavljajo se nove bolezni, ki jih povzroča nepravilno način življenja, sodobna medicina take bolezni odkriva in stalno proučuje učinek naravnih zdravil pri zdravljenju pacientov. Eno takih naravnih zdravilšč so tudi Radenci.

Leta 1833 je bil srečen dogodek, ko je študent medicine Karel Hivni odkril med livadami Pomurja divjo rožo, ki jo imenujejo r. karstka, ki je

zahtevami namreč pospešuje slavljenje posameznih fizioloških funkcij, organizem se skuša neprestano prilagoditi novim zahtevam, balneoterapija pa dobro deluje na te pogoje terapevtske procese in to s krepitvijo obrambnih, regulacijskih in adaptivnih pojavov. Tako poteka zdravljenje v Radenci s kopanjem, nanašanjem in pitjem mineralne vode, specialisti pa polagajo veliko važnost tudi preventivnemu zdravljenju.

Na tem mestu ne bo odveč, če p

vermo nekaj o tem, kateri bolniki n
bi se pravzaprav zdravili v kupa
šču v Radencih. To so predvse
bolniki, ki bolehalo na boleznih sr
in ožilja, na jetrih ter taki, ki
majo prebavne motnje, ozioro
sladkorno bolezen in urično diate
ziven akutne faze.

Vse bolnike pa tudi goste zdr
lišča pregleda pred začetkom zdr
ljenja specialist, ki svoje izsled
nato preveri v laboratorijskih p
tem odredi individualno terapi
Nadaljnje zdravljenje seveda pote

Kako pa je urejeno zdravliliš-
naselje? V Radenci imajo kopališ-
bazen, sauno, kopališče s 40 ka-
nami, fizioterapija pa je opremlje-
na s modernimi fizioterapevtskimi
aparati. Zdravlilišče razpolaga s
ležišči. Pri prvotnikih je 120 ležišč,
ostala pa so v hotelu Radin (4. ka-
tegorija). Zdravstvenem domu, v
rapiji in depandansah. Naše kra-
ko poudarimo, da je veliko mo-
nosti za rekreacijo. Radenci pa
po bližnji in daljnji okoli znani
lovčevih na nizko in pernato div-
čino.

Zanimivo bi tudi povedati ne le o besed o polnjenju mineralne vode »Radenska«. Letna kapaciteta je več kot 200 milijonov litrov, mineralno vodo z oznako »tri srca« na etiketi pa prodajajo v Jugoslaviji in v tujini. »Radenska« je čisto polnilec mineralne vode v Evropi.

Pa da ne bo nesporazumov! V ležiščih v Radenchi so skoraj vsem oddana zato se je treba prijaviti na zdravljenje vsaj nekaj dni secev prej od nameravane vaje, ki smo si ga določili za počitnice.

**Ptujske
Toplice**

Ptujske Toplice so turistično rekreacijski objekt, ki je bil zgrajen ob svolaganju občanov ptujske občine. Povod za gradnjo teh objektov na današnji lokaciji je bil v letu 1963 odkriti vrelci termalne vode (40,5 stopinje C). Na tega so naleteli pri iskanju nafte.

Voda ima takšen kmečen sestav, da ji ne morete primerjati z nobenim termalnim vrelcem v Jugoslaviji. Strokovnjaki ji primerjajo s termalno vodo znanih evropskih zdravilišč (La Chaldon, Mirna, voda

Knjaževa in Vangou. Tukajšnja termalna voda je primarna predvsem za zdravljenje revmatičnih obolenj, stanj po sistemskih in lokomotornem sindromu, nevrolski bolezni (paraliza, pareze). Ima tudi pomajevalni učinek kar potrjujejo izjave številnih gostov.

Kopaliski del vključuje tri letne bazene: olimpijski (50 m, temp. 25 stop. C), rekreacijski (33, 32 stop. C) in otroški z vsemi pripadajočimi napravami za dezinfekcijo, filtriranj, sanitarnimi in garderobami.

300 ležišč in poleg modernih restavracij vracijo tudi terapijo za vse telesne in duševne pogoje. V prostori novega hotelskega kompleksa je prostorna trim dvorana in savna s solarijem.

Visoka temperatura vrela in
milkve sestavine so učinkovite
zdravljenje revmatičnih obolenj
degenerativnih bolezni lokomotor-
ga aparata, ženskih bolezni in
konvalescenca. Posebno koristo
vplivajo termalne kopeli na še
sto drugih obolenj. Zdravila ku-
traja od 3 – 6 tednov po določitvi
zdravnika balneologa. Za uspešno
zdravljenje v Čeških Toplicah
uporabljajo termalne kopeli, fito-
terapija v vodi in na suhem, el-
troterapija in delavna terapija.

Širte
PRIMORSKI
DNEVNIK

Maske in običaji so stare kulture prvine, ki so globoko vrasle v organizem ljudske kulture posameznih narodov. Bile so znane že v prejšnjih tisočletjih, ko so ljudje nosili različne maske, da bi se zaščitili pred boleznimi in škodljivimi duhovi. Vasko posamezno zgodovino kulture, pokrajina, sleherni ljudje pa nekaj novega, svojega in mejnega, staro, izčrpano. Zato se nam ponuja zelo pestra slika karnevalskih mask, ki so nastale v različnih krajih, predvsem pa za Pujsko in bravsko polje.

Ker se z odhodom zime in pričetkom pomladi začnejo kmečka dela na polju, so ti obredi povezani predvsem s tem časom. Najorginalnejša in pustna maska je kurent, oz. kurent, ki ga nosijo mladi moški. Običajen je v belo - črn ovijaki, ki so nazven obrnjeni. Odkladi,

Okrug pasu ima verigo s kravjim zvonci. Izpod kožuha, ki sega skozi raj do čevljev, se vidijo zelene, rdeče volnene nogavice in težki čevlji. Na glavi ima kapo narejeno iz ovčje kože, ki ima spredaj izrezane ne oči in prišit veliki nos. Na vrhu ko nabral bel fižol predstavlja zobe. Iz ust mu visi rdeč jezik. Ušesa so velika puranova ali gosja peresa. Zgoraj ima kapo dolgo rogovi, na katero so privežani pisani trakovi, puranova peresa in umešane rože. V rokah palico, na koncu katere je pribita ježeva koža. To je ježevka ali ježevica. Korar skače in rogovi, zvonci pozvanjajo. Maska je videti demonska in pošastna. Vse beži pred njo, mladostniki v staro, posebno otroci, da jih kurent ne oježas. V znak miru ljudje si pa kurent posebno binari ljudem

ponuja iztegnjeno desnico. Deklet
se odkupijo z žepnim robčkom, ki
si ga kurent priveže za pas. Čim
več robčkov nabere, tem bolj je
slan in imeniten.

Maski, ki imata poleg kurenta svo
izvor v poganski šegi preganjanj
zime, sta ruska in gambela. Rusi
predstavljata dva moža, ki hodita
drug za drugim in nosita na ramo
ni leseno ograjdo pokrito s plahuti
segačo do tal, da se vidijo le oči
ge.

Spomladansko oranje ponazarjajo
pustni orači. Šest do osem fantov
občeblen v posebne nose vleče plu
Zdaj gre kurent, ki pluzi. Vodi jih
pokač, ki z dolgim bitjem zapok
pred vsako hišo, orači pa zaorje
nekaj brzo na dvorišču. Spremlj
jih pobačar, ki seje v t razred
repne, med (navadno) tegavito i
zagrebe z grabljami ter zagotavl
gospodinj, da bo iz tega semen
zrasla debela repa, če bodo zveč
plesali za debelo repo. Tuji ora
dne, kloboho, ni, jicna.

Ce se ni v preteklem letu omo-
lo nobeno deklet, morajo za kaze-
vleci po vasi ploh. Na plohu vla-
stično slamatnega ženina in ša v
kikirani obliki ponujajo nevesti. I-
obred se je ohranil predvsem v
Kirkovcih in v Dravskem polju.
Markovcih pa ob običaj vlačeni-
"spokojes" (korita), v katerem v-
zajo nevesto po vasi in jo zama-
hujejo.

V Pobrežju pri Ptujcu so znani
pobreski plesalci. To je skupina
sestih fantov in treh deklet. Spre-
ljajo jih muzikant s harmoniko, ja-
narica, ki pobira darove in kuren-
ki skupino varuje.

Med pustne običaje v okolici Pt-
ja na moramo pristoiti še dva spom-
danska magična lika, ki sta že o-
pečena: to sta pustni ogonj (Soro-
no sežiganje fašenka) in obredni
guganje.

roma popolnega ozdravljenja. Odkrili je zdravilno sredstvo, ki je s črtnim napredovanju medicine vs danes obdržalo svojo polno vredninsko vrednost. Tako je nastala zdravilščina v Radenci, katerih vde je po kemičnih sestavinah skoraj popolnoma enaka znani zdravilni mineralni vodi Vichy v Franciji. Tudi zdravilni učinek obeh vodi enak.

Radenci ležijo na severovzhodnem delu Slovenije in Jugoslavije. Na tu se obronki Slovenskih goric spščajo v Panonsko nizino, nadmorska višina pa je 208 m. Predalpsko gorje prehaja v kontinentalno toplo poletja obhajlje stalen veter tako da je tudi jeseni mogoče izjemen pojav. Zdravilščina krasijo le pi, prostirani in sončni parki, v kolicah so široki gozdovi in tudi v pogradi. Zdravilščina je s časom p nopoloma spremenilo svojo prvotno sliko in se zelo hitro razvija v mejo no turistično središče z urejenimi in kakovostnimi gostinskimi obrati. Bolniku je tako zagotovljen mir

seveda zdraviljenje v naravnem koluju.

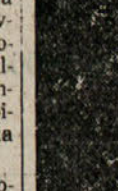
Področje Radencev je izjemno bogato z mineralno vodo. Po mednarodni nomenklaturi se prisleva mineralne vode tista voda, ki v njej litru vsebuje več od enega grama soli ozirnoma več kot 250 mg ogljikovega dioksida. Tako je v Radenski subtermaina mineralna voda, ki vsebuje znatno količino vaneza in svobodnega CO_2 . Zdravilna ni učinkov mineralne vode Radenske temelji na vsebovanju ogljikove sline, ki jo koža ob kopanju v vodo vpija in tako širi kapilarni sistemski Temu sledi hitro izboljšanje delovanja sra in v končni fazi odločilo izboljšanje krvnega obtoka. Drugo valžno dejstvo je spremeneno kislj, saj na bolnika zelo ugodno dluje mirno okolje Radencev, kje pacient znova odkriva naravni tem življenja. Vsakdan s svojimi

Ime dravilščice Dobrna, že naštetokrat z uspehom vpisano v zapise zdravnikov, je danes poznano daleč preko meja Jugoslavije. Ime različnih pacientov sami, potem ko so jim pomagale akrotetromi, organski in anorganski peloidi ter srednjegorska gozdna klima Dobrne. Zaradi slovešte tradicije, ki se glasi, da v leto 1612, ko so tu postavili prva poslopja, termalni vreli vode na omenjen celo že v srednjem škulin listinah iz leta 1428, imajo danes več povpraševanja, kot lahkon ponudijo prostora. Da ne bi na končnem odklanjaju zdraviljenja kopeli željnih gostov, se je kolektiv Dobrne, Dobrna v sodelovanju z drugimi kolektivi odločil za gradnjo sodobnega objekta, ki bo razširil in obogatil ponudbo skozi v leto.

Zdraviljenje na Dobrni se vrši na osnovi znanstvenih analiz zlasti termalne vode in izkušenj pridobilih s praktičnim zdraviljenjem dolgih desetletij, predvsem pa

Poleg termalnih kopeli se uporablja za zdravljenje ženskih bolnic tudi metoda fizikalnega zdravljenja: medicinska gimnastika, ročne vrste masaže, aplikacije tople in hladne vode, v anorganskih in organskih toplotnih žarkih kakor tudi različne vrste elektroterapije. Posušne se pokazale, da so uporabne pri zdravljenju omenjene bolezni s toplimi in dobrihskih toplicah v kombinaciji s fizikalnimi metodami zdravljenja enaki uspehom v drugih toplicah.

Poleg zdravljenja v zdraviliščih nudi Dobra s svojo grčevnatostjo

Novi hotel

okrepilo svoje zdravje in nabere novih moči za obvladovanje vsake njegove življenja.

Karakteristična oblika termalno-vode na Dobrni je v tem, da vsebuje veliko količino protaga ogljikovega dioksida, kar lahko ugotovimo tudi pri kopalcu, ko vidi pri kopanju nabiranje mehurčkov na koži. Vsi ti elementi, ki so prisotni v termalni vodi in na srce in ožilje je pripisovati mu plinu.

gri zdravišišču Dobruša

300 ležišč in poleg modernih res vraci tudi terapijo za vse te pevske postopke ter pokrit bazo. V prostorih novega hotelskega kompleksa je prostorna trim dvorana s savna s solarijem.

Visoka temperatura vrelica in
miješke sestavine so učinkovite
zdravljenje revmatičnih obolenj
degenerativnih bolezni lokomotor-
ga aparata, ženskih bolezni in
konvalescence. Posebno koristno
vplivajo termalne kopeli na še
sto drugih obolenj. Zdravila ku-
traja od 3 — 6 tednov po določiti
zdravnika balneologa. Za uspe-
šno zdravljenje v Čateških Toplicah
uporabljajo termalne kopeli, fi-
zioterapija v vodi in na suhem, el-
troterapija in delavna terapija.

MARIJ CUK

ŠOLSKA STVARNOST V MILJSKI OBČINI

Velika skrb za doraščajočo mladino

V štirih od petih miljskih osnovnih šol imajo celodnevni pouk - Četrtna celotnega občinskega proračuna je namenjena šolskim potrebam

Vihar politične mržnje, ki ga je dvignila opozicija v miljskem občinskem svetu, da bi javnost naslavljal proti Bordonovi levčarski upravi, se je nekoliko polegel. To je seveda le trenutno zatíste, ki so ga potrebovali melonari, da so v umirjenem vzdušju lahko predstavili krajanom Listo za Milje. V bližnji bodočnosti lahko računamo na ponoven izbruh gonje zoper občinske upravitelje ter na njeno sistematično stopnjevanje vse do splošnih volitev.

Kampanjo na škodo koalicije KPI-PSI, ki vodi miljsko občino, je opozicija nekako naslonila na domnevne nepravilnosti v urbanistični politiki in v zadnjih mesecih tudi v šolski politiki, kakor jo vodi občinska uprava. Tej očitajo, da je storila krivico italijanskim otrokom in njihovim staršem, ko je namenila poslopje v D'Annunziovi ulici Slovenskemu šolskemu in kulturnemu centru.

O tem umetno ustvarjenem problemu smo že dovolj nadrobno poročali, smatramo pa za potrebno dokončno razjasniti širši javnosti, kakšen je dejanski položaj šolstva v miljski občini in posredno tudi, kdo in kako je komu storil krivico. Vse to na podlagi uradnih podatkov in števil. Njihovo navajanje bo morda suhoparno, vsekakor pa zgovorno, kot je zgovorna ugotovitev, da razpolaga miljska občina s takšnim številom učnih in šolskih prostorov sploh, ki nadkriljuje zahteve šoloobvezne množice mladih.

Otroške jasi so zaneskrat le ene («D. Iacchia») ter jih obiskuje 43 malčkov, občinska uprava pa je že z prošla deželo za finančni prispevek, potreben, da odpre še ene jasi, sicer v poslopju Fondaria, in to v okviru načrtov o gradnji novih ljudskih stanovanj. Obstoječe jasi so v Ul. D'Annunzio 4, v stavbi, ki jo občina namerava preurediti, da bo primernejša ustrezala vzgojnemu dejavnosti. Občina polaga veliko pozornost psihopedagoškemu delu, tako da se vsi šest vzgojiteljic (ena za vsakih sedem otrok) bavi poleg z rednimi dolžnostmi tudi s pobudami, ki naj malim omogočijo, da se bodo v doraščajočem obdobju lažje vključevali v družbeno stvarnost, ki seveda ni tako preprosta. Jasi upravlja odbor, v katerem so predstavniki staršev, uslužbenega osebja, občinskega sveta in sindikatov. Poskrbljeno je za urejeno zdravstveno oskrbo.

Otroških vrtcev je pet. Tri upravljaajo verske ustanove, to so «SS. Giovanni e Paolo» (v mestnem središču), «Casa Primavera» (Zavljah) in «Regina degli Angeli» (Zindis). V njih pa je 317 otrok. Maja je miljska občina sklenila z njihovimi upravami sporazum, po katerem jim nakazuje prispevek 4 milijonov lir za nakup didaktičnih sredstev. Ne da bi kogar koli hvalisali, lahko trdimo, da gre za zgleden primer sodelovanja med levčarsko upravo in verskimi krogi v duhu medsebojnega spoštovanja. To je potrdil posredno tudi sam miljski pastoralni svet, ko je nedavno ob priliki najhujšega trenja okrog problema slovenskega «centra» pozval vse k strpnosti in sožitju in jasno poudaril, da je v miljski občini prostora prav za vso študirajočo mladino po načelu zdravega pluralizma.

Državni vrtec (samo italijanski) ima dve sekciji, ki ju uradno obiskuje 39 otrok. Od tega odpade 16 otrok na sekcijo v Čamporah, ki jo hočejo v nasprotju z interesi izdatih staršev politični nestrpnosti premestiti v slovenski «center», torej tja, kjer začasno gostuje druga, mestna sekcija. V istem poslopju je tudi slovenska sekcija občinskega vrtca (29 otrok), medtem ko se italijanska sekcija nahaja v modernem poslopju Fondaria (60 otrok), kjer je več kot dovolj prostora še za eno sekcijo vrtca.

Tjaka bi morala po načrtu občinske uprave prav sekcija državnega vrtca, ki je v gosteh Slovenske šolskega centra, vendar so to nekateri starši odklonili pod politično opozicijo in s pomočjo sredinsko-desničarskih sil, ki prevladujejo v pokrajinskem šolskem svetu. Ravno tako niso sprejeli predloga občine glede vselitve te sekcije v sodobno stanovanjsko zgradbo Mulini kakih 50 metrov oddaljeno od «centra», s tem pa tudi dokazali, če je tega sploh bilo treba, da jim ne gre morda za problem lokacije kot take, ampak za politično mahinacijo proti Bordonovi upravi na koži otrok, tako slovenskih kakor italijanskih.

Ne gre pozabiti, da so se številni italijanski starši postavili po robu vsemu temu, vendar zaman. Še zlasti jih je to prizadelo, ko so na lastne oči videli notranjost Fondarie: učilnice in pomožni prostori so grajeni po najmodernejših arhitektonskih zamislih, seveda prirojenih šolskim potrebam, a pri urenitvi so sodelovali tudi priznani pedagogi.

Kakšen je splošni odnos občinskih upraviteljev do potreb, ki jih imajo otroci med 3. in 6. letom, nazorno kaže podatek, da so največ zali tesne stike s pedagoško ekipo prof. Frabbonija z univerze v Bologni pa tudi z zadolženimi za pravljanje otroških vrtcev v vsej Emiliji-Romagni. Prišlo je tudi do izmenjave vzgojnega osebja s pristojnimi dejavniki v Modeni.

Osnovnih šol je vsega pet (v načrtu je šesta), štiri italijanske ter slovenska, v treh italijanskih in v slovenski imajo celodnevni pouk. Italijanske šole: «E. de Amicis» v miljskem središču (495 otrok), šola v Zavljah (173), v Zindisu (107) in pri Korošcih (64). Slovenska se deli na prve tri razrede z Zavljah (27 otrok) in na združena 4. in 5. razred pri Korošcih. Solarji, ki obiskujejo ta dva razreda in seveda njihovi učitelji imajo že hude pralorske težave, utesnjeni so in sedaj kaže, da jim hoče italijanska osnovna šola v isti zgradbi odvzeti svoj čas posojeno jim učilnico, čeprav je sploh ne potrebuje. Kdo je resnično v zagoni in komu je storjena krivica, pa ne od danes, ampak že od vsega začetka drugega poveljnega obdobja? Od tod nujna po preselitvi osnovne šole Zavljah v Slovenski šolski center v Miljah, mišljeni seveda le kot smotnejši prostorski koncentraciji. Tudi zato, ker se je ob ustanovitvi slovenske sekcije občinskega vrtca število vpisanih otrok v slovensko osnovno šolo s celodnevnim poukom zvečalo.

Značilnost osnovnih šol na Miljskem je ravno celodnevni pouk, ki je bil prvič uveden v šolskem letu 1972/73 v šoli v Zindisu in dinko-desničarskih sil, ki prevladujejo v pokrajinskem šolskem svetu. Ravno tako niso sprejeli predloga občine glede vselitve te sekcije v sodobno stanovanjsko zgradbo Mulini kakih 50 metrov oddaljeno od «centra», s tem pa tudi dokazali, če je tega sploh bilo treba, da jim ne gre morda za problem lokacije kot take, ampak za politično mahinacijo proti Bordonovi upravi na koži otrok, tako slovenskih kakor italijanskih.

Ne gre pozabiti, da so se številni italijanski starši postavili po robu vsemu temu, vendar zaman. Še zlasti jih je to prizadelo, ko so na lastne oči videli notranjost Fondarie: učilnice in pomožni prostori so grajeni po najmodernejših arhitektonskih zamislih, seveda prirojenih šolskim potrebam, a pri urenitvi so sodelovali tudi priznani pedagogi.

Kakšen je splošni odnos občinskih upraviteljev do potreb, ki jih imajo otroci med 3. in 6. letom, nazorno kaže podatek, da so največ zali tesne stike s pedagoško ekipo prof. Frabbonija z univerze v Bologni pa tudi z zadolženimi za pravljanje otroških vrtcev v vsej Emiliji-Romagni. Prišlo je tudi do izmenjave vzgojnega osebja s pristojnimi dejavniki v Modeni.

Osnovnih šol je vsega pet (v načrtu je šesta), štiri italijanske ter slovenska, v treh italijanskih in v slovenski imajo celodnevni pouk. Italijanske šole: «E. de Amicis» v miljskem središču (495 otrok), šola v Zavljah (173), v Zindisu (107) in pri Korošcih (64). Slovenska se deli na prve tri razrede z Zavljah (27 otrok) in na združena 4. in 5. razred pri Korošcih. Solarji, ki obiskujejo ta dva razreda in seveda njihovi učitelji imajo že hude pralorske težave, utesnjeni so in sedaj kaže, da jim hoče italijanska osnovna šola v isti zgradbi odvzeti svoj čas posojeno jim učilnico, čeprav je sploh ne potrebuje. Kdo je resnično v zagoni in komu je storjena krivica, pa ne od danes, ampak že od vsega začetka drugega poveljnega obdobja? Od tod nujna po preselitvi osnovne šole Zavljah v Slovenski šolski center v Miljah, mišljeni seveda le kot smotnejši prostorski koncentraciji. Tudi zato, ker se je ob ustanovitvi slovenske sekcije občinskega vrtca število vpisanih otrok v slovensko osnovno šolo s celodnevnim poukom zvečalo.

Značilnost osnovnih šol na Miljskem je ravno celodnevni pouk, ki je bil prvič uveden v šolskem letu 1972/73 v šoli v Zindisu in dinko-desničarskih sil, ki prevladujejo v pokrajinskem šolskem svetu. Ravno tako niso sprejeli predloga občine glede vselitve te sekcije v sodobno stanovanjsko zgradbo Mulini kakih 50 metrov oddaljeno od «centra», s tem pa tudi dokazali, če je tega sploh bilo treba, da jim ne gre morda za problem lokacije kot take, ampak za politično mahinacijo proti Bordonovi upravi na koži otrok, tako slovenskih kakor italijanskih.

Ne gre pozabiti, da so se številni italijanski starši postavili po robu vsemu temu, vendar zaman. Še zlasti jih je to prizadelo, ko so na lastne oči videli notranjost Fondarie: učilnice in pomožni prostori so grajeni po najmodernejših arhitektonskih zamislih, seveda prirojenih šolskim potrebam, a pri urenitvi so sodelovali tudi priznani pedagogi.

Kakšen je splošni odnos občinskih upraviteljev do potreb, ki jih imajo otroci med 3. in 6. letom, nazorno kaže podatek, da so največ zali tesne stike s pedagoško ekipo prof. Frabbonija z univerze v Bologni pa tudi z zadolženimi za pravljanje otroških vrtcev v vsej Emiliji-Romagni. Prišlo je tudi do izmenjave vzgojnega osebja s pristojnimi dejavniki v Modeni.

Osnovnih šol je vsega pet (v načrtu je šesta), štiri italijanske ter slovenska, v treh italijanskih in v slovenski imajo celodnevni pouk. Italijanske šole: «E. de Amicis» v miljskem središču (495 otrok), šola v Zavljah (173), v Zindisu (107) in pri Korošcih (64). Slovenska se deli na prve tri razrede z Zavljah (27 otrok) in na združena 4. in 5. razred pri Korošcih. Solarji, ki obiskujejo ta dva razreda in seveda njihovi učitelji imajo že hude pralorske težave, utesnjeni so in sedaj kaže, da jim hoče italijanska osnovna šola v isti zgradbi odvzeti svoj čas posojeno jim učilnico, čeprav je sploh ne potrebuje. Kdo je resnično v zagoni in komu je storjena krivica, pa ne od danes, ampak že od vsega začetka drugega poveljnega obdobja? Od tod nujna po preselitvi osnovne šole Zavljah v Slovenski šolski center v Miljah, mišljeni seveda le kot smotnejši prostorski koncentraciji. Tudi zato, ker se je ob ustanovitvi slovenske sekcije občinskega vrtca število vpisanih otrok v slovensko osnovno šolo s celodnevnim poukom zvečalo.

Značilnost osnovnih šol na Miljskem je ravno celodnevni pouk, ki je bil prvič uveden v šolskem letu 1972/73 v šoli v Zindisu in dinko-desničarskih sil, ki prevladujejo v pokrajinskem šolskem svetu. Ravno tako niso sprejeli predloga občine glede vselitve te sekcije v sodobno stanovanjsko zgradbo Mulini kakih 50 metrov oddaljeno od «centra», s tem pa tudi dokazali, če je tega sploh bilo treba, da jim ne gre morda za problem lokacije kot take, ampak za politično mahinacijo proti Bordonovi upravi na koži otrok, tako slovenskih kakor italijanskih.

Ne gre pozabiti, da so se številni italijanski starši postavili po robu vsemu temu, vendar zaman. Še zlasti jih je to prizadelo, ko so na lastne oči videli notranjost Fondarie: učilnice in pomožni prostori so grajeni po najmodernejših arhitektonskih zamislih, seveda prirojenih šolskim potrebam, a pri urenitvi so sodelovali tudi priznani pedagogi.

Kakšen je splošni odnos občinskih upraviteljev do potreb, ki jih imajo otroci med 3. in 6. letom, nazorno kaže podatek, da so največ zali tesne stike s pedagoško ekipo prof. Frabbonija z univerze v Bologni pa tudi z zadolženimi za pravljanje otroških vrtcev v vsej Emiliji-Romagni. Prišlo je tudi do izmenjave vzgojnega osebja s pristojnimi dejavniki v Modeni.

Osnovnih šol je vsega pet (v načrtu je šesta), štiri italijanske ter slovenska, v treh italijanskih in v slovenski imajo celodnevni pouk. Italijanske šole: «E. de Amicis» v miljskem središču (495 otrok), šola v Zavljah (173), v Zindisu (107) in pri Korošcih (64). Slovenska se deli na prve tri razrede z Zavljah (27 otrok) in na združena 4. in 5. razred pri Korošcih. Solarji, ki obiskujejo ta dva razreda in seveda njihovi učitelji imajo že hude pralorske težave, utesnjeni so in sedaj kaže, da jim hoče italijanska osnovna šola v isti zgradbi odvzeti svoj čas posojeno jim učilnico, čeprav je sploh ne potrebuje. Kdo je resnično v zagoni in komu je storjena krivica, pa ne od danes, ampak že od vsega začetka drugega poveljnega obdobja? Od tod nujna po preselitvi osnovne šole Zavljah v Slovenski šolski center v Miljah, mišljeni seveda le kot smotnejši prostorski koncentraciji. Tudi zato, ker se je ob ustanovitvi slovenske sekcije občinskega vrtca število vpisanih otrok v slovensko osnovno šolo s celodnevnim poukom zvečalo.

Značilnost osnovnih šol na Miljskem je ravno celodnevni pouk, ki je bil prvič uveden v šolskem letu 1972/73 v šoli v Zindisu in dinko-desničarskih sil, ki prevladujejo v pokrajinskem šolskem svetu. Ravno tako niso sprejeli predloga občine glede vselitve te sekcije v sodobno stanovanjsko zgradbo Mulini kakih 50 metrov oddaljeno od «centra», s tem pa tudi dokazali, če je tega sploh bilo treba, da jim ne gre morda za problem lokacije kot take, ampak za politično mahinacijo proti Bordonovi upravi na koži otrok, tako slovenskih kakor italijanskih.

Ne gre pozabiti, da so se številni italijanski starši postavili po robu vsemu temu, vendar zaman. Še zlasti jih je to prizadelo, ko so na lastne oči videli notranjost Fondarie: učilnice in pomožni prostori so grajeni po najmodernejših arhitektonskih zamislih, seveda prirojenih šolskim potrebam, a pri urenitvi so sodelovali tudi priznani pedagogi.

OB PREMIERI OTROŠKE PREDSTAVE ALINUR

Marjan Kravos

(Foto Mario Magajna)

Ko se umetnik sreča z otroškim svetom

Razgovor s scenografom Marjanom Kravosom

Marjan Kravos, ki mu je bila poverjena scenarska in kostumska oprema predstave Alinur, je v slovenskem prostoru že znan, saj se je s številnimi razstavami svojih grafik uveljavil tako doma kot v tujini in je bil povsod deležen velikih priznanj.

Ko smo ga vprašali, da bi nam govoril o svojem uspešnem delu, se je skušal temu vprašanju izogniti in nam je svojo dejavnost orisal le v zelo skopih obrisih.

Kravos: O svojih uspehih ne bi rad govoril, o veljavnosti moje ga dela naj sodijo drugi. Sam namreč pomajm svoje razstave le kot iskranje potrditve pri publiki; ne zato, da bi me publika s svojimi idejami pogojevala in spreminjala moje delo, saj pri njem dosledno vztrajam, pač pa zato, da preverjam projekcije navzven, da iščem razmerja med svojim delom in publiko.

PD: Se delo, ki ti je bilo tu poverjeno, delo scenografa in kostumografa bistveno razlikuje od tistega likovnega izražanja, ki se mu ti posvečaš?

Kravos: Razlika v delu je precejšnja. Likovna umetnost, v mojem primeru grafika, je povsem individualna, medtem ko si pri delu scenografa in kostumografa nevarno pogojen od vseh zunanjih faktorjev. Različen je tudi odnos, ki ga preko dela vzpostaviš z občinstvom; likovna dialektika se tu popolnoma spremeni; med enim in drugim delom ostaja zelo malo skupnih točk, mogoče imajo edinele barvni efekt pri vsem tem določeno afiniteto. V gledališču je sicer možnost socializacije tvojega dela veliko večja in to je za umetnost sila važno. Dances so težnje po čim večjem odpranju umetnosti, po njeni socializaciji zelo živa in najrazličnejši umetniški tokovi, zato so meje med gledališčem in likovno umetnostjo zabrisane; vsi si zelo težko določijo, kje daje prva prostor drugi. Po eni strani se torej gledališče odpira likovnikom, po drugi pa sega likovna umetnost sama v gledališče. In jaz sem tu imel možnost, da sem s svojo likovnostjo segel iz gledališča med občinstvo. Dodal bi pa to, da bi kljub vsemu le hotel ostati pri grafiki, ne bi rad da bi me scenografija in kostumografija odvajala od tega, čeprav moram priznati, da pustj vsaka izkušnja v človeku bogato sled.

PD: Kaj ti kot mlademu umetniku pomeni srečanje z otroškim svetom? Kakšne smernice in kak-

šne prijeme ti je to srečanje rekovalo?

Kravos: Priznam, da sta srečanje z otroškim svetom in posreden stik z njim nekoliko nenadila. Z otroki nimam namreč življenjske izkušnje, nikoli se nisem v njihov svet poglabil, se z njimi ukvarjal. Še vedno mi je cer ostal bežen spomin na svojo otroštvo, vendar je dimenzija otrokove dojemljivosti in njegov pristop k življenju bistveno drugačen. In ustvarjanje za tako dimenzijo zahteva strokovnost, veliko poznanje otroške psihologije in pedagogike kolikor možno. dnevne izkušnje z otroki. Mladost mora v umetnosti iskati stika z otrokom predvsem preko barve, barva je za otroke najvažnejša, zato skušam pri svoji sceni in kostumih računati prav na neposrednejši psihološki učinek. Spoznavnost stvari prideta pa zneje.

PD: Ob koncu bi te prosila, da bi nam nekoliko osvetlil vlogo scenografa pri predstavi, da bi nam spregovoril o njegovem delu, katerega včasih tako malo vemo.

Kravos: Scenograf sestavlja skupno z režiserjem osnutek, ki ga ponavadi zelo širok, med realizacijo pa pride postopoma do večjih ali manjših odklonov, saj je pri sestavljanju tega velikega faktorja, ki je predstava, treba upoštevati neverjetno veliko faktorjev. Težiti je treba za tem, da se v najmanjših danimih možnostih doseže največji efekt. Efekt ni nikoli ne pretrga. To je za otroke intelektualni, pač pa vizualni, zato je nujno, da v predstavi poteka vse v določenem ritmu, brez zatikanja, brez ustavljanja, v največji tehnici in igralski polnosti, tako da se nit pripogne nikoli ne pretrga. To je za otroke predstavo največje važnosti, saj je to, kar vidi otrok, in je z vsem dopolnjevanjem na njem osebno povezano. Če se nit tega dogajanja pretrga, se otrok nasilno preloži iz svojih sanj in vsa začaranost trenja je mimo.

Pri vsem koordiniranju dela nisi gotovo največje breme režiserja vse te elemente, ves material, mu ga dam na razpolago, moram ga pravilno uporabiti in ga povesti v celoto. Vesel sem, da sem tokrat delal z Mariom Uršnikom. Z njim se namreč že dolgo poznavajo, zato mi je bilo lahko pomagati, kaj bi on hotel od mene, samostojno.

Franka Ferletič

PRIHODNO NEDELJO V GLEDALIŠČU F. PREŠEREN

Pevski kvintet «Gorenjci» poseben gost na koncertu ansambla Taims v Boljuncu

V organizaciji Mladinskega doma iz Boljunca bo na koncertu ansambla «TAIMS» z Opčin, ki slavi letos 10-letnico delovanja, nastopil, poleg Marjana Kravosa in Marka Kanduta, ki bosta poskrbe-

datelj in zborovodja Danilo Bučar. Kvintet poje slovenske narodne in umetne pesmi in to po zgledu nekdanjih pevskih kvartetov «Pantov na vasi», ki so bili posejani širom po Sloveniji. Nastopajo samostojno in v okviru instrumentalnega Tria Mihe Dovžana, s katerim je do sedaj posnel 16 plošč in pet kaset. Ob letošnji 15-letnici pa so Gorenjci posneli tudi svojo samostojno ploščo z naslovom «Zabučale gore». Pri njimi je čez tisoč javnih nastopov. Nastopili so pa že v Avstriji, Italiji (Števerjanu), Nemčiji in na Švedskem. Vsako leto prirejajo samostojne koncerte za slepe, onemogle in po bolnicah. Pri strokovnem ocenjevanju RTV Ljubljana so od leta 1977. zasedli vedno prvo mesto med tovrstnimi amaterskimi skupinami.

Njihov nastop, ki bo v sklopu koncerta ansambla «TAIMS» 2. decembra 1979 od 17. uri v gledališču «F. Prešeren» v Boljuncu, bo gotovo svojevrstno doživetje, obenem pa velika spodbuda, da bi tudi pri nas tovrstna pevska dejavnost našla svoja rodovišna tla.

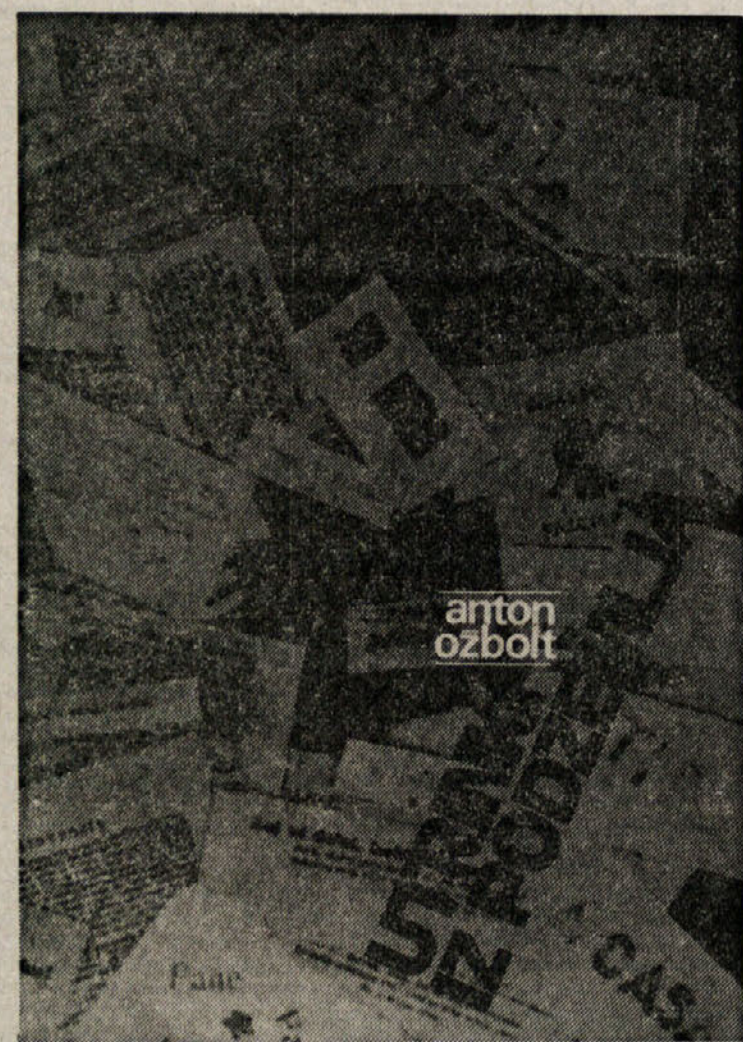
Založba Borec

LJUBLJANA
Miklošičeva 28

Tone Ožbolt:

Utrinki iz podzemlja

Toneta Ožbolta bralci že dobro poznajo po delih Šerčerjeva bojna pot (1973) in Dežela Petra Klepca (1974). V tem svojem novem delu delajo v ilegalnih tiskarnah KP in OF. Tako bo ohranil današnjemu rodu in bodočim generacijam vse tisto, kar je o tem vedel iz lastne izkušnje, največ pa, kar je zvedel že med vojno in v povojnih letih od tistih, ki so v podzemlju delali, med njimi predvsem od Škerlavaja - Petrača. Med najbolj zanimive strani v knjigi sodi opis življenja v bunkerju na Vilharjevi cesti, v katerem sta delala tudi Kardelj in Kidrič.

pa se je s skrbnim zbiranjem gradiva posvetil tistim borcev narodnoosvobodilnega boja, ki so delali v ilegalnih tiskarnah KP in OF. Tako bo ohranil današnjemu rodu in bodočim generacijam vse tisto, kar je o tem vedel iz lastne izkušnje, največ pa, kar je zvedel že med vojno in v povojnih letih od tistih, ki so v podzemlju delali, med njimi predvsem od Škerlavaja - Petrača. Med najbolj zanimive strani v knjigi sodi opis življenja v bunkerju na Vilharjevi cesti, v katerem sta delala tudi Kardelj in Kidrič.

NAROČILNICA (za naročnike v Jugoslaviji) — PD

Za knjigo Anton Ožbolt — UTRINKI IZ PODZEMLJA — cena 360,00 ND

Podpisani(a):

Natančen naslov:

Zaposlen(a):

Plačilni pogoji:

1. Znesek bom plačal takoj s položnico Datum:

2. Znesek bom plačal po povzetju (Ustrezno podčrtaj) Podpis:

Naročilo pošljite na naslov: ZALOŽBA BOREC, knjigotrški oddelek, Miklošičeva 28, Ljubljana

Knjiga je na razpolago tudi v Tržaški knjigarni - Ul. sv. Franciška 20, Trst

EVEREST'79

V stenskem koledarju «EVEREST» boste uživali ob čudovitih 38 barvnih posnetkih jugoslovanske odprave na najvišjo goro sveta, z opisom najzanimivejših dogodkov s poti in vzpona, ter priloženo grafiko člana odprave slikarja Franca Novinca in podpisli vseh članov odprave.

Cena koledarja z grafiko in podpisli članov odprave je 188 din, brez grafike in podpisov pa 138 din. Gospodarskim organizacijam priznoma popust nad 500 izvodov.

Z distribucijo koledarja bomo začeli 15. decembra.

Priloženo naročilnico pošljite na naslov:

Tržaška knjigarna - Ul. sv. Franciška 20 - 34133 Trst

Naročilnica za STENSKI KOLEDAR EVEREST

Podpisani

nepreklicno naročam koledar po povzetju na naslov:

Pošta:

Zaposlen pri:

z grafiko DA — NE — Ustrezno podčrtajte

Podpis:

Založba BOREC, LJUBLJANA, Miklošičeva 28/I. in

PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE, Dvoržakova 9, LJUBLJANA

PRESEDNIK ZAVODSKEGA SVETA SREDNJE ŠOLE «SIMON GREGORČIČ» IZ DOLINE

Z enotnostjo si bomo starši, dijaki in profesorji priborili boljšo šolo

Marino Pečeniku se izteka že druga mandatna doba - Plah začetek, a močan razrast

V luči reform in novih prijemov pri reševanju šolske problematike je predsedniška funkcija močnejša kot kdaj koli prej. Najbolj na udaru in priznana mnogim dejavnikom, za katere je treba premisleka in prednosti. Marino Pečenik iz Doline opravlja funkcijo predsednika z avtorskega sveta na srednji šoli «Simon Gregorčič» v Dolini. Šola je bila ustanovljena leta 1975, odkar so bili ustanovljeni organi na vseh šolskih ravneh, razen univerze.

Z Marino Pečenikom smo se nekoliko nazaj, v sam začetek delovanja zavodskega sveta in pa občutja, ki so ga prevevala, ko je bilo treba prebiti led med šolo in zunanjim svetom prav na področju sodelovanja.

«Meni ni bilo ne vem kako težko, ker sem imel že nekaj izkušenj v delu z ljudmi,» pravi Marino. «Od mladih nog sem bil vedno vključen v vsaki organizaciji. Nisem bil polna štiri leta prednik SD Breg, tako da sem imel vedno precej opravka z mladino in

RAZGOVOR Z RAVNATELJICO TRŽAŠKEGA OBSERVATORIJA

Margherita Hack ženska in znanstvenik

Čeprav se bo to zdelo nekako preveč zgrajena fraza, bi o Margheriti Hack lahko rekli, da je izredna tistih ljudi, ki so že v zgodovini. Lahko bi trdili, da je Hackova popolno nasprotje klasičnega modela znanstvenika, saj se pri njej spajajo in izstopajo dve druge značilnosti. Vsestranska angažiranost politična in kulturna. Njena ne pozabila na svoje mladostno veselje, to je na sport. Prva vprašanje, ki smo ji ga zastavili, in ki ji je odgovorila, da je bila na Costanzove domitije, je bilo, ali je kot ženska dosegla v urezanih vseh tistih, kar je želela. Že pri prvem vprašanju se je takoj izkazalo njeno odprtost in zakaj ne tudi feministično gledanje na določene probleme. «Nikoli nisem delala razlik med moščinami in ženskami. Zato bi vaje odgovorila, da sem dosegla skoraj vse tisto, kar sem si kot otrok postavila za cilj. Poklic, ki ga opravljam, me je od vedno veselil, čeprav sem na začetku srečala premočnega težav. Če bi potegnili črto nad svojim dosedanjim delom, bi lahko upravičeno trdila, da sem zadovoljna. Naj tu povem, da sem se ob začetku morala zavedati, da v industriji, kot raziskovalnica nisem imela v tistih letih mnogo možnosti. Ko sem zmagala na tečaj za poverljeno asistentko, se mi je odprlo novo obdobje. Končno sem prestopila v kategorijo kvalificirane asistentke in s tem zmagala svoj največji boj.»

Prof. Margherita Hack

poslabšalo, tako da je danes mnogo mladih brez sleherne perspektive; dogaja se jim vse večja krivica. Izvesti reformo na papirju ni bilo nikoli težko delo. Zave dati pa se moramo, da s takimi ukrepi ne bomo prišli daleč, saj je danes največji problem pomanjkanje prostorov. Nikjer pa ne obstaja struktura, ki bi delovala brez ustreznega prostora. To je že prava nesramnost: na univerzi se morajo mladi dobesedno «boriti», da pridejo do svojega mesta pri predavanju. Ne vem, ali so naši politični veljaki slepi, da se ne zavedajo kako zapleteno je stanje in da bo zato lahko prišlo tudi do večjih nemirnov.»

Kaj pa sodelovanje z ostalimi observatoriji? «Že prej sem povedala, da imamo dobre stike z mnogimi podobnimi ustanovami. Kar pa me mnogo bolj skrbi je dejstvo, da se v Italiji govori že od leta 1960, da bodo zgradili nek državni observatorij; seneča je tudi to kot mnogo drugih stvari ostalo le pri zamislih. Če hočemo biti stalno na tekočem, se moramo iz dneva v dan seznanjati z vsemi novimi znanstvenimi dosežki. Prav zaradi tega svoje zadovoljstvo le težko uskladim; če upoštevamo, da sem, poleg naglo, ki jih imam tu v Trstu, še članica nekaterih evropskih komisij in italijanskih raziskovalnih skupin, mi preostane za raziskovanje le malo časa. Tako sem skoraj primorana posvetiti večino svojega prostega časa raziskovanju in seznanjanju z znanstvenimi dosežki, saj si sploh ne morem zamisljati profesorja, ki ne bi bil raziskovalec in obvečen vseh znanstvenih novostih. Pri vsem tem pa dobim vedno nekaj uric, ki jih posvetim sportu. Mislim, da je taka rekreacija skoraj nujna, saj te naveda k poštenosti in tudi k agonizmu, ki je v življenju mnogokrat potreben. Vrsto let sem bila aktivna še v političnem življenju. Ko sem prišla do spoznanja, da nisem za to sposobna in so me nekatere okoliščine globoko razočarale, sem se nekoliko oddaljila od politike. Če vzamemo za primer danesnje politično stanje v državi, naj na glasim, da se v tem trenutku popolnoma strinjam z ugotovitvami Amendole. Dolgoletne občujebe, ki niso rodile konkretnih sadov, niso razočarale le nekaterih, temveč večino. Mislim, da preživlja mo resnično kritično obdobje, ki bo pustilo svoje negativne sledove na nseh področjih. Ne smemo upati, da se bo v bodočnosti vse lepše rešilo; že danes je treba nekatera bistvena protislovja odpraviti. Upam, da bom svoj poklic opravljal kot sem ga dosedaj in, če je mogoče, še z večjo vnemo. V krogu sodelavcev našega observatorija mi ne bo zmanjkalo poguma.

«Predvsem so imeli starši malo besede in skoro nobenega stika s šolsko stvarnostjo. S profesorji je bil le redki oseben stik in še ta omejen na kakšen poseben problem otroka. Starši so prišli do učnega osebja edino le v izjemnih primerih, ponajvečkrat negativnih, ali pa na roditeljskih sestankih, če so nanje zahajali. Vsega skupaj enkrat, dvakrat na leto. To je seveda bilo premalo in zato tudi ni moglo priti do kakšnega konstruktivnega dialoga med starši in profesorji — nasprotno, do dialoga sploh ni prišlo.»

Toda dolinska šola se je kmalu razživila —

«Mi pač živimo v takih pogojih, da se nam je kmalu pokazala priročnost za konkretno delovanje. Naša občina je majhna in starši se med sabo večinoma poznajo. Zato ni bilo potrebno ustvarjati stika med nami, ker smo si bili že domači. Ta domačnost pa se je potem prenašala naprej še na druge in smo kmalu zrasli s šolo v homogeno in tvorno telo.»

Katera je bila prva pobuda, ki ste jo uresničili?

«Idej in predlogov smo imeli nič koliko. Hujši problem je bil, kako naše hotenje uskladiti z zakonom, ki ni dopuščal velikih sprememb, kljub temu da je odpiral določene možnosti. Po tolikih letih izkušenj in dela, bi le kazalo zakon spremeniti ali ga vsaj dopolniti. No, naša skrb je šla predvsem združevanju učnega osebja in staršev, zato da bi se otresli treme in lesenosti drug pred drugim. Obenem pa smo organizirali celo vrsto predavanj o vzgoji, o psihiatriji, telesni kulturi, spolni vzgoji, zdravstvu in vzgoji otrok. Predavanja so bila namenjena tako staršem kot dijakom. Z druge strani pa smo starše uvajali na stanje, kakršno je bilo na šoli in na to, da bi gledali nanjo z bolj realnimi očmi, ne kot na neko nedostopno trdnjavo, kjer take in take živine delijo učenost.»

Katera je bila vaša najbolj uspešna pobuda v vseh letih vašega predsednikovanja?

«Brez kančka dvoma bom rekla, da je to bil in je še danes. Dijaki, starši in zunanji gostje (imenujmo jih tako) preživijo ves dan na šoli. Zjutraj se dijaki pomerijo v nekaterih športnih disciplinah, popoldne pa izvedejo kulturni program. Zvečer pa si izmenjajo mnenja in misli in poskrbijo za prijetno in veselo vzdušje. Dan šole dobro uspeva in je postal že tradicionalen na naši šoli; lani smo namreč imeli v gosteh mladinsko godbo iz Boršta. Za organizacijo Dneva šole poskrbi v celoti združenje staršev. V večernem razgovoru steče beseda tudi o bodočih programih in o usklajevanju predlogov staršev in profesorjev.»

Vse to drži, vendar od tu in tam se slišijo očitki, da zavodski sveti pa le ne funkcionirajo, kot bi morali.

«Glavna krivda, zakaj ne funkcionirajo, tiči v zakonu, ki jih urejuje. Zakon je res imel namen demokratizirati šolo, v praksi pa to ni popolnoma res, kajti prenekaletkrat se zgodi, da odločilni veto pride prav od zgoraj in torej mnogo stvari mora ostati pri starem. Navedel bom primer, ki pa ne pride v poštev za naše šole: nihče ne more zankati vrednosti odporniškega gibanja in njegovega odločilnega prispevka za svobodnejši in pravičnejši svet. Toda v vsej Italiji ni enega samega šolskega teksta, ki bi to snov obravnaval in jo objektivno predstavil dijakom. Raje zgubljam ure in ure z razlagi zgodovinskih obdobjev, o katerih bi nam bila danes dovolj le osnovna informacija.»

Po tvojem — in se vrnemo spet na srednjo šolo Simon Gregorčič — se zanimanje staršev veča ali manjša?

«Starši se zavedajo koristnosti novega vetra, ki je zavel v šolskem življenju in zato se tudi trudijo biti dejavni. Na naši šoli zanimanje raste, ker so starši uvideli, da je za njeno rast nujno potrebna tudi njihova prisotnost.»

Kaj je najbolj značilno za tvojo drugo mandatno dobo, ki se pravkar izteka?

«V drugi mandatni dobi je delo teklo lažje in bogatejše. Omenim naj tudi to, da smo prišli tako daleč, da smo začeli konkretno sodelovanje z vsemi prosvetnimi društvi, mladinskimi krogi in športnim društvom ter mladinskimi organizacijami, ki delujejo v naši občini. To je širokoptozno delo, ki zahteva skroda že profesionalne organizacijske prijeme. Na mi smo se čutili zreli, da ga lahko zasnujemo in smo ga, s presenetljivim odmevom vseh naštetih organizacij, ki so tudi same čutile praznino v povezavi s šolo. Drugič bi rekla, da se je odnos med starši in šolniki močno spremenil, v dobro. Prvi koraki so bili sicer plahi in nezaupljivi, danes pa je vse drugače.»

In bom rekla tudi, da mnoge pobude prihajajo prav iz vrst profesorjev, predvsem mlajših, ki so tudi sami kot študentje doživljali ostre družbene preobrate. Oni sami spodbujajo starše v njihovem delu.»

No, in zaključek?

«Celotno italijansko šolstvo živi v problematičnem času. Slovenska šola ima pa še svoje specifične probleme. Da jih bomo rešili, bomo morali trdo delati. Toda prva naša skrb mora biti ta, da smo enotni, enotni ne glede na strankarsko pripadnost, ne glede na svetovni nazor, ne glede na karkoli. Samo z enotnostjo in vztrajnostjo si bomo dijaki, profesorji in starši priborili tisto, kar nam pritiče in bo mo utvarili boljšo šolo. Z boljšo šolo pa tudi boljšo družbo.»

BORIS PANGERC

MINISTRSTVO ZA INDUSTRIJO

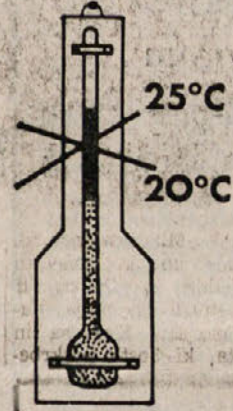
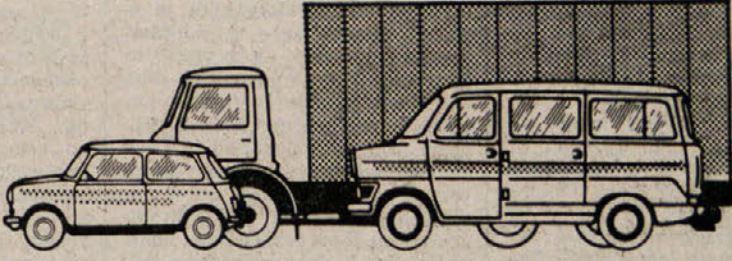
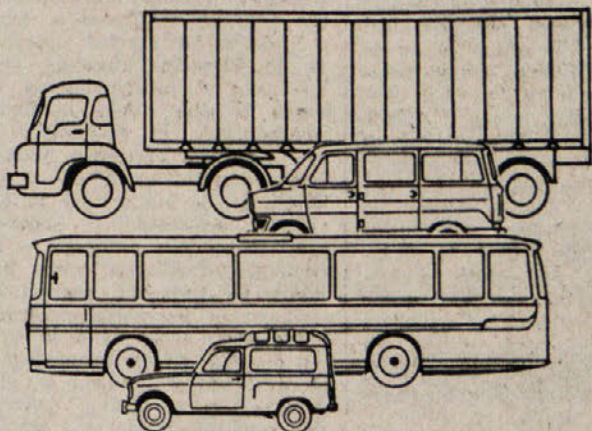
energija je del tvojega življenja pametno živi in pametno uporabljaš

PREVOZI

Zakaj voziš s hitrostjo 130 km/h, če pri 100 km/h porabiš skoro polovico goriva? Denar lahko prihraniš tudi:

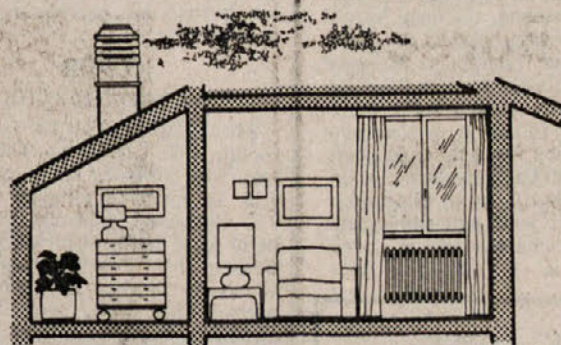
- ◆ če redno pregledaš motor in uplinjač
- ◆ če na streho avtomobila ne nalagaš težkih bremen
- ◆ če se na delo in nazaj voziš z avtobusom in ne z lastnim avtomobilom

OGREVANJE

Zakaj pretirano segrevaš stanovanje, če je najprimernejša temperatura 20°? Denar lahko prihraniš tudi:

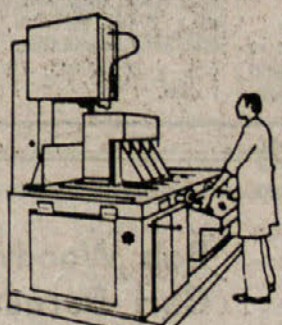
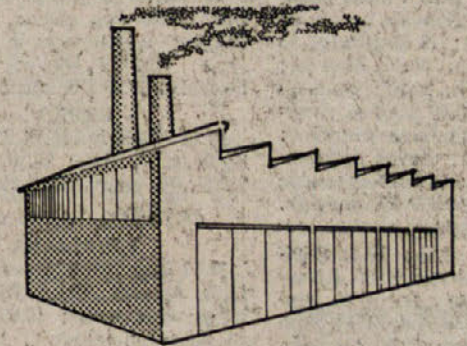
- ◆ če redno pregledaš gorilnik in se ravnaš točno po navodilih
- ◆ če termično izoliraš stanovanje
- ◆ če na vsak način skušaš preprečiti razpršitev toplote
- ◆ če pravilno reguliraš gorilnik in v stanovanje namestiš termostat

INDUSTRIJA

Zakaj z nepotrebnim trošenjem energije povečaš stroške svojemu podjetju? Denar lahko prihraniš tudi:

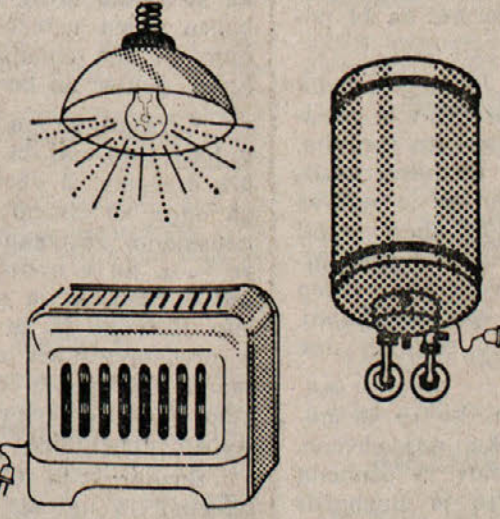
- ◆ če pametno uporabljaš energijo za pogon in uporabo naprav
- ◆ če programiraš proizvodni cikel tako, da preprečiš nepotrebno trošenje energije in obenem ponovno izkoristiš toploto, ki se sprošča pri proizvodnem procesu
- ◆ če kompetentna oseba skrbi za omejeitev energetskih stroškov in za pametno upravljanje tvojega podjetja

ELEKTRIČNA ENERGIJA

Tudi električna energija je dragocena za tvoj žep in državno bilanco

- ◆ ne uporabljaš električnih gospodinskih strojev v jutranjih in opoldanskih urah (8. — 10. in 15. — 19.)
- ◆ ne ogrevaj stanovanja z električnimi pečmi
- ◆ ne prižigaj luči po nepotrebnem

ŠPORT ŠPORT ŠPORT

TENIS

NA TURNIRJU V BOLOGNI

Poraz McEnroe

V polfinalu ga je premagal njegov rojak Walts

Lep uspeh Italijana Giannija Ocleppa

BOLOGNA — Na mednarodnem teniškem turnirju v Boloni je prišlo včeraj do velikega presenečenja, saj je v polfinalu izpadel glavni favorit za končno zmago, Američan John McEnroe. Po skoraj treh urah igre ga je premagal njegov rojak Butch Walts. McEnroe se je torej to, kar se je primerilo na prvem turnirju, na katerem je McEnroe ravnal tako polfinalu odpravil njegov rojak Peter Fleming.

Po zadnjih uspehih, ki jih je McEnroe dosegel v Stockholmu in Londonu in glede na to, da v Boloni konkurenca ni bila zelo močna, verjetno nihče ni pričakoval njegovega poraza. Walts je včeraj dobro zaigral ter zlasti izkoristil močan servis.

POLFINALE

Posamezniki

Walts - McEnroe (oba ZDA) 6:4, 6:7, 6:3

Ocleppa (It.) - Cox (VB) 6:3, 4:6, 6:3

Dvojice

Bushington-Taygan (ZDA) - Hrenec-Stozi (CSSR) 6:7, 7:5, 6:3

Fleming-McEnroe (ZDA) - Marchetti-Vattuone (It.) 6:3, 6:4

MILAN — Včeraj so odigrali drugo kolo odbojarske moške A lige. Izidi: Edilucchi - Isea Falconara 3:0 (15:11, 15:7, 15:5); Veico - Polenghi 3:0 (15:10, 15:5, 15:5); Grandplast - Eldorado 0:3 (14:16, 15:17, 15:17); Amaro più - Klippan 0:3 (8:15, 13:15, 13:15); Marcolin - Paolotti 0:3 (9:15, 11:15, 3:15); Mazzoni - Panini 0:3 (8:15, 12:15, 6:15).

LESTVICA: Panini, Veico, Paolotti, Edilucchi, Klippan 4, Mazzoni, Eldorado 2, Grandplast, Isea, Polenghi, Amaro più, Marcolin 0.

NOGOMET

1. JUGOSLOVANSKA LIGA

Hudo okrnjena

Olimpija v Mostarju

V prvi jugoslovanski nogometni ligi bo danes na sporedu zadnje kolo, kar bo tudi zadnja tekma pred počitnicami. Na sporedu je tekma Olimpija v Mostarju. Na prvem mestu skupne lestvice trenutno vodi Crvena zvezda, ki je s točko prednosti pred Radnikom, Hajdukom in Sarajevom. Olimpija v Mostarju igra v 11. kolu, v kateri ni šla na odločilno igro (1:1). Včeraj so odigrali še srečanje med Borcem in Vojvodino, ki sta prav tako remizirala (1:1). Tekma je bila zelo slaba in groba, tako da je bil tekmovalni del zelo nezanimiv. Tekmo je odigrala Borca tu izključili.

Ljubljanski Olimpiji čaka danes naproti, mostarski Velež. Poleg tega bodo ljubljanski naproti v okrnjeni postavi: Božić je poškodovan, Savović, Elsnar in Damić kot bodoči vojniki niso več na voljo, Petrović in V. Ameršek pa potujejo.

Pisma uredništvu

Odgovor Športnega krožka Kras na pismo uredništvu A. Terčona

Spoštovano uredništvo Primorskega dnevnika!

Odgovor športnega krožka "Kras" na pismo, ki ga je objavil vašo uredništvo, je bil že prej objavljen v vašem dnevniku. V odgovoru na vaše pismo, ki ga je objavil vašo uredništvo, je bil že prej objavljen v vašem dnevniku. V odgovoru na vaše pismo, ki ga je objavil vašo uredništvo, je bil že prej objavljen v vašem dnevniku.

NOGOMET

A LIGA

Udinese doma proti Torinu

Po enotodenskem premoru zaradi mednarodnega prijateljskega srečanja s švicco bodo danes v prvi italijanski ligi odigrali 10. kolo, ki lahko prinese nekaj sprememb na samem vrhu lestvice. Milan bi se namreč lahko približal mestnemu tekmeču, za katerim zaostaja za dve točki, saj bo igral na lastnem igrišču proti Napoliju, medtem ko bo Inter gostoval proti Avellinu, ki je v zadnjem srečanju dosegel neodločen izid v Cagliariu. Težnja na lastnem igrišču spoprijel s Torinom, ki se bo skušal oddolžiti za poraz izpred dveh tednov proti Milanu. Vendar ima tudi Udinese za sabo poraz v Neaplju, zato bo tekma verjetno borbeno in zanimiva. Za sam vrh lestvice je pa zelo pomembno srečanje med Cagliarijem in Juventusom: v primeru poraza bi Cagliari izgubil stik z voditelji.

DANAŠNJI SPORED - 10. KOLO

(V oklepaju ime sodnika)

Avellino - Inter (Menegali)

Catanzaro - Lazio (Terpin)

Fiorentina - Perugia (Prati)

Juventus - Cagliari (Ciulli)

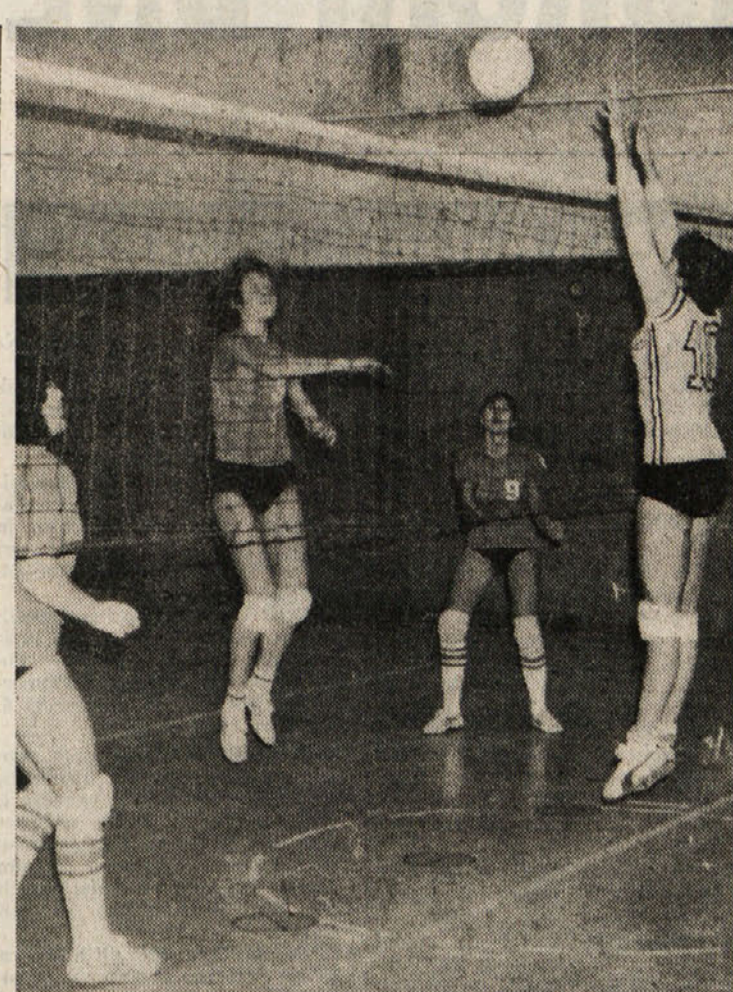
Milan - Napoli (Bergamo)

Pescara - Bologna (D'Elia)

Roma - Ascoli (Pieri)

Udinese - Torino (Lo Bello)

Mlade Borove odbojkarice med tekmo proti šesterki OMA

Mlade Borove odbojkarice med tekmo proti šesterki OMA

ZA PROMOCIJSKO PRVENSTVO

VESTNE PRIPRAVE GORIŠKEGA DOMA

Naši košarkarji pričakujejo, da bodo ob koncu prvenstva na sredini lestvice

V soboto, 1. decembra, se bo na Goriškem pričelo košarkarsko promocijsko prvenstvo. Kot v lanskem sezoni, se bo letošnje prvenstvo udeležili tudi goriški Dom. Lanski uspehi Hvalčevih varovancev niso bili preveč laskavi, saj so zmagali le štiri tekme, v katerih so bili predvsem v prvi polovici prvenstva. Trenirajo jih dva meseca. Trenirajo jih dva meseca. Trenirajo jih dva meseca.

Letošnja goriška skupina je izredno številna, saj je vpisanih kar enajst ekip. Poleg naših fantov so še: UGG Pagnossin, Libertas Casa del Carrozzieri, Arte A in Arte B, Edera, Goriziana, Alba Mobilcasa iz Krminia, Sagrado, Begliano in POM iz Trizice. Vse to pomeni, da bo prvenstvo izredno dolgo, saj se bo zaključilo šele 18. maja. Popoln koledar srečanj federacija še ni javila, vemo le za prvo srečanje. Domovci bodo igrali v nedeljo, 2. decembra, na lastnem igrišču (na Rocih) proti petki iz Begliana.

Trener Hvalič bo letos razpolagal z naslednjimi postavami: Mauro Dornik, Livijo Semolič, Igor Princić, Sam Sancin, Igor Kont, Marko Čubej, Flavij Terčič, Igor Košćak, Artur Bresciani, David Klanjšček, Roberto Blažič, Miran Vizintin in Mario Vizintin. Letošnja ekipa ima dva nova igralca, in sicer Blažič in Maria Vizintina. Oba sta visoke postave, tako da bosta vidno okrepila srednjo mero Domovih igralcev. Blažič je prejšnji let igral v vrstah Pagnossina, letos pa je prišel k našim fantom, potem ko je stopil na drugo stran Diego Devetaka, sicer le na posodo. Vse to pomeni, da bo prvenstvo izredno dolgo, saj se bo zaključilo šele 18. maja. Popoln koledar srečanj federacija še ni javila, vemo le za prvo srečanje. Domovci bodo igrali v nedeljo, 2. decembra, na lastnem igrišču (na Rocih) proti petki iz Begliana.

Kar trinajst igralcev in igralcev Krasja je odpotovalo v Paro na tretji vsedržavni namiznoteniški turnir, kjer bodo v raznih starostnih in jakostnih kategorijah preverili svojo moč in formo ter se skušali prebiti na vidnejše položaje. Predvsem za štiri fante in sicer Bitežnik, Stoko in brata Colja, bo nastop pravi ogledni krst in prvi stik z osterjo državno konkurenco.

NAMIZNI TENIS

Kras na državnem turnirju v Parmi

Kar trinajst igralcev in igralcev Krasja je odpotovalo v Paro na tretji vsedržavni namiznoteniški turnir, kjer bodo v raznih starostnih in jakostnih kategorijah preverili svojo moč in formo ter se skušali prebiti na vidnejše položaje. Predvsem za štiri fante in sicer Bitežnik, Stoko in brata Colja, bo nastop pravi ogledni krst in prvi stik z osterjo državno konkurenco.

MINIBASKET

David Žetko se je izkazal v obeh tekmah

BOR - Inter Milje B 48:26
BOR: Lokar 2, Cividri 1 (1:2), Pieri 18, Kovacic 2, Zetko 12 (0:2), M. Pertot 1, Burolo, Sik, Možina.

BOR - Inter 1904 22:87
BOR: Lokar 2, M. Pertot 3 (1:2), B. Pertot, Pieri 2, Burolo, Sik, Ransen 4 (2:6), Zetko 8, (2:4), Fergolia 3 (3:4).

V nadaljevanju prvenstva Z&R, je Razmova ekipa doživela prvi prvenstveni poraz. Borovci so namreč igrali proti močnemu Interju 1904 v zelo okrnjeni postavi, a lahko rečemo, da so s prikazano igro zadovoljili.

Vseh štirih četrtin tekme so bili italijanski fantje boljši in so le v zadnjem delu tekme malo popustili.

OBVESTILO

Košarkarska sekcija SZ Bor obvešča, da se je začela košarkarska rekreacija, in to ob ponedeljkih, na stadionu "Prvi maj" ob 21.00 do 22.30.

Vsako, ki bi se rad udeležil košarkarske rekreacije, se lahko neposredno vpiše vsak ponedeljek ob urah treninga.

NOGOMET

3. ITALIJANSKA LIGA

Varese-Triestina

Težko gostovanje za Tagliavinijevo moštvo

Po dveh zaporednih tekmah na domačem igrišču, ki pa jih Triestina ni znela v celoti izkoristiti, saj je zmagala le proti Mantovi, medtem ko je v nedeljo na razmnožnem terenu igrala neodločeno s Trevisom, bo danes Tagliavinijevo moštvo gostovalo v Vareseju. Srečanje je precej pomembno, saj bi znalo odločiti tudi o prvem mestu na lestvici.

Tagliavinij danes nima posebnih težav z igralci, saj bodo razen Leonarduzzija, ki je le lažje poškodovan, vsi drugi odpotovali v Varese. Z njimi bo tudi Giglio, čeprav ni še gotovo, če bo stopil na igrišče.

Poleg pomena, ki ga ima za skupno lestvico, pa je tekma še drugače zanimiva: tako Varese kot Triestina sta bivša predstavnika prve lige (Triestina jo je sicer zapustila pred dvajsetimi leti, padec Vareseja pa se je začel šele v sezoni 1974/75): zato je tudi razumljiv napor obeh, da se vrneta med najboljše, današnje srečanje pa je le ena od pomembnih stopnic, ki vodi nazgor.

DANAŠNJI SPORED - 3. KOLO

(V oklepaju ime sodnika)

Biellese - Pergocrema (Zumbo)

Casale - S. Angelo Lod. (Pezella)

Cremone - Mantova (Esposito)

Forlì - Fano (Luci)

Novara - Lecco (Lombardo)

Rimini - Alessandria (Lamorgera)

Sanenese - Piacenza (Ruffo)

Treviso - Reggina (Manfredini)

Varese - Triestina (Bianciardi)

NOGOMET

BUDIMPEŠTA

V okviru kvalifikacij za nastop na olimpijskih igrah je včeraj Madžarska s 3:0 premagala Českoslovaško.

NOGOMET

IZ TABORNIŠKEGA ŽIVLJENJA

Včeraj smo se povedali, da je taborniško delovanje vsestransko. Tokrat gre za udeleževanje na kulturnem področju. Taborniki odreda Sivi volk iz Ljubljane so v letošnji sestavi dvakrat izvedli gledališko igrice. Zaradi velikega zanimanja jo bodo ponovili.

PO LEVSTIKOVJI POTI

V soboto, 9. novembra, so se taborniki Savskega odreda iz Ljubljane napotili na pot od Litje do Čateža. Pohod po Levstikovji poti je bil tradicionalen, saj so ga letos priredili že enajstkrat. Taborniki so se na poti spoznali s številnimi zgodovinskimi obeliskji, izpraznili pa so se tudi na sprehajalnih poteh, ki so jih pripravili za sprehajanje v orientaciji in topografiji.

PO LEVSTIKOVJI POTI

V soboto, 9. novembra, so se taborniki Savskega odreda iz Ljubljane napotili na pot od Litje do Čateža. Pohod po Levstikovji poti je bil tradicionalen, saj so ga letos priredili že enajstkrat. Taborniki so se na poti spoznali s številnimi zgodovinskimi obeliskji, izpraznili pa so se tudi na sprehajalnih poteh, ki so jih pripravili za sprehajanje v orientaciji in topografiji.

PO LEVSTIKOVJI POTI

V soboto, 9. novembra, so se taborniki Savskega odreda iz Ljubljane napotili na pot od Litje do Čateža. Pohod po Levstikovji poti je bil tradicionalen, saj so ga letos priredili že enajstkrat. Taborniki so se na poti spoznali s številnimi zgodovinskimi obeliskji, izpraznili pa so se tudi na sprehajalnih poteh, ki so jih pripravili za sprehajanje v orientaciji in topografiji.

PO LEVSTIKOVJI POTI

V soboto, 9. novembra, so se taborniki Savskega odreda iz Ljubljane napotili na pot od Litje do Čateža. Pohod po Levstikovji poti je bil tradicionalen, saj so ga letos priredili že enajstkrat. Taborniki so se na poti spoznali s številnimi zgodovinskimi obeliskji, izpraznili pa so se tudi na sprehajalnih poteh, ki so jih pripravili za sprehajanje v orientaciji in topografiji.

PO LEVSTIKOVJI POTI

V B LIGI

TEŽKA NALOGA OBEH BOROVH EKIP

Tako v moški, kot ženski ligi konkurenca letos izredno ostrá - JIK Banka in Interevropa pokrovitelja - Novi igralci in igralke - Novosti tudi med trenerji

Borova moška odbojarska ekipa bo letos nastopala v B ligi. Fantje so po lanskem odličnem prvenstvu pričakali letošnjo sezono okrepljeni, saj je prišlo v ekipo nekaj novih igralcev, pa tudi tehnično vodstvo ni brez novosti. Iz goriške Olympe je namreč prišel Spacapan, Klavdij Veljak, ki sicer igra v Vidmu, pa bo tudi v tej sezoni na posodo pri Boru. Verjetno pa ne bo več nastopal dosedajni Borov igralec-trener Neubauer. Pomembna okrepitev Bora je tudi prihod bivšega večkratnega dolgoletnega jugoslovanskega državnega reprezentanta Urmata, ki moštvo istočasno tudi trenira, pomaga pa mu pri tem domači trener Glani Furlanič.

Naj še povemo, da je vodstvo Bora letos za obe drugoligski šesterki, moško in žensko, poskrbelo za pokroviteljstvo. Tako je nad moško ekipo prevzela pokroviteljstvo JIK Banka, nad žensko pa Interevropa. S tem je postalo sodelovanje v drugoligškem prvenstvu za obe ekipe še bolj obvezujoče.

Kakšne so možnosti naših fantov? O tem je trenutno še težko govoriti, vsekakor pa kaže, da bo letošnje prvenstvo izredno težko. Tudi druga

liga je zdaj že zelo kakovostna in konkurenca zato ostrá.

O tem, kako bo potekalo to prvenstvo, smo govorili tudi z igralci, ti so pa dali te izjave:

PLEŠNAR: Borili se bomo za obstanek, morda pa tudi ne bomo prav na repu lestvice.

ZADNIK: Zoga je okrogla! Kako bo šlo, bomo videli na igrišču.

FUCKA: Morali se bomo krepko boriti. Trenutno še nismo dovolj uigrani.

KODRIČ: Nasprotnih ekip ne poznamo, zato bo treba igrati zelo pazljivo. Odigrali smo nekaj tekem in imam vtis, da še nismo dosegli ravni lanskega prvenstva. Potencialno pa smo vsekakor boljše ekipa od lanske.

PEČENKO: Iz teh igralcev bi lahko sestavili tudi dve dobri ekipi, vendar rezultati dosedanjih nastopov tega niso potrli. Potencialno smo zelo dobra ekipa, vendar smo še premalo uigrani. Potek prvenstva bo precej odvisen od tega, če bomo v začetku igrali proti slabšim ekipam in se bomo lahko v tem delu prvenstva uigrali.

KRALJ: Bil bi zadovoljen, če ne bi izpadli, vendar pa smo sposobni doseči tudi boljše rezultate. Uigrani še nismo, vendar mislim da bo do sredine prvenstva bolje.

OGRIČ: Ob koncu prvenstva bomo morda prvi, morda pa tudi zadnji. Vsekakor menim, da ne bomo izpadli. Trenutno imamo v ekipi dovolj dobrih igralcev, čeprav se še nismo privadili.

VELJAK: Borili se bomo za rešitev. Imamo premalo treningov. Italijanske sponzorirane ekipe trenirajo šestkrat tedensko. Potencialno smo vsekakor boljši kot lani in menim, da bomo prišli v formo po novem letu.

SPACAPAN: Naše možnosti so velike, vendar potrebuje ekipa več možnosti in zaupanja v trenerja.

Pogovorili smo se tudi s trenerjem Urmatom, ki je s potekom dosedanjih treningov ni najbolj zadovoljen. Urmat meni, da so posamezni igralci zelo dobri, vendar premalo borbeni. Igralci morajo pokazati več dobre volje na treningih. Potolji je tudi na tem, da je bilo v predprvenstvenem času premalo zahtevnih tekem.

Tako igralci in trener. Njihove izjave potrjujejo mnenje, da jih čaka zahtevno prvenstvo, v katerem pa vsekakor niso brez možnosti tudi za boljše uvrstitve. Upajmo, da bodo naši fantje to možnost izkoristili.

RADIO

Gost tujinske oddaje "Glasbeni ping-pong", ki jo od 15. do 17. ure vodi Ivan Peterlin, bo profesorica Loredana Kralj. Oddaja bo posvečena študiju in poučevanju telesne vzgoje v Italiji in športni šoli pri športnem združenju Bor.

mer naj navedem le podatke, da trenirajo v jugoslovanski drugi zvezni ligi ekipe poprečno po petkrat tedensko.

"V primerjavi z lanskim letom bo ekipa igrala v nekoliko spremenjeni sestavi. Kaj nam lahko poveš o tem?"

"Tjaša Pavletič, Nataša Ravber in Sonja Zupančič predstavljajo prav gotovo precejšnje okrepitve. Prvi dve sta več let igrali v Ljubljani, kamor sta se preselili zaradi študijskih obveznosti. Glavni problem je zaenkrat uigravanje z novimi soigralkami, sicer pa je njihov prihod povečal konkurenco za prvo šesterko, kaj je vsekakor pozitivno. Sonja Zupančič je obetavna mlada igralka, ki je letos velika predovila in bo v tako dolgem in napornem prvenstvu lahko dala svoj doprinos ekipi. Naše vrste je v tej sezoni zapustila Hrovatinova, vendar nam je uspelo to vrzel zapolniti, čeprav ni zamenjava podajalke, ce nikoli enostavna zadeva."

"Kako ocenjujete možnosti svoje ekipe v bližnjem prvenstvu?"

"Naš minimalni cilj je seveda ostaniti v ligi. Upam, da bomo to dosegli brez posebnih težav, saj naše igralke po svoji kvaliteti in izkušnosti ne zaostajajo za nasprotnicami. Če prva kola pa bodo pokazala, kakšne so naše realne možnosti za dobro uvrstitev, saj se bomo v začetku pomerili z nekaterimi ekipami, ki bi ne smele predstavljati nepremostljive ovire."

Za Bor bodo v letošnjem drugoligškem prvenstvu igralce: (v oklepaju sta letniška rojstva in telesna višina):

Bolčina Tanja	(1953, 163 cm)
Debenjak Nadja	(1960, 176 cm)
Ficur Eva	(1959, 162 cm)
Glavina Anamarija	(1959, 169 cm)
Kalan Ingrid	(1963, 170 cm)
Kus Viviana	(1960, 173 cm)
Messner Erika	(1958, 170 cm)
Pavletič Tjaša	(1957, 170 cm)
Rauber Nataša	(1956, 168 cm)
Zupančič Irena	(1960, 163 cm)
Zupančič Sonja	(1963, 173 cm)

Povprečna višina ekipe je 168,8 cm, srednja starost pa je nekaj čez 21 let.

OBVESTILA

Sejem rabljene zimskošportne opreme

ŠD POLET priredi danes, 25. novembra, (od 10.00 do 12.30), sejem rabljene zimskošportne opreme. Sejem bo v prostorih športnega krožka "Polet" v Ul. Conconello 1 (v postev pridejo tudi oblačila!).

SK Devin

priraja štiritedenski smučarski tečaj za alpske in nordijske discipline v Očvji vasi. Tečaj se bo pričel v nedeljo, 2. decembra, ter nadaljeval 9. 16. in 23. decembra.

Popoln se sledece:

- cenota tečaj 37.000 lir;
- štiri vožnje 22.000;
- enkratna vožnja 6.000;
- samo tečaj (12 ur) 18.000 lir.

Vpisovanje pri odbornikih ali telefonno od 19. do 20. ure pri Lucijanu Sosiču, telefon št. 208551, Zarku Fučaku 212163, Leonidi Gruden 209506 in Brnu Škerku 20236.

TPK Sirena

obvešča, da se bo DELOVNA AKCIJA nadaljevala tudi danes, 25. 11. m., s pričetkom ob 8. uri.

Smučarski odsek ŠD Madlina

obvešča, da bo 1. decembra (od 12. do 19. ure) in 2. decembra (od 9. do 17. ure) sejem nove in rabljene smučarske opreme v bivšem slovenskem vrtcu v Križu.

Rekreacijski odsek SZ Bor sporoča, da bo REKREACIJSKA ODBOJKA na sporedu vsak torek, od 21. ure dalje.

REKREACIJSKA ODBOJKA

na sporedu vsak torek, od 21. ure dalje.

REKREACIJSKA ODBOJKA

na sporedu vsak torek, od 21. ure dalje.

REKREACIJSKA ODBOJKA

na sporedu vsak torek, od 21. ure dalje.

POMEMBNA PRIDOBITEV ZA NAŠ VZGOJNO IZOBRAŽEVALNI SISTEM

Veliko zanimanje za tečaje Slovenskega deželnega zavoda za poklicno izobraževanje

**Za tečaja računovodstva in vodenja skupin se je prijavilo že
nad 100 ljudi - Poučevali bodo priznani slovenski izvedenci**

Na osnovi deželnega zakona, ki
predvideva ustanavljanje zavodov za
poklicno vzgojo, je bil 29. junija
letos ustanovljen Slovenski deželni
zavod za poklicno izobraževanje
(SDZPI). Pobudo za ustanovitev so
dali Sindikat slovenske šole, Kmeč-
ka zveza, Slovensko deželno gospo-
darsko združenje, Dijaška matica
in Slovenski raziskovalni inštitut, ki
so tudi kot ustanovni člani in aktivni
dejavniki družbeno ekonomske
politike, ki zadeva slovensko narod-
nostno skupnost v tržaški, gorški
in videmski pokrajini, zastopani v
upravnem in nadzornem odboru za-
voda.

Kot izhaja iz statuta, je bil SDZPI
PI osnovan z namenom, da nudi
pripradnikom naše skupnosti pomoč,
da se strokovno usposablja v
maternem jeziku za doseglo teo-
retičnega in praktičnega znanja, po-
trebnega pri opravljanju poklicnih
dejavnosti, ne glede na proizvodni
sektor. Dejavnost inštituta bo torej
usmerjena v pripravljanje rednih in
posebnih tečajev ter izrednih pro-
mocijskih pobud s ciljem, da ustvari
nekakšen sistem permanentne vzgo-
je delavcev, s katerim omogočiti
poleg strokovnega usposabljanja,
specializacije in ažurniranja čim-
večjo mobilnost delovne sile in nje-
no družbeno napredovanje.

Za tekoče školsko leto je torej
SDZPI pripravil pet tečajev. Prvi
je redni tečaj za ažurniranje in
specializacijo, namenjen maturan-
tom Trgovske tehniškega zavoda,
zaposlenim ali v pripravi na za-
poslitev, in bo obravnaval zakonod-
dajo in njeno izvajanje v zvezi z
davkom IVA, davčno reformo, za-
varovalninskimi normami in plačil-
nim ter splošnim računovodstvom.
Odviljal se bo v Trstu in bo trajal

predvidoma 90 ur. Drugi je redni
tečaj za kvalifikacijo prevajalcev
slovenskega jezika, trajal bo 300 ur
in bo v videmski pokrajini. Nasled-
nji tečaj je namenjen delavcem v
kmetijstvu in zadeva usposabljanje
in ažurniranje v splošni agronomiji,
pripravi pa ga bodo v tržaški po-
krajini, medtem ko bo v gorški po-
krajini tečaj za ažurniranje v vode-
nji kmečkih gospodarstev. Oba te-
čaja bosta predvidoma trajala 432
ur. Potrebno po zadnjih dveh teča-
jih so slovenski kmetovalci večkrat
izrazili. S prvim tečajem pričaku-
jejo, da bodo dobili potrebno zna-
nanje za uporabo vseh modernih sred-
stev za povečanje in izboljšanje
kmetijske proizvodnje, ki jih je se-
daj nič koliko. Drugi tečaj pa je
osnovan na potrebi po poznavanju
zakonov in upravnih predpisov, ki
omogočajo kmetovalcem, da uspeš-
no nastopajo na tržnici. Zadnji te-
čaj, ki ga organizira SDZPI, pa bo
v Trstu in je namenjen matura-
ntom učiteljske in šole za vrtnar-
stvo, cilj pa je usposabljanje v vo-
denju skupin otrok, v katere so
vključeni handikapirani otroci. Tra-
jal bo letos 150 ur in je bil osnovan
na zavesti, da spadajo prizadeti o-
troci v šolo z ostalimi, da se tako
vključijo v «normalno» družbo že
od začetka, ne pa izolirajo v po-
sebe razrede, kot se je to delalo
doslej.

Po vsem našem prostoru so v
teku mrzlične priprave, da bi se
kar najbolje organizirali in spela-
li ti tečaji, ki bodo potekali tako
v za to posebej določenih prostorih,
kot na terenu. Za vodenje le-teh je
SDZPI kontaktiral in angažiral
najvidnejše slovenske predstavnike
strok, ki pridejo v postev. Za tečaj
v računovodstvu so npr. dali svoj

pristanek najvidnejši slovenski fi-
skalni in komercialni izvedenci.
Kakšen pa je bil odziv in zima-
nje med našimi delovnimi ljudmi
za te poklicne tečaje, lahko pokaže
že dejstvo, da se je le za tečaj v
knjigovodstvu in vodenju skupin,
katere so vključeni handikapirani
otroci, prijavilo okoli sto ljudi. Ta
dva tečaja in tečaj za kvalifikacijo
prevajalcev slovenskega jezika se
bodo predvidoma pričeli v prvi po-
lovi decembra, medtem ko je na-
povedan začetek obeh tečajev kme-
tijskega značaja za prve dni prihod-
njega leta.

Slovenski zavod za poklicno izo-
braževanje je na osnovi deželnega
zakona, ki smo ga omenili na za-
četku članka, naslovil na pristojne
deželne organe prošnjo za finančno
podporo pri izvajanju teh tečajev.
Povoljno mnenje v tem smislu je
izdala deželna komisija za poklicno
izobraževanje, vsaj glede večine le-
te, končna odobritev tega finan-
siranja pa je v pristojnosti deželne
uprave. Pri tečajih za agronomijo
in ažurniranje v vodenju kmečkih
gospodarstev pa za zdaj ne pride
v poštev podpora, ker deželni na-
črt za poklicno vzgojo in kmetijs-
kem sektorju še ni bil izdelan. Za-
vod je tudi naslovil prošnjo z na-
menom, da ga dežela prizna kot
ustanovo za poklicno izobraževanje,
kar je nujna predpostavka za vsa-
ko bodočo finančno sodelovanje
deželne uprave pri dejavnosti inštitu-
ta. Kako počasen je ta postopek pa
lahko razberemo že iz dejstva, da
ni bila doslej priznana nobena po-
klicna izobraževalna ustanova, če-
prav je deželni zakon o poklicnem
izobraževanju v veljavi že podlugo
leto in je bilo na pristojni deželni
odbor oddanih že precej prošelj.

S tem zavodom smo torej zapo-
nili še eno vrzel v našem vzgojno
izobraževalnem sistemu, ki je bila
še posebno občutna zaradi velikih
potencialnih možnosti zaposlitve, ki
jih lahko ima slovenska narodnost
na skupnost v Furlaniji - Julijski
krajini v svoji vlogi mostu med
dvema kulturama.

ZLATKO JELINČIČ

Mali oglašni telefon (040) 79 46 72

Iščem v najem lokal primeren za
mizarsko delavnico v popoldanskih
urah, Telefonirati na tel. št. 911335.

PRODAM avtomobila Fiat 125 Special
in Lancia Fulvia GT 1300 po
zelo ugodnih cenah. Telefon
(0481) - 870-59.

PRI BOLETOVIH pri Piščancih to-
čijo belo in črno vino.
Iščem zaposlitev? Nisi zadovoljen
s sedanjo zaposlitvijo? Podjetje
iz gorške pokrajine išče delovno
silo (uradnike, delavce itd. mo-
škega in ženskega spola), po mož-
nosti z znanjem slovensčine in
italijanščine. Sprejemamo tudi va-
jenice/ke. Zanimati pošljite
prošnjo na naslov: Primorski
dnevnik - Gorica UL XXIV
Maggio 1 - šifra: Podjetje A.
Sprejemamo samo pisemne pro-
šnje.

KUPIM hišico v tržaški okolici tudi,
če je potrebna popravila. Telefo-
nirati na tel. št. 416-633.

AUTOBIANCHI A 111 na prodaj
Drevored Ippodromo 2, ZASTOPNIK
TALBOT SIMCA - DUPLICA.

FIAT 850 Coupé na prodaj Drevored
Ippodromo 2, ZASTOPNIK
TALBOT SIMCA - DUPLICA.

FIAT 123 limuzine 2 in 4 vrat
na prodaj Drevored Ippodromo 2,
ZASTOPNIK TALBOT SIMCA -
DUPLICA.

FIAT 124 na prodaj Drevored Ippo-
dromo 2, ZASTOPNIK TALBOT
SIMCA - DUPLICA.

INNOCENTI MINI MINOR na pro-
daj Drevored Ippodromo 2,
ZASTOPNIK TALBOT SIMCA -
DUPLICA.

ALFA SUD na prodaj Drevored
Ippodromo 2, ZASTOPNIK TAL-
BOT SIMCA - DUPLICA.

LANCIA FULVIA COUPÉ na prodaj
Drevored Ippodromo 2, ZASTOP-
NIK TALBOT SIMCA - DUPLICA.

SIMCA 1000, 1100, 1301 - CANGURO
na prodaj Drevored Ippodromo 2,
ZASTOPNIK TALBOT SIMCA -
DUPLICA.

FORD CAPRI na prodaj Drevored
Ippodromo 2, ZASTOPNIK TAL-
BOT SIMCA - DUPLICA.

OPEL ASCONA na prodaj Drevored
Ippodromo 2, ZASTOPNIK TAL-
BOT SIMCA - DUPLICA.

CITROEN GX na prodaj Drevored
Ippodromo 2, ZASTOPNIK TAL-
BOT SIMCA - DUPLICA.

SKODA 1100 na prodaj Drevored
Ippodromo 2, ZASTOPNIK TAL-
BOT SIMCA - DUPLICA.

OPEL MANTA na prodaj Drevored
Ippodromo 2, ZASTOPNIK TAL-
BOT SIMCA - DUPLICA.

Ippodromo 2, ZASTOPNIK TAL-
BOT SIMCA - DUPLICA.
FORD FIESTA 1100 S nova letnik
1977 na prodaj Drevored Ippodro-
mo 2, ZASTOPNIK TALBOT SIM-
CA - DUPLICA.

PRODAM v Trstu v bližini železni-
ške postaje zasedeno trosobno sta-
novanje s kuhinjo, kopalnico in
ločnim WC. Telefonirati po 14. uri
na tel. št. 040-766-177 v italijan-
ščini ali angleščini.
URADNICA želi honorarno zaposli-
tev na domu - prevajanje itali-
jansko - slovenskih tekstov. Po-
nudbe poslati na upravo Primor-
skega dnevnika, UL. Montecchi 6,
pod šifro «Uradnica».

VELIKO IZBIRO vsakovrstnih stro-
jev za domačinstvo: hladilniki,
štedilniki, peči, barvni televizorji,
radioaparati, avtoradio, nadome-
stni deli in drugo dobite po u-
godnih cenah v poznani trgovini
Jakob Vatovec, UL. Machiavelli
28, Trst - Izvažamo po celi
Evropi.

KUPIM opuščeno stalo ali hišico na
Krasu primerno za shrambo priko-
lice. Ponudbe na upravo Primor-
skega dnevnika, UL. Montecchi 6,
pod šifro «Hišica».

KUPIM rulotko za tri do štiri o-
sebe in do 600 kg teže. Telefoni-
rati na tel. št. 910142 v popoldan-
skih urah.

KUPIM Jeep diesel. Tel. 061/41709
dopolneno.

ZAVAROVANJA za šivljenje in za
vso imovino vam nudi agencija
SVAB - Ass. Generali, UL. Genova
14, Trst, tel. 61-034 in UL. Sa-
lici 1, Opčine, tel. 211489.

PRODAM moto kross «SWM 125 GS
Rotax» po zelo ugodni ceni. Tele-
fon (0481) - 882019.

KUPIM rabljena motorni stroj za
okopavanje in traktor. Telefoni-
rati na št. 228185.

UGODNO prodam dvometrske smu-
čke Elan Pu 727 Polurethan, brez
priključkov, v dobrem stanju. Ce-
na po dogovoru. Tel. 825247 v ve-
černih urah.

PRODAM moto kross SWM 250 po
zelo ugodni ceni. Telefonirati na
številko (0481) 53-01, po 20.30 pa
na številko 30-557.

PAM železnina
STROJI - TEHNIČNI ARTIKLI

za industrijo, kmetijstvo in za dom
TRST (Industrijske cene)
DOM 40, 122 - Tel. 84579

VAŽNO SPOROČILO

Podjetje CREMCAFFÈ PRIMA ROVISA, ki oskrbuje svoje odjemalce z najbolj
kakovostno kavo po izredno ugodnih cenah, v prid potrošnika in proti dra-
giniji ter stalnemu povišanju cen

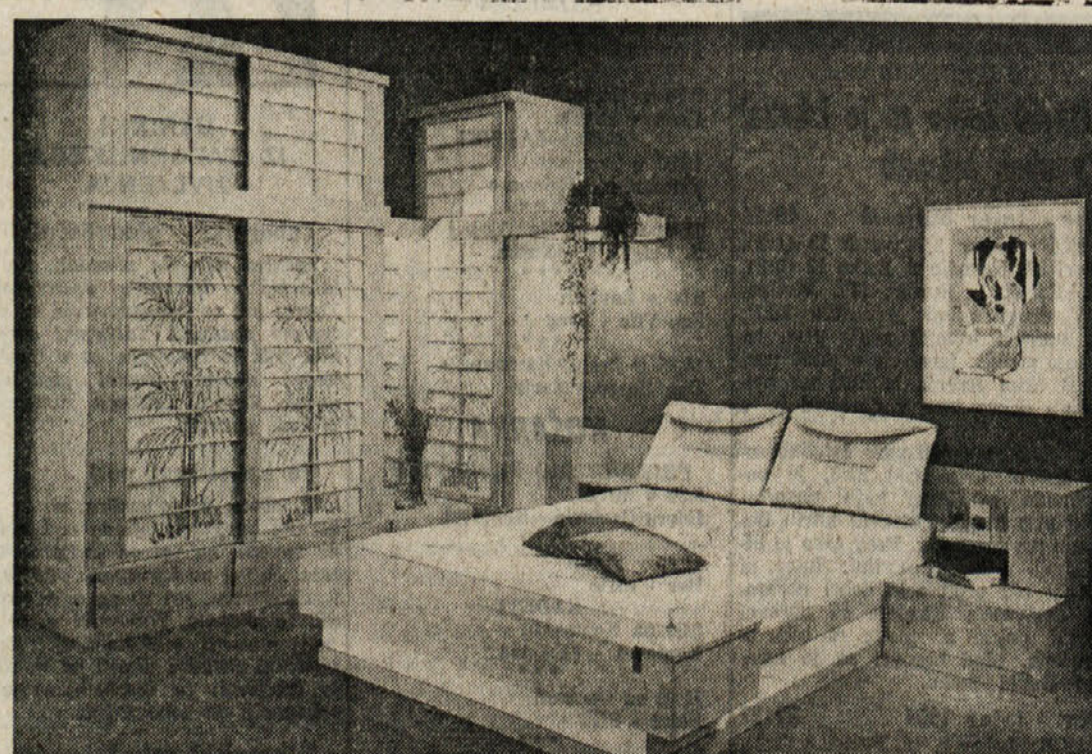
SE OBVEŽE, DA BO VSAJ DO 15. JANUARJA

obdržalo dosedanje cene za vsako skodelico kave (180 lir) ter vseh svojih
kavnih zmesi

Cremcaffè PRIMA ROVIS

**ZA PRAVE
LJUBITELJE KAVE**

Potrošniki, podprite to hvalevredno pobudo tako, da pri nakupovanju izbere-
te kavne zmesi CREMCAFFÈ, ki so v prodaji v trgovini na Trgu Goldoni št.
10, ter v drugih trgovinah in veletrgovinah.

**Novost v Trstu
za opremo
vašega stanovanja
Ul. Baiaumonti 3
tel. 820766
poleg že obstoječe
trgovine
v Ul. Di Vittorio
tel. 813301**

EDI MOBILI

**EKSKLUZIVNI
ZASTOPNIK
ZA KUHINJE**

moretuzzo

ZA VSAKOGAR NEKAJ POSEBNEGA

**optika
Vikj
foto-kino**
Ulica Buonarroti 6
(prečna UL. Rossetti)
TRST Telefon 77-29-96

ROLICH NABREZINA

Kamnelomi 35/c - Tel. 20-03-71

**KERAMIČNE PLOŠČICE
SANTARIJE**

STATIC KIROTHERAPIJA

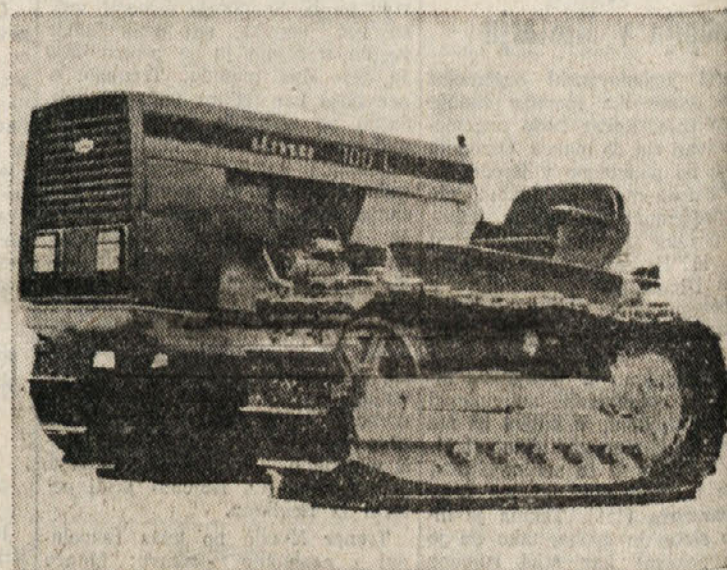
**DIAGNOZE IN TERAPIJE
ZA ZDRAVLJENJE OBOLJENJ
HRBTENICE**

odprto od 8.30 do 12.30 in od
14.30 do 18.30

TRST, UL. Udine 11 - tel 43-733

TRAKTOR GOSENIČAR od 35,50 in 70 KM

itma

Zastopnik za TRST in GORICO

Podjetje

FURLANI EDOARDO

S. u. c.

Ulica Milano 25
Informacije: telef. 62200 - 65383

DARWIL

TRST

SOLAR - CHRONOALARM

Trg. Sv. Antona 4 - I., II., III. nad.
Tel. 61201-61932 - Telex 460228

Izredna dragocenost iz bogate kolekcije kvarčnih ur «DARWIL 1980».
Pas in ohišje iz INOX jekla - mineralno steklo (3 ATM).
OPERACIJE, KI JIH URA OPRAVLJA:

1. URE
2. MINUTE
3. SEKUNDE
4. DNEVI TEDNA
5. MESEC
6. DATUM
7. NARAVNANJE URE
TOČNO DO SEKUNDE
8. STOPARICA
9. VMESNI CAS
10. BUDILKA
(TOČNA DO URE - MINUTE)
11. IZKLOP BUDILKE
12. KONTROLA BUDILKE
13. SPREMENBA ČASOVNEGA CIKLA
12 - 24 UR
14. SPREMENBA DATUMA - MESECA
15. KONTROLA VSEH FUNKCIJ
16. STIKALO ZA OSVETLITEV URE

POSEBNA PONUDBA 109.000 LIR

Nad 50.000 ur visoke kakovosti v najrazličnejših modelih
OD PROIZVAJALCA DO POTROŠNIKA PO STARIH CENAH IZ PREJŠNJIH LET
Ob vsakem nakupu v dar radio tranzistor «STANDARD» s 3 valov. dolžinami.

Stalna razstava ur, nakita, draguljev, srebrnine in zlatih izdelkov.

Darovi in prispevki

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
NA KONTovelu
V spomin na svoje preminule da-
rujeta Marica in Neva Danev 10
tisoč lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
NA OPČINAH
Ob izgubi dragega Mitje darujejo
družine Sosić - Čuk 25.000 lir.

ZA SPOMENIK PADLIM V NOB
V REPNICU
V spomin na strica Josipa Milčiča
darujeta Ivanka in Vojko Simoneta
20.000 lir.

V spomin na Jožefa Milčiča daru-
jejo Danilo in Jolanda Milčič 10
tisoč lir.

ZA ZDRAVLJENJE
LIVILJA ČOKA
Namesto cvetja na grob Mitje Ču-
ka darujeta družini Pahor in skrla-
vaj iz Trebč 10.000 lir.

Donat Devetak (Rupa 44) daru-
je 5.000 lir.

V spomin na drago mamo daruje
sin Dario Starac 25.000 lir.

ZA SKLAD MITJE ČUKA
Ludmila Zerjal - Ivancič daruje
10.000 lir.

Učno in neučno osebje osnovne
šole Šempolaj daruje 100.000 lir.

ZA SKUPNOST DRUŽINA
OPČINE
V spomin na Netko Rokotovo da-
ruje družina Sedmak (Boršt 15) 5
tisoč lir.

V spomin na Pavlino Slavec vd.
Prasel daruje Guštin Čok 5.000 lir.

V spomin na Pavlo Prasel daru-
je Kristina Bandi 10.000 lir.

Ob priliki mednarodnega leta o-
troka daruje župnijska skupnost iz
Trebč 77.000 lir.

N.N. s Kontovela daruje 10 ti-
soč lir.

V spomin na Ivana Guština da-
ruje Mara Guštin (Col 12) 3000 lir.

Družina Soin (UL Ronchetto) da-
ruje 10.000 lir.

V spomin na Vojko Šmuc ob 35.
obletnici njene smrti na bojnem
polju pri Klnu, darujeta sestra
Tajana in Joze Koren 25.000 lir za
Dijaško matico in 25.000 lir za Sklad
Sergija Tomičiča.

Ob prvi obletnici smrti Marije
Regent vd. Gerlane darujeta brat
Santo in Tamara Regent 5.000 lir
za Kulturni dom Prošek - Kontovel.

Namesto cvetja na grob dragega
Benedikta Flegle in v počastitev
spomina žene Gilde, tašče Francce
in svaka Marija Sluge darujeta
Vlasta in Arnoldo 10.000 lir za PD
Kolonkovec.

Namesto cvetja na grob Josipa
Milčiča darujeta Anica in Marino
Kralj 5.000 lir in družina Josipa
Guština 5.000 lir za PD Rdeča
zvezda.

Namesto cvetja na grob Josipa
Milčiča daruje družina Josipa Gu-
ština 5.000 lir za SK Kras.

Namesto cvetja na grob Alojza
Luxe daruje Vanda Starc 5.000 lir
za SD Kontovel.

V spomin na Marijo Lozar daru-
je brat Franc 20.000 lir za SD Polet.

Namesto cvetja na grob Josipa
Milčiča darujeta družina Skabar
(Brišički) 5.000 lir in družina Mi-

rande Emili 5.000 lir za SK Kras.

V spomin na Josipa Milčiča daru-
je Lidia Lorenzi z družino 5.000 lir
za SK Kras in 5.000 lir za PD Rde-
ča zvezda.

Podporni člani gostilna Bako Er-
ta S. Anna 20.000 lir, Josip Sancin
15.000 in Vida Siega 10.000 lir da-
rujejo za TPPZ.

Za nabavo opreme prostorov dru-
štva Slovencev miljske občine daru-
jejo Korado Švab 4.000 lir, Jurij
Vodopivec 5.000 in Bruna Manin
5.000 lir.

Ob priliki prve razstave in po-
kušnje domačih vin darujejo za PD
«Slavec»: Josip Pregarc 4.200 lir,
Dario Mohorovičič 10.500, Josip Pe-
taros 10.500, Zdravko Žuljan 10.500,
Viktor Hrvatić 10.500, Boris Zafran
10.500, Nikola Bet 10.500, Ruggero
Schiozzi 14.000, Milan Slapnik
10.500, Bazilij Hrvatić 2.000, Anton
Grdina 10.500, Valter Romano
10.500, Berto Pregarc 13.000, Lino
Cheber 10.500, Ivan Fabris 11.900,
Zdenko Hrvatić 14.000, Mario Hrva-
tić 10.500, Lado Klabjan 14.000, Pe-
ter Fabris 10.500, Mario Kuret
10.500, Edvard Pregarc 8.400, Fel-
ice Kraševac 10.500, Vido Felician
6.300, Rico Burlon 10.000, Guštin
Dobrila 16.800, Silvano Dobrila
10.500, Nini Kuret 10.500, Ignacij
Pregarc 10.500, Mario Žuljan 10.500,
Kuret - Mattietti 10.500, Milan Ko-
mar 10.500, Milan Kuret 10.500 in
Albert Derganc 10.500 lir.

Podporni član Angel Veljak (Do-
mjo) daruje 5.000 lir za PD Fran
Venturini.

Ob drugi obletnici smrti žene Mil-
ke in ob šesti obletnici smrti sina
Bogdana daruje podporni član Jo-
žef Zobec 20.000 lir za PD Fran
Venturini.

V spomin na Edmunda Košuto da-
ruje Bogomila Švalb 15.000 lir za
Skdanc.

Slavko Košuta daruje 5.000 lir za
Skdanc.

Antonio Scrigini daruje 10.000 lir
za godbeno društvo Nabrezina.

V spomin na mamo Alojzijo daru-
je Alojz Peric (Praprost 8) 5.000 lir
za pevski zbor «Fantje izpod Gr-
made».

Ob drugi obletnici smrti drage
mame Kristine Lisjak (Katie) da-
ruje sin Emilio 5.000 lir za Dijaško
matico.

Ob izgubi dragega Mitje darujejo
družine Sosić - Čuk 25.000 lir za
PD Tabor.

V spomin na Mitjo Čuka darujeta
oče Riko in mati Stanka 50.000 lir
za SD Primorec.

Ob 7. obletnici smrti Stefanije
Kralj darujeta hči Marčeta in sin
Berto z družinama 10.000 lir za SD
Primorec.

V spomin na drago mamo in nono
darujejo Vida, Rado in Sonja 5.000
lir za glasilo KPI Delo in 10.000
lir za popravilo dvorane na Kon-
tovelu.

Ob 5. obletnici smrti Antona Ger-
lanca daruje žena Bogomila 10.000
lir za pevski zbor Vasilij Mirk.

Ob 5. obletnici smrti Antona
Smotlaka daruje sin Sandro name-
sto nagrobnega cvetja 10.000 lir za
godbo na pihala Breg.

Ob smrti našega dragega brata,
strica in svaka darujeta sestra
Tončka in Pepca 500 ND za PD
Slovenec.

Prijatelji in